

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 00979

# FABLEN

---

## Yehoash



*Permanent preservation of this book was made possible by*

*Myron Koltuv, Ph.D.*

*in memory of*

*Itchke Koltuv*

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE  
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE  
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION



NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER  
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER  
AMHERST, MASSACHUSETTS  
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG  
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG



MAJOR FUNDING FOR THE  
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY  
WAS PROVIDED BY:

*Lloyd E. Cotsen Trust*  
*Arie & Ida Crown Memorial*  
*The Seymour Grubman Family*  
*David and Barbara B. Hirschhorn Foundation*  
*Max Palevsky*  
*Robert Price*  
*Righteous Persons Foundation*  
*Leif D. Rosenblatt*  
*Sarah and Ben Torchinsky*  
*Harry and Jeanette Weinberg Foundation*  
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE  
*National Yiddish Book Center*



The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at [digitallibrary@bikher.org](mailto:digitallibrary@bikher.org)





יהוש

פ א כ ל ע ו

פארלאג „אויפגאנג“

ניו-יארק

# FABLES

by

YEHOASH

50 Eldridge Street  
New York

---

*Copyright, 1912, by S. Bloomgarden.*

MADE IN U. S. A.

# אינהאלט פאר צייכנים

פראָלאָג 3

5	אַ פּאַבעל וועגען פּאַבלען
8	דער פּערל, דער בריליאַנט און דער דימענט-גלאַז
11	דער שמאַלער שטראַם און דער בויער
13	די מויז און די אַלטע ספרים
15	עה-רגעפיהל בוי חיות
18	די היה-עמוגראַנט
20	דער סטרויק פון די היהנער
23	דער ענדיק און דער קאַנאַרעק
26	דער לעקסיקאָן וואָס זידעלט זיך
29	דער פרומער סאַסענע-צווייג
31	דער גאַלדענער חנוכה-לאַמפּ און די קניוילאַך
34	דער גליה-וואַרעם
37	דער מאַן מיט די צוויי ווייבער
40	דער שטרויס-פּויגעל
42	דער מיוחס'דיגער הונד און דער האָהן
45	די וועווערקע און דער זינג-פּויגעל
47	דער מעלעגראַף-סלופ און דער עירוב
49	אַ הונד בלייבט אַ הונד

51	די זעקס בלינדע און דער עלעפאנט.
54	א'ן אסיפה ביי די חיות.
56	די הוהן, די קוה און דער שטאל-קנעכט.
59	דאָס פרעירי-הינטעל, די שלאַנג און די סאווע.
62	דער אויסגעמענשעלטער אראנג-אומאנג (I)
65	אראנג דער בעל-טובה (II)
68	די זשאבע און דער בושעל.
70	די זונן און דער מעלעסקאפ.
72	דער זאנג-שפיץ און דער שטרוי.
74	די אָפגעפיטערטע קאץ.
76	דאָס געלע בלאַט און די פישען.
78	דער אַנקער און דער מאַסט.
81	אַ ראָב וואָס האָט נאָכגעמאַכט א'ן אַדלער.
83	דער וואַלפיש ז"ל.
85	די ריופען, די קליעפקעס און דער שפונט.
87	די אויזלען נעהמען נקמה.
90	אַ צדקה-באַל ביי די חיות.
94	דער גלאַק און די מעטאלען.
96	די אַפשאַפונג פון שחיטה.
99	דער קאַפ און דאָס האַרץ.
101	אליהו הנביא און די הינד.
104	דער פאַפוגאי.
107	דער האַז צווישען גדולים.
109	דער שטיין און די בוימער.
111	דער היפּאָפּאַטאַם.
113	דער מאַנץ-בער און דער פּערד.
115	די משערעפּאַכע און געוועט מיט'ן האַז.
117	די פּאפּולערע זשאַבע.



119	..... דעם הירש'ס און דעם אָדלער'ס מיינונגען
120	..... די הינטער-רעדער און די פּאָדער-רעדער
121	..... דער פּאָדעס און די שעער
123	..... דער שפּיגעל און דאָס געזיכט
124	..... די דאַנקבאַרע אייזלען
126	..... די פּישען-פּאַטריאַטען
128	..... דאָס צינגעל און די וואָגשאַלען
130	..... דער פּוקס און די מאַסקע
131	..... דער לוח
133	..... דעם פּודעל-הונד'ס התפעלות
135	..... די רעגענטראַפענס און דער פעלז
137	..... די גריל און די נאַכטיגאַל
139	..... די וועטער-פּאָהן און דער זייגער
140	..... דער האָהן און דער פּערל
141	..... דער פּאַרזיכטיגער פּוקס
144	..... דער טהאַל און דער באַרג
146	..... דער הונד וואָס האָט זיך געיאָגט נאָך אַ שאַמען
147	..... דער פּוקס אַלט רעפּאַרמאַטאָר
149	..... דער פּוקס און די פּישען
151	..... אַ שעפּס אַ'ן אַדוואַקאַט
154	..... דער קרוג און דער געלד-בוימעל
156	..... די פּליעג וואָס האָט געזוכט אונשטערבליכקייט
158	..... די ווינד-מיהל און דער אָדלער
160	..... דעם בלינדען'ס קל-והומר
162	..... אַ הויז אויף דער לבנה
164	..... די ביען און די שפּין
166	..... דער דאַרער הונד
168	..... דער בעריוזשער קעמעל

170	דער זומער-פויגעל און דער חריון-וואַרעם.
173	דער אַלמער שוך.
175	דער ווינד און די בוימער.
178	די צוויי קעץ.
180	דער אַדלער און דער קלוינער שטראָם.
182	דעם ספינקס' גדלות.
184	די פלעדערמויז אַלס פעדאָגאָג.
187	דער האָז צווישען פרעש.
190	דער קאַרגער.
192	דער מאַפּס-הונד און דער צוג.
194	די יונגע מויז זעהט די וועלט.
197	די מאַלפע און דער פּוקס.
198	די אויזלען פאר עזאַפ'ן.
199	די פעט-געוואָרענע הוהן.
201	דעם לויב'ס שטאַנדפּונקט.
203	די מוק.
206	אַ מוראַזשקע'ס השגה.
208	די פּערד און דער וואָגען.
210	דער הונד וואָס בילט אויף דער לבנה.
211	דאָס אַדלער'ל און דער אַדלער.
213	די ציבעלע און דער נוס.
214	די פּרוכמען און די שישקע.
215	די שלאַנג און די זעג.
216	די העפּליכע מוק.
217	די לויביכע.

פאפא לען

10

יהואש



## פ א ל א ג

איהר גרויסע רוהם-געקרוינטע גויסטער,  
וואָס האָט דער וואַרהייט'ס שמרענג געזיכט,  
געמילדערט דורך דעם צויבער פון געדיכט —  
איהר, וועלכע האָט די פאַבעל-מאַסקעראַד,  
געוועהלט אַלס צודעק פאַר דעם דענקער'ס ראַטאָה,  
כדי די וועלט צו קענען לערנען דרייסטער —  
פאַרצייהט, וואָס כ'האַב מיין פּוס געשטעלט,  
אויף קונסט און חכמה'ס שותפות'דיגען פעלד,  
וואו איהר זייט אַנערקענטע מייסטער . . .

דען קליין מיין קונסט און ווינציג איז מיין ווערק,  
דאָך יעדער טהויטריף מעהרט די גרויסע שמראַמען  
און יעדער שמויב וואָס קלעפט זיך צו די בערג  
פאַרגרעסערט זיי אויף אייניגע אַטאַמען . . .



## א פאבער וועגען פאבלען

רב יעקב קראנץ (דאס הייסט  
דער דובנער מגיד) ווי איהר ווייסט  
געוועזען איז באקאנט,  
מיט זיין עילוי'שען טאלאנט  
צו זאגען קונציגע משלים,  
און איינער האט אמאל איהם,  
געבעטען אויסזאגען דעם סוד,  
ווי ער געפינט א משל אזוי פלינק,  
צו יעדען פסוק אין תנ"ך,  
און האט פאר יעדע זאך  
א גרייטען אנעקדאט.

דער מגיד האט געענטפערט מיט א לאך :  
"איך קען עס אייך ערקלעהרען גרינג,  
"דען טאקי גראד  
"דערויף, פאראן איז  
"א משל אן אנטויק . . .

"צוויי פוילישע וויעלמאזשנע פאנים  
"וואס פלעגען  
"דערצעהלען נאכאנאנד

„די וואונדערס  
 „פון זייערע געיעגען,  
 „און ריהמען זיך בעזונדערס,  
 „מיט זייער שארפען בליק,  
 „און זייער פעסטען האנד —  
 „באשלאסען האבען דורך א וועט  
 „ענטשיידען,  
 „ווער פון זיי ביידען  
 „אין שיסעריי איז מעהר געניט,  
 „און אבגערעדט,  
 „אז ווער עס וועט  
 „פאר הונדערט טריט,  
 „א צירקעל טרעפען אין דער מימען,  
 „זאל בלייבען אונבאשטרימען,  
 „דער אנערקענטער העלד . . .

„דער ערשמער, קודם כל האט אנגעשמעלט  
 „מיט גרויס הכנות דאס געוועהר,  
 „דאן, האלמענדיג דאס אויג צום רעהר  
 „אויף אייניגע מינוט,  
 „האט ער געציעלט זיך אזוי גוט,  
 „אז על פי דין  
 „און יושר, האט די קויהל געזאלט  
 „אודאי געהן אהין,  
 „אזוואו דער פריץ האט געוואלט . . .  
 „דאך קויהלען האבען א קאפריז,  
 „און די צוילהכעיס'ניצע איז  
 „אין גושן אזש פערקראכען . . .



„דער צווייטער האָט זיך ניט געבראַכען  
„דעם קאַפּ אַ לאַנגע צייט —  
„ער האָט געשאַסען גלאַט  
„אויף גאַט'ס באַראַט,  
„און נאָכ'ן שיסען ערשט, מיט קרייד  
„געמאַכט אַרום דער קויהל אַ ראַד,  
„ביז זי האָט אַקוראַט  
„אין סאַמע מיטען זיך געפונען,  
„און ער ממילא האָט די וועט געוואונען...“

„אויב איהר ווילט וויסען“ —  
האַט צוגעלעגט דער דובנער לאַפּאַנטען —  
„טהו איך ווי יענער פאַן  
„ביים שיסען...“

„ערשט ווען  
„איך האָב אַ משל — דאָן,  
„געפין איך אויס דעם „נמשל“ אַדער „דרוש“,  
„און טרעף ממילא גלייך אין ציעל אַריין...“

.....  
איהר זעהט אַלזאָ בחוש  
ווי לייכט אַ פאַכעל־דיכטער איז צו זיין...“

# דער פערל, דער בריליאנט און דער דימענט-גלאז

א פערל האט מיט א בריליאנט,  
אמאל געטראפען זיך ביינאנד,  
אין א ין קאמאד,  
און אימליכער פון ביידען,  
מיט אמת'ע התפעלות,  
באטראכט פון צווייטען האט  
די גרויסע מעלות.

דער שמילער פערל האט בעשיידען,  
דעם אבן-טוב געלויבט,  
און זיך געוואונדערט איבערהויפט  
וואס נאך אזוי פיעל יאהרען  
פון פינסטערען און טיעפער ערד.  
און זיין פון לופט און ליכט בארויבט,  
איז ער אן עדעלשטיין געווארען,  
וואס האט אזא געהויב'נעם ווערטה.  
אויף זיך אליין, האט ער געזאגט,  
אז ער איז גראץ און מאט,  
און חוץ דעם קומט ער גלאט  
פון פראסטען שטאם :

אַן אויסטער האָט אין ים  
געמאַזעלט צי געפאַקט,  
און האָט איהם אויף דער וועלט געבראַכט . . .

דער דימענט ווידער, האָט דערקלערט  
פאַרקעהרט —  
אַז מיט דעם פּערל'ס צניעות'דיגער פּראַכט,  
און זיינע צערטליכע קאַלירען,  
קען קיין יואוועל ניט קאַנקורירען . . .

אַ דימענט-גלאַז (אַ ביליגער פּראָדוקט,  
וואָס האָט דעם כלומרשט'דיגען פינקעל,  
פון אמת'ע תכשיטין,  
און אַ בעל'העזה נאָך דערצו איז)  
האָט אין דעם שופלאַד-ווינקעל  
אַוואו ער איז געווען פאַררוקט,  
פאַרדראַסען דאָס געשפרעך  
(בעזונדערס די עניוות פון דעם שמועס)  
און ער האָט פּרעך  
אַריינגעפלאַצט אין מיטען : —

„כ'האָב מורא שטאַרק  
„אַז איהר, רבותי, ביידע זייט,  
„שוין לאַנג אַראָפּ פון מאַרק . . .  
„אין אונזער צייט,  
„באַדאַרף מען אין דער ערד ניט לייענען,  
„צי פּאַקען אַדער מאַזלען קריגען,  
„כדי צו ווערען אַנערקענט . . .

„ס'איז בלויז געווענדט  
„אן דעם טאלענט  
„צו קענען בלישמשען און געפעלען . . .  
„און אונזער איינער,  
„וואס איז א דימענט בלויז לפנים,  
„געפינען גיכער וועט בעלנים,  
„וואס וועלען  
„איהם טראגען אויף די פינגער,  
„ווי איהר, די עכטע  
„עדעלשטיינער,  
„ווייל אונז פארשמעהט איהר, קען מען קויפן  
„גרינגער“ . . .

## דער שמאלער שטראם און דער בויער

א וואסער-שטראם, א קלארער ווי קריסטאל  
נאר זעהר שמאל,  
איז דורך א פעלד געפלאסען  
און ווער עס האט גענאסען,  
דעם קיהלען זילבער טראנק,  
פלעגט איהם גענוג ניט לויבען קאנען,  
און זעהר לאנג  
דעם קוויקעדיגען טעם דערמאנען.

דער אייגענטיהמער פון דעם פעלד,  
א פראסטער הי וקים,  
האט אנגעקוואלען וואס די וועלט  
זיך לאבט מיט זיינע מים  
און האט אזוי געקלערט : —  
אויב ס'האט דער שטראם אזא מין ווערטה,  
ווען ער איז בלויז די גרייס א שפאן,  
וואלט זיין א גוטער פלאן,  
איהם גאר פערוואנדלען אין א טייך.  
און טאקי גלייך

האַט ער גענומען אויסגראַבען די ערד  
און האַט געאַרבייט מעג כסדר . . .  
דאָך דאַמאלס ליידער,  
געהאַט האַט ער חרטה —  
דען פון דעם קלײ נעם שטראַם דעם קלאַרען,  
איז בלויז געוואָרען,  
אַ גרויסע פלאַכע בלאַטע . . .

## די מויז און די אלטע ספרים

א מויז וואָס האָט זיך אויפגעהאלטען  
אָרום די שפּאַלטען  
פּון אַ געפּילטען ביכער־שראַנק,  
און איז געווען באַקאַנט,  
מיט יעדער פּאַליאַנט  
און יעדער מינדעסטער בראַשורע,  
פּון יאָהרען לאַנג צוריק —  
האַט מיט אַמאַל געקריגען דעם געדאַנק,  
צו אונטערציהען — ווי מע זאָגט — די שורה,  
און מאַכען אַ פאַרגלייכענדע קריטיק  
צווישען איין בוך און אַ צווייטען  
(און ווי איהר ווייסט, באַדאַרף מען דאָך ניט פּיעל,  
און ווער עס וויל,  
קען אַהן אַ שום זיך גריימען  
אַ צווייטער בראַנדעס ווערען).  
ז'האַט גענומען ברייט ערקלערען : —  
„ווען איהר ווילט האַבען אמת'ן געשמאַק,  
„דאַן וואַרפט אַוועק מיט האַק און פאַק,  
„די ביכער וואָס מע רופט מאַדערן,  
„און קעהרט זיך צו די ספרים פון פאַרצייטען ...  
„אַט פּרעגט ביי מיר אַ ראַטה :

„איך וואָלט אין לעבען ניט פאַרבייטען  
„אַן איינציג בלעטעל אַנטיקוואַריש,  
פאַר הונדערט זייטען  
„פון די וואָס שרייבען כלומרשט נייעס,  
„און מאַכען אין דער אמת זיך בלויז נאַריש  
„ניט וויסענדיג פון זייער חיות . . .”

אַ קלוגער קאַמעראַד,  
דערצו אַ שטיקעל לין,  
האַט לאַכענדיג זיך צוגעהערט.  
„מיין ווירדיגע פריינדין” —  
האַט ער פון איהר געיעקט —  
„כ'האַב מורא אַז דו האַסט מעהר זינן,  
פאַר ד'אַלטע חלב-פעט'ס  
„וואָס אויף די בלעטער איז פאַרטרופט,  
„ווי אויף דעם אינערליכען ווערטה,  
„וואָס ליעגט פאַרשמעקט  
„אין זייער שריפט . . .  
„דען דיר אין דר'אמת שמעקען  
„נאַר אייגענטליך די שימעל-פלעקען . .  
„און ווען דו וואָלט די זעלבע ביכער  
„געזעהן ערשט ניי פון דרוק אַרויס,  
„דאַן בין איך זיכער,  
„זיי וואָלטען ניט געהאַט ביי דיר קיין חן . . .  
„דען אויף זיך גריבלען האַסטו שאַרפע צייהן,  
„דאַך קומט עס צום פאַרשמעהן —  
„פאַרמאַגסטו נאַר אַ קעפעל פון אַ מויז . . .”



## עהר-געפיהל פיי היות

דער וויסער צפון-בער  
(ליצנים האָבען זיך פארטרויט  
אז ער

איז דאָן געווען אויף גרויסע צרות)  
געוואָרען איז פון העלער הויט,  
מיט באַרעהערציגקייט געפילט  
און האָט גע'דרש'ט ווייך און מילד

„אין אלע נאַרעס

„און אלע הייהלען

„ווי נויטהיג ס'איז צו וועהלען

„א טריבונאַל,

„וואָס זאל ענטשיידען אין אַ פאַל

„ווען איין טהיער וויל דאָס אַנדערע פאַרלענדען,

„נאַטירליך, מיט דעם תנאי

„אַז דאָרט וואו ס'איז דאָס עהר-געפיהל נוגע

„מעג יעדער פריי

„געברויכען זיינע צייהן

„און דאַרף צו קיינעם זיך ניט ווענדען,

„צי פּרעגען אימעצען אַ דעה . . .

דער פלאַן געפונען האָט ביי'ן עולם חזן.

און איז געווארען שנעל ערפילט ;  
און ס'איז געווען א שעהנעם בילד  
צו זעהן די ווילדע דעלעגאטען  
זיך זאמלען פון פארשיעדענע קלימאטען,  
צום פרידליכען סענאט ...

און גלייך אויף מארגען אין דער פריה,  
איז שוין געוועזען א "ויהי":  
א יאגואר  
האט אהן שום טענות און פראצעסען,  
זאגאר  
ניט פרעגענדיג א ראטה,  
אין אונשולדיגע לאם צופליקט,  
און אויפגעפרעסען ...

ס'פארשמעהט זיך, אז מע האט נאך איהם געשיקט.  
זיין תשובה אבער איז געווען מיט טאקט :  
"איהר האט פארגעסען אז אין דעם קאנטראקט,  
געווארען איז א פונקט אריינגעזעצט,  
"אז דארטען וואו דער כבוד ווערט פארלעצט ..."

דער פראקוראר (א ווילדע קאזין)  
האט אין דעם מיטען זאין  
דעם אנגעקלאגטען דורכגעהאקט :  
"די לאם האט, הייסט עס, דיך באליידיגט ?"  
"א, ניין, — האט זיך דער יאגואר פארטהיידניגט —  
"זי איז געווען א שטילע בריאה,  
"און ניט געוואנט א ווארט צו זאגען ..."

„נאָר גלאַט,  
„עס וואָלט געוועזען פאַר מיין מאַנען  
„און פאַר מיין בֵּית-הַבְּלִיעָה,  
„אַ חֲרֻפָּה און אַ שאַנד,  
„אַ שעפּס צו האַבען ביי דער האַנד,  
„און זיך ניט אָנעסען בײַ זאָט . . .”

## די חיה-עמיגראנט

איהר האט געוויס געהערט פון אייער רבי'ן  
אז דאן ווען משה האט געגעבען  
די טהיערען א באפעהל,  
צו קומען אין מצרים שנעל  
(אום פרעה'ן צו באשטראפען)  
און אנגעלאפען,  
באשעפעניסען זיינען אלערהאנד,  
פון מעריב און פון מזרחלאנד,  
פון דרום און פון צפון —  
געקומען איז א חיה-עמיגראנט  
וואס האט געשלעפט,  
צום נאפעל אנגעשנורט,  
א גרויסע גרודע פון דער ערד,  
צו וועלכע זי איז פון געבורט  
געוואקסען צוגעקלעפט ..

עס ווערט  
פון יענער חיה אין מצרים  
דערצעהלט דער אנעקדאט עד היום,  
אז זי פלעגט אומגעהן אין די גאסען,  
און חזק'ען און שפאסען  
פון איהרע קאמערעדען און קאלעגען,  
די טהיערען,  
וואס האבען פון דרך-ארץ וועגען  
(ווי ס'איז געהעריג פאר א גאסט)

זיך צוגעפאסט  
 צום נייעם לאַנד'ס מאַניערען.  
 „איך האָס“ — פלעגט זי ערקלערען —  
 „דאָס לאַנד, די לופט, די ספּערען . . .  
 „דעם היגען אַיינפיהר, און די היגע תורות,  
 „דען איך בין ניט מסופק  
 „אַז אַלצדינג היע קאפּיר איז,  
 „דערפאר — האָט זי געענדיגט מיט קוראזש  
 — (און שטאַלץ געוויזען אויף איהר פּופאק) —  
 „האַלט איך זיך פעסט אָן היימישען באַנאָזש . . .“

אַ קלוגער פּוקס האָט ניט געקענט  
 פאַרדייען אַזאַ אַרגומענט  
 און איהר געזאַגט : „ווען איך  
 „וואָלט ניט געוואוסט  
 „אַז דו האָסט קומען דאָ געמוזט,  
 „וואָלט איך געהייסען דיך אויף גיך  
 „אַריבערקרויסקען זיך צוריק,  
 „און געהן מיט גליק  
 „אַין דיינע סביבות . . .  
 „כ'האַב מורא אַז דיר פּעהלט אַביסעלע עניוּות . . .  
 „און אויף דיין פּעקעל פּון דערהיים  
 „ניט לעג קיין גרויסע השיבות,  
 „דען לאַמיר דיר פאַרטרויען אין געהיים  
 „אַז דער קלימאַט האָט היע אַ מאַדנע פּעולה,  
 „און די וואָס זיינען דאָרט געוועזען העלדען  
 „אַפט ווערען — מיט רעספּעקט צו מעלדען —  
 „אַין גאַנצען דאָ מכולה.“

## דער סמרייך פון די היהנער

א ראכע הוהן איז אויפגעשטאנען  
איין מארגען אויף דער לינקער זייט,  
און האט אויף הויכע טענער  
גענומען שרעקליך  
פערדאמען  
די נידערטרעכטיגע מיראנען  
מיט רויטע קאמען,  
וואס הערשעווען אזוי פארשייט  
און שמרענג  
און פיקען אויף די בעסטע ברעקלעך  
און לאזען פאר די הוהן א קרענק,  
א הויז דעם וואס זיי זיינען ממש  
פיעל ערגער נאך ווי פאליגאמיש ...  
און דא האט זי דערצעהלט פארברעכען,  
וואס איך, דער פאכעל-שרייבער, רעכען,  
אז ס'איז ניט נויטהיג אייך צו שילדערן ...

איהר רעדע האט געהאט  
דעם גיכען רעזולטאט,  
אז אלע אין קאטוך  
גענומען האבען פילדערן : —

„ניטא קיין חילוק פון געשלעכט ! “  
 „מיר ווילען העהנער־רעכט ! “  
 און „ניעדער מיט דער מאכט  
 פון זכר “ . . .  
 ס'איז זעלבסט פערשמענדליך,  
 אז קיינע האט ניט מעהר געמאכט  
 דעם מינדעסטען פערזוך  
 צו לעגען א'ן איינ־איינציג איי,  
 און בריהען איז ביי זיי  
 געוועזען לא יזכר . . .  
 און ענדליך  
 בעשלעסען האבען פעסט  
 די דאמען פון דעם שטייג,  
 דעם האהן צו שיקען א פראטעסט,  
 און צווינגען ער זאל נאכגעבען דעם סמרייק . . .  
 און צוויי באיאָהרמע היהנער  
 געגאנגען זיינען  
 אויף גאט'ס באראט  
 זיך אויסצו'טענה'ן,  
 מיט קוקרעקו דעם „דעספאט“  
 דעם „עגאאיסט“ און „ניט־פארגינער“  
 (נאטירליך האט מען ניט פארגעסען  
 זיך קודם אויספוצען קאקעט,  
 און פיער מעת־לעת'ן  
 געארבייט האט מען אויף דער טואלעט)  
 דער האהן האט שעהן זיי אויפגענומען,

און צו דער עלטערער געזאגט : — „מאדאם,  
 „אויב איהר ווילט זיין מיט אונז ענאל,  
 „דאן זאל איך וואוהיל באקומען,  
 „איך האב נישט כלל  
 „דאגעגען . . .  
 „די וועלט איז פאר אונז אלעמען גערעם.  
 „די היהנער מעגען  
 „פון מיינעטוועגען,  
 „זאגאר זיך צוקלעפען א רוימע קאם . . .  
 „דאך מאכט באקאנט צו אייערע פריינדיגען,  
 „זיי זאלען נישט באגינען  
 „פארגעסען אויפשטעהן קרעהען,  
 „דען היהנער וואס באשטעהען  
 „אויף פריוילעגיעס פון א האזן,  
 „בעדארפען אויך זיין ארבייט קענען טהאן.



## דער ענדיק און דער קאנארעק

א גרויסער פעטער ענדיק  
וואָס איז געווען ניט מעהר פאַרשטענדיג  
ווי אַלע פון זיין מין,  
האַט איינמאַל אין  
די טעג פון ניסן,  
אין הויז אַרומגעשפּאַצירט  
מיט גדלות, מעשה בעל-הבית,  
און מיט דער מינע  
פון אַ באַריהמטען ווירטואַל,  
פון צייט צו צייט טראַקטירט  
די הויז-לייט מיט זיין זיסען  
און חנוּדיגען קול נגינה,  
און מיט זיין „שטייגער“ איינגעלעגט דעם דאָך. . .

און כאַטש זיין דרעהדלען אויף חזני'ש,  
איז פון האַרמאָניש  
געוועזען אזוי ווייט, ווי טאַג פון נאַכט —  
געלאָזען האַט מען איהם געמאַך . . .  
דען נעהמענדיג אין אַנבעטראַכט  
די שמאַליץ  
וואָס ער וועט ברינגען,  
איז אַליץ

וואס ער פלעגט זינגען,  
געווען ביי די בני-בית אָנגענומען,  
און „האלדער" איז געקומען  
צום שלום,

- אז אין זיין שעהנער שמים,  
אודאי מוז

געפינען זיך אזויוואָס  
וואָס גיט די צוהערער גענום,  
און אלע זיינען זיינע בעלי-חובות . . .

איחר קענט זיך מעלדען, שוין ממילא,  
אז ווען מע פלעגט איהם שמאַפען  
איך האָלז די טהייערסטע אכילה,  
געוועזען איז ביי איהם  
קיין טראַפען  
פון צווייפעל ניט אפילו,  
אז דאָס איז פאר זיין כ ל י . . .

און איינמאל נאָך אַ גרויסען פריהשטיק  
געוואָרען איז דער ענדיק בגילופין,  
און האָט צו טראַכטען אָנגעפאַנגען  
אז דער קאַנאַריק (וואָס האָט זיך בעגאַנגען  
מיט קערענדלאַך צוויי-דריי)  
זעהט אויס משונה אַרעם  
און נישטיג,  
און אז זיין גאַנצע טרילעריי,  
שמעהט נידריגער אויף הונדערט שמופען,  
פון יענעם „תרועה-שברים"

וואס ער, דער ענדיק, לאזט ארויס,  
פארהילכענדיג דאס גאנצע הויז . . .

דעם פויגעל האט עס קיים געאארט,  
און ער האט מיט א פיף,  
דעם ענדיק אפגע'סילוק'ט : —  
„דו מענסט זיך האלטען שטיף,  
און פאנעווען  
„זוי לאנג דער בעל-הבית בעוויליגט . . .  
„דאך ווארט —  
א טאג פאר פסח וועט ער קלאר  
„דיר ווייזען,  
„פאר וואס ער פלעגט דיר שפייזען,  
„און פילעווען און שאנעווען,  
„פאר דיין צובראכענעם טענאר,  
„און דינע „האלדערשע“ מאטיווען,  
„צי בלויז פאר דינע גריווען...“

## דער לעקסיקאן וואס זידעלט זיך

אין אלמער אויף דער זעלבער שורה  
צונויפגעשמעלט געוועזען זיינען ספרים,  
אין אויסזעהן און פארמאט  
פארשיעדען,  
דער איינער רייך, דער צווייטער ארעם,  
דאך לעבענדיג אין א י י חבורה  
אין פריינדשאפט און אין פרידען . . .  
א לעדערנער אריסטאקראט  
פארפוצט מיט זילבער-העקלעך,  
האט אויף דער רעכטער האנד  
געהאט  
א בירגערליכען לייווענט-באנד,  
און אויף דער לינקער האט אינמיט  
געטוליעט זיך צו איהם,  
א פראלעטאריער גאר אהן דעקלעך . . .  
און איינער וואס האט אויסגעזעהן מסוכן,  
און קרוע-בלוע ארום ראנד,  
(דאך פול מיט אינהאלט און טאלאנט)  
האט אנגעלעהנט זיך אן א גאלד'נעם רוקען . . .  
און כאטש די שאפע איז געווען א'ן ענגע,  
און קוים פאר אלעמען גענוג,

געשטאנען איז מען רוהיג אין שערענגע  
און ניט געמאכט קיין קריעג.  
מע פלעגט זיך טהאן אביסעלע א דוק,  
א קאפעלע א דריק,  
און מ'האט זיך אויסגעמיטעלט שטילערהייד,  
אבי ניט מאכען קיין גערייד . . .

נאָר איינער צווישען זיי —  
א גראַבער לעקסיקאָן,  
וואָס האָט מעהר פּלאַץ פאַרנומען,  
ווי אַ מזומן  
פון בייכיגע מחברים,  
און איז געשטאנען אויבען-אָן,  
אַלס ראש המדברים —  
געהאַלטען האָט אין איין געשריי,  
אַז ער ווערט קראַנק  
פון דעם געדראַנג,  
און קען זיין אַטהעם כאַפען קיים . . .

און איינמאַל ביי דער נאַכט,  
האַט ער געמאַכט  
אַ „ויצעקו“,  
אַז איינער פון די „עלענדע פּאַעמען“,  
צי פון די „מיזעראַבלע פּילאָזאָפּען“  
וואָס נעחמען צו אומזיסטען רוים.  
האַט כלומרשט אַפּגעטרעטען  
זיין לינקע פּוס ווען ער איז איינגעשלאָפּען . . .  
און זייענדיג אַלס ווערטערבוך אַ בקי,

אין נעמען און אין צונעמען אהן צאהל.  
 גענומען האט ער אויפ'ן קול,  
 זיך זידלען ווי א רוסישער פעלדפעבעל,  
 און מאכען עפר־ואפר,  
 פון יעדען ספר  
 און יעדען מאם,  
 ביז ער האט א לא סדום,  
 געגאסען מיט א שמראם  
 פון פעך און שוועבעל,  
 אויף אלע שריפטשמעלער אין איינעם ...

די שכנים

געווארען זיינען אנגעפילט מיט פחדים,  
 און האבען שווייגענדיג געווארט,  
 דער ווארט־וואלקאן זאל ווערען צוגעשפארט ...  
 ביז זיי געמרייסט האט א געלעהרטער  
 אין לייווענטענע בגדים : —  
 „איהר שרעקט זיך ניט . . . די איינצ'גע זאך  
 „וואס ער פארמאגט איז ש פ ר א ך . . .  
 „און ער באשימפטט אייך סתם  
 „כדי צו קענען אויסגימען זיין ים  
 „פון פוסטע ווערטער . . . ”

## דער פרומער סאָסנע-צווייג

אמאל אין אַ פאַר-סכות נאַכט, אין וואָלד  
ווען די לבנה האָט געשמראָהלט  
האָט איינער פון די סאָסנע-צווייגען,  
גענומען זיינע שכנים איבערצייגען,  
אַז ס'איז ניטאָ אַ שענ'רע זאָך  
ווי, ווערען אָפּגעהאַקט אויף סכך . . .  
און ער האָט מיט מליצה-שפּראַך,  
געמאַלט  
די שמחה וואָס ער וואָלט

אַרויסגעוויזען,

ווען ער וואָלט פון דער סוכה'ס דאַך,

געהערט,

ווי אונטען זינגט מען די „אושפיזין“,

און וואָלט געזעהן דאָס שעהנע בילד

פון פרומע אידישע געזיכטער,

מיט ביבליש-לאַנגע בערד . . .

(דאָ האָט זיך, ווי ביי אַלע גרינע דיכטער,

זיין איינבילדונג אַזוי צושפּיעלט,

אַז ער האָט פון התפעלות אַזש געקנאַקט

און זיך פאַרהאַקט . . .)

דער סאָסנע-שמאַם וואָס פלעגט ניט רעדען גערען,  
 און פלעגט געוועהנליך איבערלאָזען  
 דאָס פלוידערען צו בלעטער און צו גראָזען,  
 האָט ניט געקענט איהם לענגער הערען,  
 און איהם געזאָגט מיט צאָרן : —  
 „כמדומה לי, אַז פאַר-אַ-יאָהרען,  
 האָסט דו אונז אַלעמען ערקלערט,  
 „אַז ווייהנאַכט איז אַ יום טוב אַין אַנטיק,  
 „און דו וואָלסט עס געהאַלטען פאַר אַ גליק,  
 „ווען דיר זאָל זיין בעשעערט  
 אַ ווייהנאַכט-בוים צו ווערען . . .  
 „דו אָבער קענסט אונז מעהר ניט נאַררען,  
 „מיר ווייסען דינע שמוקעס,  
 „דיך אַרען,  
 „ניט ווייהנאַכט און ניט סכות  
 „דיין גאַנצער קוק איז,  
 „צו שפיעלען ערגעץ וואו אַ גרענדע  
 „און אין די אויגען זיך צו ווארפען,  
 „און ווען דו זעהסט אַ סכות איז צו ענדע  
 „און אידען וועלען דיך ניט דאַרפען,  
 „איז רעכט ביי דיר דעם יוזל דינען,  
 „אַבי מען זאָל דיך נאָר באַמערקען . . .  
 „ווער ווייסט צו דו וועסט ניט אַמאָל געפינען  
 „אַנייעס אויפטהו ערגעץ וואו ביי טערקען ? — ”



## דער גארדענער חנוכה-לאַמפּ און די קנייטלעך

א גאלד-לאַמפּ וועלכער איז  
געוויס

(לויט זיין געוויכט)

געוועזען ווערט א קאפיטאל,  
און אַנגעפילט מיט שמן-זית  
געשמאַנען איז אום חנוכה אין זאָל,  
אַרומגעדינגעלט פון בני-בית,  
און האָט געפלאַקערט מיט אַ העלען ליכט . . .

דעם לאַמפּ'ס געזיכט

האַט זיך פון נחת אַזש געשמאַלצען,  
און ער האָט מיט אַ טאָן אַ שטאַלצען,

נגידיש-ברייטלאַך,

געווענדט זיך צו די קנייטלאַך : —

„אַ נו קבצנים,

„עס לוינט זיך דאָך הפנים,

„צו שאַרען זיך אַרום אַ קצין

„(איהר דאַרפט ניט אַזוי חוצפה'דיג מיר גלאַצען)

„דען בלויז דורך מיר געוואַרען זייט

„איהר לייט,

„און ווען איהר וואַלט  
 געוועזען אין אַ לאַמפּ פון ציין שטאַט גאַלד,  
 „וואָס פאַר אַ חן וואַלט איהר געהאַט?  
 אַ חוץ דעם גלאַט  
 „באַדאַרפט איהר בענשען גומל,  
 „וואָס איהר זייט לויז  
 „פון רויך און פון געשמאַנקען,  
 „און מײַן זכות בלויז  
 „האַט איהר דאָס שמעקעדיגע בוימעל,  
 „און אייער שעהנע פלאַם צו דאַנקען . . .”

„די קנייטלאַך, שטאַרק געקערענקט פון די קאַפּוירע  
 און חוצפּה'דיגע רייד,  
 געוועזען זיינען לכתחילה גרייט,  
 צו מאַכען פון דעם גביר אַ תל,  
 נאָר, ווי דער שטייגער, האַט די מורא  
 זיי צוגעדריקט די קעהל . . .”

דער „שמש” אַבער האַט דעם גאַלדענעם באַיבאַק,  
 דערלאַנגט אַ פּסק: —  
 „בלויז דאָ ביי אַיך,  
 „בעדאַרף כּען גאַלד צו ווערען  
 „מיט לייטען גלייך . . .  
 „אין יענע ערטער,  
 „וואו מען באַגנוגענט זיך מיט ציין,  
 „איז אונזער מין,  
 „געליעבטער און געהערמער  
 „ווי דו, מיט דייענע רייכע רעהרען . . .”

„און ווען עס איז אין אויל א דוחק,  
 „איז רעכט מיט קערעסין . . .  
 „זאל זיין א ביסעל רויכיג,  
 „דאך קנויט בלייבט קנויט,  
 „און לייכט אפילו אין דער נויט . . .  
 „דו אבער טאקי  
 „מעגסט ווערט זיין שווערע מזומנים,  
 „דאך ווען ניט מיר דלפנים,  
 „וואס זיינען דיך מיט אונזער שוין מזכה,  
 „ביי ליכטלעך-בענשען,  
 „וואלסט דו אצונד אין שראנק געוועזען,  
 „צווישען די געשיר  
 „און קיינער וואלט ניט אזא וועזען  
 „געמאכט פון דיר,  
 „און דיך ארויסגעבראכט פאר מענשען . . .”

דאָס פּובליקום, וואָס האָט זיך זעהר אַמוזירט,  
האָט הערצליך אַפּלאַדירט,  
און האָט דעם לייב און זיינע אַסיסטענטען,  
געמאַכט די שעהנסמע קאַמפּלימענטען,  
פאַר זייער כלל-געפיהל און טהועריי . . .  
און קיינעם האָט ניט מעהר געאַרט,  
וואָס ערגעץ אין דער וויסטעני  
פון הונגער ווערט מען אויסגעאַרט . . .

און אומר ועושה . . .  
 (מיר איז ניט קלאַר באַוואוסט  
 דורך וועלכען שפיצעל)  
 האָט ערגעץ וואו דאָס פּיצעל  
 אַ פּונקט בעקומען.  
 און כאָטש עס איז געוועזען שפעט,  
 איז ער געווען זיין אייגענער שטאַפעט,  
 און האָט געטאַנצט פון קוסט צו קוסט,  
 פון בלאָט צו בלעטעל,  
 און וואו ער האָט געטראָפּען,  
 אַ זשוק  
 וואָס האָט נאָך גיט געשלאָפּען —  
 אַ מידע מוק  
 וואָס האָט געזוכט מנוחה  
 אין בעכער פון אַ מאַהן,  
 צי ערגעץ וואו אַ פרומע פליעג  
 וואָס האָט געמורמעלט שלעפּעריג :  
 „בידך אַפקיד רוחי“ —  
 געוואוסט האָט יעדער באלד פון דעם סעקרעט.  
 אַז ער איז פון היינט אָן  
 מיט מזל, אַ קאַמעט . . .

דאָס פּובליקום,  
 האַלב וואָך און האַלב אין דרימעל,  
 האָט האַרציג גראַטולירט.  
 און משהדבינו'ס קיהעלע —  
 (אַ שטיל נאַאיווע בריאה'לע)  
 האָט צוגעבענשט אַז אין אַ יאָהר אַרום,

דערלעבען זאל ער זיין א זונן . . . .

און אונזער וואַרעם איז דערפון  
געוואָרען שטאַרק געריהרט,  
דערביי האָט ער געוואָרפען בליקען  
צום הימעל,

ערוואַרטענדיג די שטערען זאלען שיקען  
צו איהם אַ קאַמיטעט,  
מיט אַ געבעט :

ער זאל זיי ניט פאַרשעהמען,  
און קומען אזוי גוט זיין נעהמען  
זיין פלאַץ אין ד'הויכע קרייזען,  
ניט ווייט פון דעם אוראַנוס . . .

דער קאַמיטעט איז ניט ערשיענען,  
דאָך אין דעם וואַרעם'ס זינען  
קיין ספק ניט פאַראַן איז  
אַז פריהער־שפעטער  
וועט פון די שטערען אַ פאַרטרעמער  
זיך מיט דער אַיינלאַדונג באַווייזען . . . .

# דער מאן מיט די צוויי ווייבער

(פון תלמוד).

אין יעמען,  
וואו יעדער מאן קען זיך פארגינגען  
צו נעהמען  
צוויי ווייבער אדער מעהר,  
און דארף דערצו ניט זיין קיין מיליאָנער  
(איהר קענט די שעהנע זימע,  
עד היום נאך געפינען  
אין „סאלט לעיק סיטי“ . . . ) \*  
געוועזען איז אמאל א מאן,  
א בן-ארבעים אונגעפעהר,  
וואס האט געהייראט א געשפאן  
פון צוויי עקסטרעמען :  
אין פרוי געוועזען איז א שעהנע  
ביי וועמען

(\* די הויפט-שטאָרט פון דעם נאָרד אמעריקאנישען  
שטאַט יוטהאָ וואו עס געפינען זיך די מאַרמאָנען וועלכע ער-  
לויבען פיעל-ווייבעריי.

עם זיינען זעכצעהן פריהלינגס אויפ'ן פנים  
געלעגען ;  
די צווייטע איז געווען א זקנה  
(דערפאר האָט זי געהאַט אַ גרויס פאַרמעגען)

און יעדע פון דעם פאָר  
געוועזען איז מיט ליעבשאפט צוגעמאָהן איהם,  
און האָט ממילא איהם געזוכט צו מאַכען,  
וואָס עהנליכער צו זיך אין אלע זאַכען,  
און צוליעב דעם,  
געגעבען האָבען ביידע זיך אַ נעהם  
מיט ענערגיע צו זיינע האָר . . .

די יונגע האָט געשמאַכט  
צו האָבען פאַר אַ מאָן, אַ פראַנט  
מיט לאַקען שוואַרצע ווי די נאַכט,  
און האָט מיט גרויס הנאה,  
די גראַהע  
בית-עולם-בלעמלאַך מיט דער האַנד  
טאַג-טעגליך פון זיין קאַפּ געפליקט . . .

די אַלמע, וואָס האָט פאַנטאַזירט  
צו זיין דער זיווג פון אַ גריין  
מיט ווייסע האָר בעציערם,  
האָט איינציגווייז,  
די שוואַרצע פעדעמלאַך געצוויקט . . .

דער טרייער מאָן פלעגט געביך וועלען.



די ביידע פלונית'טעס געפעלען.  
און ער האט גיך  
בעצאהלט א שווערען פרייז  
פאר זיין גומהארץ :  
זיין קאפ איז נישט געוועזען וויים  
און נישט געוועזען שווארץ,  
נאר גלאט א גרויסער פליך . . .

## דער שטרוים־פּוּיגעל

א שטרויס־פּוּיגעל וואָס האָט זיין גאַנצעס לעבען,  
קיין מוטער־מענשען ניט געגעבען  
די מעגליכקייט צו פליקען  
א'ן איינציג פעדער'ל פון איהם,  
אווואו ער זאָל ניט בריקען,  
און גרילצען אויף זיין בייזער שמים,  
אז דארמאָיעדניקעס ראַכירען  
זיין האָב און גוטס איהם —  
האָט אויף דער עלטער פּלוצים  
געביטען די מאַנירען . . .

ער פלעגט בעוועגען אזוי נאָבעל,  
זיין גרויסען שנאָבעל  
און שאַקלען אזוי גרויסמוטהיג דעם קאָפּ,  
אז איהר האָט גלייך דערקענט דעם גביר  
וואָס האַלט זיך בלויז פאַר „גאַט'ס קאַסיר“,  
דאָס הייסט, אַ פּילאַנטראָפּ.  
און וועמען ער פלעגט טרעפּען,  
באַלד פלעגט ער טהאָן זיין מויל א'ן עפען,  
און מיט דעם זיסען טאָן פון בת־היענה  
דערלאַנגען אייך אזא מיין טענה : —

„דער צוועק פון יעדען עוף און יעדען טהיער,  
„איז בלויז אַן אַנדערע צו דענקען.  
„אַט זאָלען זיי זיך אַפּלערנען פון מיר —  
„איך פּלעג מיין אייגעטהום צושענקען  
„מיט אמת'ע נדבנות,  
„דען פון מיין קינדהייט אַן איז  
„געווען מיין אידעאַל,  
„צו לעבען פאַר'ן כלל,  
„און געבען אימליכען מיט פרייד“ ...

און רעדענדיג אזא מין שפּראַך,  
(ער פּלעגט דאָכיי נישט טהאָן צומאָל אַ לאַך)  
פּלעגט ער פון זיך אזוי באַגייסטערט ווערען,  
אַז גאַר אַ סך,  
פון די וואָס פּלעגען הערען,  
געוועזען זיינען גרייט,  
צו שווערען  
אַז ער פאַרדיענט אַ מאַנומענט . . .  
האַט איהר אַזעלכען נישט געקענט ? ...

## דער מיוחס'דיגער הונד און דער האָהן

א הונד א יחסן וועלכער האָט געקענט  
באוויזען מיט א דאָקומענט,  
אז ער שטאַמט אָפּ פון גדולים־הינט,  
(א סברא אז זיין יחוס האָט זיך אזש געשפינט  
פון יענע כלבים פול מיט טאַקט  
וואָס האָבען ניט געטהאָן א ביל אַפילו,  
ווען ד'ערשמע אידישע קהלה  
פון גושן איז אַרויס, מיט גאַלד באַפאַקט) —  
געהאָוקעט האָט מיט כעס  
צום הונד פון גאַס,  
א פּראָלעטאַריער, וואָס האָט איהם געפרעגט  
מיט קאַמעראַדשאַפּט, ווי איהם געהט,  
(אויף הינטיש הייסט עס, איהם אַרומגעשמעקט  
און מיט'ן ווידעל שטאַרק געדרעהט) : —  
„ווער ביזטו, דו פאַסקודנער שרץ ?  
„ווער איז געווען דיין מאַמע ?  
„אז צויג פון מאַרק מסתמא . . .  
„און ווער דיין מאַמע ?  
„געוויס אַ שמאַמע  
„אזוי ווי דו, אַהן דרך ארץ,  
„און אַהן אַ שום מאַניער,

„א שלעפער וועלכער געהט אויף אלע פיער . . .  
אָט זעהסטו, איך

„קען אַנרופען אויף גיך

„דעם נאַמען פון מיין זיידען,

„א גרויסער סאַן-בערנאָרד,

„(זאל רוהען ער אין הינטישען גן עדן)

„און ווילסטו נאָך ? אָט וואָרט,

„איך וועל דיר אויסרעכנען אַ קייט

„פון יחוס, וואָס זיך שפּרייט

„ביז דורות אַהן אַ שיעור . . .

„דו אַבער, כאָטש פּרוּביר

„מיר זאָגען ווי עס הייסט דיין פאַטער,

„איז ער אַ פּודעל צי אַ כאָרט ?

„און ווער קען וויסען דאָרט,

„ס'איז מעגליך אז ער איז אַ קאַטער.“

דער גאַס-הונד האָט דעם עק פאַרדריקט

און ניט געוואוסט וואָס אַפּצובילען,

ווי יענער דיכטער זאָגט, „זיך שטיל געשטיקט

„מיט מאַכטלאָזע געפיהלען.“

ווען פּלוצלינג איז פון הויף געקומען

אַ האָהן, און האָט גענומען,

ניט בעטענדיג, דאָס וואָרט : —

„איהר ביידע שפּאַרט,

„זיך קריגען וועלכער פון אייך צווייען,

„פון פיינערער משפּחה איז געבאָרען,

„פון מיינעטוועגען מעגט איהר שטאַמען פון ניט גומען,

„אָט דאַנקען גאָט בין איך געוואָרען.

„א האהן, אויף אלע העהנער נאָר געזאָגט —  
„אַן אמת'ער קאַרוואָז\*") ווען עס קומט צו קרעהען —  
„און האָב לחלוטין  
„קין טאַטען און קין מאמע ניט פאַרמאַגט,  
„נאָר פשוט, ווייל איך בין  
„געבאָרען פון — א ב ר י ה - מ א ש י ן . . . .”

---

(\* א בעריהמטער איטאַליענעשער טענאָר.

## די וועווערקע און דער זינג-פויגער

איין ווינטער אין א גרויסען פראסט,  
ווען ס'האט א בייזער ווינד געבלאזט,  
איז אויף די הינטערפיסלעך,  
א וועווערקע ביי זיך אין בוים געזעסען,  
און האט געקנאקט א הויפען ניסלעך,  
און מיט א גרויסען אפעטיט  
געגעסען . . .

ווען אין דער מיט  
פון איהר געשמאקען קייען,  
שפרינגט צו א פויגעל, טרייסלענדיג פון קעלט  
און זאגט צו איהר מיט טהערערען : —  
„איהר מוזט פארצייהען  
„וואס איך וועל אייער סעודה שטערען . . .  
„איך וואלט אייך בלויז געוועלט  
„א פרעג טהאן, אויב איהר קענט מיר באַרגען,  
„א יאָדע אָדער צוויי  
„ביז מאַרגען אָדער איבערמאָרגען . . .  
„שוין א מעת-לעת ווי כ'זוך אין שנעע,  
און קען צומאָל א קערען ניט געפינען . . .

די וועווערקע געוואָרען איז גערוועזן . . .

(עס איז א נס  
וואס ז'האט זיך מיט'ן ביסען ניט דערוואַרנען)  
און האט גענומען שרייען  
ווי אויסען זינען : —  
„אױעק דו פּרעכער פּױגעל  
„און לאז מיין פּראַצע מיר אין רוה פּאַרדייהען ...  
„א גאַנצען זומער האָט מיין אױגעל  
„אין אַלע װינקעלעך געשפּיאַנט,  
„און װען איך האָב געקאַנט  
„א ניסעל ערגעץ-װאו דערטאַפען,  
„פלעג איך עס תּיכף כאַפען  
„און רק איך האָב געזאַמעלט און געזאַמעלט...  
„װאו האָסטו דאָן,  
„דו קליינער שאַרלאַטאַן,  
„דיין צייט פאַרבּראַכט ?  
„אױדאי אומגעפּלױגען שלינג און שלאַנג ?”

דער פּױגעל פּון ניט עסען אַבגעשוואַכט,  
האַט קוים אַרויסגעשטאַמעלט : —  
„איך האָב געזוכט מיט מיין געזאַנג,  
„דעם גאַנצען װאַלד צו געבען פּאַרגעניגען,  
„און קיינמאַל ניט קיין צייט געקריגען,  
„צו געבען װעגען זיך אַ טראַכט ...”



## דער טעלעגראף-סלופ און דער עירוב

אין א קליינשטעדטעלע א פרומען,  
צוריק מיט יאָהרען לאַנג,  
איז דורך אַ טראַף  
גראַד אויסגעקומען,  
אַ סלופ פון טעלעגראַף,  
צו האַבען פאַר אַ קאַמפּאַניאָן,  
אַן אַלטען עירוב-שטאַנג . . .  
און פריינד דעפעשניק, דער געשייטער,  
האַט שנעל געכאַפט די סטרונע  
פון זיין נאַאיווער שכונה,  
און טאַג און נאַכט געקלאַפט, פון „טראַדיציאָן“  
און פון דעם עירוב'ס „הייליגער מיסיאָן“  
און אזוי ווייטער, אזוי ווייטער.

און א י י י מאל האַט ער פאַר זיין שכן  
מיט היץ זיך אויסגעשפּראַכען,  
אַז ער אַליין איז ע י ר ו ב דורך און דורך,  
נאַר וויסענשאַפטליך רעפּאַרמירט,  
דאָס הייסט, אַן עירוב וועלכער שפּירט  
דעם שמורך  
פון „פּראַגרעסיווען לעבען“.

און תיכף האָט ער אָנגעהויבען געבען  
אַ גאַנצע רייה פון איבערזיכטען  
מכּח „אונז'רע" פליכטען,  
און מיט דעם אַנשמעל פון אַ קענער  
און מומחה אין אַזוינע שטודיען,  
גענומען האָט ער נודיען  
מיט זיינע שפּאַגעל-נייע פּלענער,  
און רק האָט ער געפריידיגט . . .

די חוצפה פון דעם יונגען גר,  
האָט טאַג פאַר טאַג אַלץ מעהר  
זיין צוהערער בעליידיגט,  
ביז ער האָט דעם מאַדערנעם קלאַץ,  
געענטפערט איינמאַל מיט אַ שטאַך : —  
„מיין ליבער פריינד פון האַצע פּלאַץ  
(צי ווייס דער גוטער יאָהר פון וואַנען)  
„איך בין שוין דורות דאָ פאַראַנען,  
„און דו, ניט לענגער ווי אַ וואַך,  
„און דאָך  
„שוין ווילסטו געבען מיר לעקציאָנען . . .  
„דאָך לאַמיר דיר דערמאַנען  
„אַז כאַטש דו האַסט געכאַפט דעם שניט,  
„ביסט דו נאָך אַלץ קיין עירוב ניט,  
„און ביסט לחלוטין  
„מיט מיר ניט קיין פּחותן . . .

## א הונד בלייבט א הונד

(נאך לאפאנטען).

א הונד וואָס איז געווען אזוי דרעסירט,  
אז ער פלעגט פאר זיין ווירטה  
נאָנץ אַפּט אין שליחות געהן  
אַליין,

געטראָגען האָט אַמאָל פון קצב,  
אַ קאַרב מיט פלייש בעלאַדען,

אין זיינע צייהן . . .

און כאָטש דער קיצעלדיגער ריח  
פון גוטע שפיז, האָט דעם פּקח  
געיאָגט אין נאָז,

און פון זיין אַפעמיט דער מצב,

געוועזען איז, אַ חוץ זיין שאַדען,

הלואי געזאָגט אויף יעדען קראַנקען —

האַט ער בעצוואונגען

דעם מינדעסטען געדאַנקען,

צו פעלשען אָן זיין בעל־הבית.

ווען פּלוצלינג . . . פון אַ פּלאַנקען,

איז אַ געזעמעל הינד אַרויסגעשפרונגען

און טוּוּ !

געלאָזט זיך צו דעם פעטען ביסען . . .



דער שליה מיט'ן עהרליכען געוויסען,  
באשלאסען האט באדאי

ער מוז

דא אויפ'ן שמעל קראפירען,

וועט ער דאס פלייש ניט לאזען ריהרען ...

און ער האט טריי,

און ווי א'ן עכטער ריטער,

א שטונדע נאכאנאנד

געפאכמען ביטער,

אום אפצושטויסען די אטאקע

פון בעל-הבית' פראוויאנט ...

דאך וואס קען אויפמהאן איינער

(זאגאר דער בראווסטער גבור)

ווען איהם בעפאלט אזא געמיינער

און אנגעשלעפטער צבור ?

און אויסגעלאזען האט זיך טאקי,

אז אונזער העלד האט צוקוקען געמוזט

מיט פייכטע ליפען,

ווי די גנבים כאפען די געשמאקע

און פעטע ריפען

און עסען אויף די בעסטע שטיקלעך ברוסט ...

א ווילע איז דער קלוגער הונד

געשטאנען און ניט קלאר געוואוסט,

וואס אייגענטליך ער האט צו טהאן אצונד,

און דאן ... האט ער דערמאנהט זיך אהן זיין ש ל ו נ ד

און האט אליין אריינגעשלונגען,

וויפיעל איהם איז אריינכאפען געלונגען ...



# די זעקס פלינדע און דער עלעפאנט

(פריי פון זאקס).

זעקס לייט פון ווייטען הינדורלאַנד,  
וואָס פלעגען זיך אויף אלצדינג קליגען,  
אַמאָל גע'חלש'ט האָבען קריגען  
אַ ריכטיג בילד פון עלעפאָנט,  
און זיינען איהם געגאַנגען זעהן,  
כאַטש אלע זיינען בלינד געווען...

דער ערשטער האָט זיך אַנגעשלאָגען  
אַן פעסטען רוקען פון דער חיה,  
און באלד האָט ער פאַר דער חבריאַ,  
זיין מיינונג שטאַלין אַרויסגעטראָגען: —  
"דער ענין איז מיר איצט באַקאַנט,  
"אַן עלעפאָנט איז ווי אַ וואַנד..."

דער צווייטער האָט אַ טאַפּ געטהאָן  
דעם רונדען און פאַלירטען צאָהן,  
און פיהלענדיג דעם שמאַלען שפיץ,  
האַט ער אַרויסגעזאָגט מיט היץ: —  
"די זאַך, רבותי, איז געוויס,  
"אַן עלעפאָנט איז ווי אַ שפיץ..."

דער דריטער האָט געכאַפּט די מאַס,  
פון דער צונויפגעדרעהטער נאַז,  
און גאַר נישט קלערענדיג אַ סך,  
אַרויסגעזאָגט מיט קלאַרער שפּראַך : —  
„ניטאָ זיך וואָס צו גריבלען לאַנג,  
”אַן עלעפאַנט איז ווי אַ ש ל א נ ג . . . .”

דער פּיערטער פון די פּילאָזאָפּען,  
האַט גראַדע אָנגעטראָפּען  
אַן אומגעלומפערט גראַכע קני,  
און האָט ערקלערט מיט ענערגי : —  
„איהר זייט, במחילה, אַלע טעמפּ,  
”אַן עלעפאַנט איז ווי אַ ד ע מ ב . . . .”

דער פינפטער וועלכער האָט דעם בוי  
פון על'פאַנט'ס אויער אונטערזוכט,  
און אויסגעפונען אַליץ גענוי,  
געשריען האָט מיט כעס : „מיר דוכט  
”ס'קען זעהן דער בלינדסטער צווישען אַיך,  
”אַז ער איז צו אַ פ א כ ע ר גלייך . . . .”

דער זעקסטער האָט עקזאַמינירט  
דעם כפּול־שמונה'דיגען עק,  
און האָט גע'פּסק'עט אויפ'ן פּלעק : —  
„אַ שאַד די צייט וואָס איהר פאַרלירט,  
”מע זעהט עס דאָך ביים ערשטען ב ל י ק —  
”אַן עלעפאַנט איז ווי אַ ש ט ר י ק . . . .”

און ביי די הינדוסטאנער לייט  
געוואָרען איז אַ וואָרט-געפעכט . . .  
און יעדער האָט זיך איינגעשפּאַרט,  
אַז ער בלויז ווייס די ריכטיגקייט,  
כאַטש טהיילווייז אימליכער גערעכט,  
און אַלע זעקס צוגלייך פּאַרנאַרט . . .

## אין אסיפה ביי די חיות

א גרופע פראמינעטמטע טהיערען  
באשלאסען האבען זיך ארגאניזירען,  
אום אויפצוהויבען דעם מאראל,  
פון אלע חיות איבעראל,  
און איבער פעלד און טייך  
איז אויסגעשיקט געווארען גלייך  
א צירקולאר :

„געעהרטער הארר,  
„אוןאן איהר זייט,  
„אין שפיץ פון פעלו צי אין א גרוב,  
„אין וואסער צי אין וואלד פארבארגען,  
„פארפעהלט ניט קומען אין דער צייט,  
„אין אבענד אכט א זייגער מארגען,  
„זיך אנצושליסען אונזער קלוב . . . “  
געצייכענט : „אייער איבערגעב'נער שקלאף,  
„דער סעקרעטאר, זשיראף.“  
און זשוק און זשאבע, קעץ און הינד,  
און וועווערקעס און קראליקעס און מייז,  
און קליינע העהנדלאך ערשט פון איי,  
און פליעגען און אינזעקטען אלערליי,  
און נאך אזעלכע וואזשנע ברואים,  
אונגעקלאזען האבען זיך געשווינד,



פון אלע לעכער און פון אלע געסטען,  
 און קומענדיג פאר אלע אנד'רע קרואים,  
 גענומען תכף אויפשטעלען א רייהע  
 פון פאדערונגען און פראטעסטען . . .  
 א טהייל האט אויפגעהויבען א געוואלד :  
 זיי ווילען קודם כל,  
 אז איינס פאר אלע מאל  
 זאל האבען אימליכער פון זיי א דעה  
 ווי אלע גדולים פונ'ם וואלד . . .  
 א צווייטער טהייל (נאך כבוד מינדער להוט)  
 האט פראסט געוואיעט,  
 פערלאנגענדיג צו וויסען :  
 אויב ס'וועט דער קלוב באשליסען  
 צו געבען אימליכען געהאלט,  
 און אויף דער עלטער — פענסיעס . . .  
 דער רעשט האט גלאט געהאט פרעמענסיעס  
 פאר וואס מע גיט ניט עפעס צו געניסען . . .

דער כלל,  
 עס איז אין זאאל  
 געווארען אזא בילען,  
 א מיאוקען און א קוויטשען,  
 א סוויטשען און א קריטשען,  
 א קייכען און א פרייכען,  
 א שיפען און א זשומען,  
 אז די וואס זיינען דארט געקומען  
 מיט אמת-נאבעלע געפיהלען,  
 געמוזט ממילא האבען ווייכען . . .

# די הוהן, די קוה און דער שטאל-קנעכט

(פריי פון ענגליש)

א הוהן האט אויף איהר שפראך  
צווי בעקלאגט זיך פאר דער קוה : —  
"עס איז א שאנדע און א שמאך,  
"ווי קארג און ווינציג  
"איך קריג באצאהלט פאר וואס איך טהו.  
"איך, טפשהדהוהן, בין גינציג  
"און ארבייט, און שטעל צו  
"א רונדע איי א טאג,  
"און וואס קריג איך ? — א קלאג  
"צו מיינע יאהרען . . .  
"א הייפעל קארען,  
"א ביסעל איינגעוויקטע קוואטש . . .  
"און ער, דער פודעל, דער יונגאטש,  
"וואס האט נאך ניט קיין איינציג מאל  
"געלעגט א'ן איי, זאגאר  
"ווען אייער זיינען אויפ'ן לויטה,  
"ער לעבט אין וואוילמאג ווי א הארד  
"און איז דער כל-זכל,  
"באליעבט פון קינד און קויטה . . ."

די קוה האָט (מעלה-גרה'נדיג איהר עסען)  
 געענטפערט אויף איהר לשון : —  
 „געפעלט ציך די פרינצעסין ? ...  
 „מישטיינס געזאָגט, ווער ביסטו ? ...  
 „דו פיקערקע אומזיסטע,  
 „דיין גאַנצע פראַצע איז בלויז ווערטה אַ גראַשען.  
 „אַט זעהסטו, א י ך , וואָס גיב מיין ווירטה'ס משפּחה,  
 „טאַג-טעגליך עמערס מילך געשמאַקע,  
 „וואָלט מיט א'ן אמת טאַקי  
 „געמעגט באַקלאַגען מיין מערכה ...  
 „אַ וועטהאַג מיינע הערנער,  
 „מיר גיט מען האַבער-קערנער,  
 „און האַלט אין שטאַל און פאַרטיג,  
 „און איהם, דעם תכּשיט, כ'מיין דעם פאַפּאַנאי,  
 „די וואַליע שטאַפט מען אָן מיט נאַשעריי,  
 „און פיטערט איהם גרויסאַרטיג ...  
 „און פּרעג : — וואָס האָט דער פּוסטער פּראַנט  
 „געטהאַן — חוץ עסען פּון דער האַנד ? ... ”

דער שטאַל-קנעכט האָט געהערט זיי ריידען,  
 און שאַרף געענטפערט ביידען : —  
 „איהר קריגט פיעל איהר זייט ווערטה.  
 „אַ פּודעל — קען זיך קוליען אויף דער ערד,  
 „און מאַכען קונציגע העוויות,  
 דער קלוגער פאַפּאַנאי איז  
 „אַ קינסטלער נאַכצוריידען וואָס ער הערט ;  
 „היינט זידעלט ער און שילט.  
 „און דאָס, פאַרשטעהט איהר, גילט ... ”

„איהר ברענגט א נויג, גיט מילך און אייער —  
 „ס'איז טאקי זעהר ריכטיג,  
 „מע דארף איך נויטהיג, אבער זייער  
 „פארדיענסט איז פיעל מעהר וויכטיג . . .  
 „איהר זייט פון פראסטען שניט . . . דאס הייסט,  
 „אז אלצדינג וואס איהר ווייסט  
 „איז ארבייטען און טהאן,  
 „און פראדוצירען און זיך געבען מיה,  
 „דאך יענע פראפעסיאן  
 „דאס, שוועסטערקעס, איז קונסט און פאעזי . . .”

## דאס פרעירי-הינטעל, די שלאנג און די סאָווע

אין קאלאָראַדאָ הערט מען אַפּט דערצעהלען,  
אַז אויף דער פרעירי אין די קליינע הייהלען,  
געוואוינליך וואוינען  
אין איין געזינטעל,  
די פּאַלגענדע פּאַרשוינען :  
אַ פרעירי-הינטעל  
(אַ קליינער נפש עהנליך צו אַ ראַץ),  
אַ קלאַפּער-שלאַנג געפילט מיט גיפּט,  
דערצו אַ גראַע סאָווע . . .

אין יענעם שעהנעם פּלאַץ,  
זיצט אַפּ דער דרייבונד גאַנצע נעכט,  
אין גרויסע שמועסען פּאַרטיפּט,  
און לאַנד און לייט מיט גרויס הרהבה,  
באַאָרטעהיילט און באַשפּרעכט . . .  
און ווען אפילו די מחשבה  
פון איינעם,  
איז פון דעם אַנדערענ'ס, אין אַלגעמיינעם,  
פאַרשיעדען —  
פאַראַן איז צווישען זיי אַ „צד-השוח“ :

זיי זיינען אלע אונצופריעדען,  
און טענה'ן אז די וועלט איז שלעכט,  
און אלץ וואָס איז פאַראַנען אויף דער ערד  
לחלוטין איז ניט ווערטה  
אַ שישקע,  
אַ חוץ, פיעלייכט, צו פילען זייער קישקע . . .

די סאַווע קריטיקירט  
דעם נאַכטיגאַל'ס געדיכט,  
און זאָגט : דער וואַלד וואָס אַפלאַדירט,  
אַזאַ מין זינגען איז מגושם . . .  
דען אויף דער ערשטער ליניע  
דאַרף שטעהן די סאַווע מיט איהר גרױסען בליק  
און שאַרפען פיק . . .  
דערביי פאַרקרימט זי איהר געזיכט,  
און מאַכט אַ האַמלעט-מינע,  
וואָס שפאַרט שוין ווייטערע פירושים . . .

די שלאַנג זיך דרעהט צוזאַמען אין אַ קנױל,  
און גיפטיגט מיט'ן מויל . . .  
די עופות  
וואָס פליהען אין די הויכע שיכמען,  
איז זי בכלל ניט תופם . . .  
דאָך וואַלט זי אַלע בעלי-חיים,  
אַהן אונטערשייד פאַרניכטען  
ניט לאַזענדיג אפילו קיין שיריים . . .  
און ענטוועדער זי קללה'ט, אַדער שפאַט  
פון מענשען און פון גאָט . . .

דאָס פרעירי הינטעל איז זיך סתם  
 פון יענעם קלאַם,  
 וואָס גאַנצע מעג לויפט פּוסט־און־פּאַס  
 און לעבט פון גראַז  
 צי לופט, צי ווייס דער אַשמדאי פון וואָס . . .  
 ער האָט כּטבע נים קיין סם,  
 און אין דער אמת טראַגט ער נישט אַ האַס  
 צו קיינעם,  
 דאָך איהם געפעלט דער שפּאַס,  
 צו זיצען  
 מיט זיינע אַנגענעהמע שכנים  
 צוזאַמען,  
 און זאָגען איבער יעדען פּוילע וויצען,  
 און שטעכעדיגע עפיגראַמען . . .

אזוי ווערט יעדע נאַכט,  
 אין יענעם אַרט פאַרבראַכט,  
 ביז ס'ווערט דער מזרח רויט  
 פון מאַרגען'ס ערשטע פּלאַמען.  
 און כאַטש מען ווינשט איינאַנדער זיך דעם טויט —  
 דעריין ביי זיי איז  
 נישטאָ קיין שום חלוקידעות,  
 אַז זייער צונג מוז אַלעסדינג פאַר'ס'ען . . .

# דער אויסגעמענשעלטער אַראַנג- אומאַנג

## I.

אַ פאַרשער וואָס האָט לאַנג  
באַרייזט די לענדער פון די האַמענטאַמען,  
געבראַכט פון דאַרמען האָט אַ ווילדען  
אַראַנג-אומאַנג,  
וואָס איז געווען אזוי געראַטען,  
אַז איהם צו בילדען  
געפאַסט האָט דער געלעהרטער אַ בעשלום . . .

ער האָט איהם ראשית אויסגעקליידט  
פון קאַפּ ביז פוס,  
איהם אַנגעטהאַן אַ קראַגען און מאַנשעמען,  
דערצו אַ'ן אנצוג  
אַ'ן עלעגאַנטען און אַ נעמען,  
מיט שיק לאַקירט און גלאַנציג . . .  
און האָט אַ זייגער מיט אַ קייט  
איהם אַנגעהאַנגען אויף דער וועסט.  
דער כלל, ער האָט איהם  
פאַרפּוצט אין האַניג און אין עסיג . . .



דערביי האָט דער פּראָפּעסאָר  
איהם אויסגעלערענט אַלע פרטים  
ווי מ'איז זיך נוהג רערגעלמעסיג  
ביים עסען, ווען עס קומען געסט,  
און ווי מע דארף געברויכען גאַפּעל־מעסער  
לויט הלכות עטיקעט . . .  
די אַבעזיאַנע  
געוואָרען איז געוואוינט זאָגאַר,  
צו רויכערען אַ טהייערע ציגאַר  
(און דוקא פון האַוואַנאַ).

און זעהענדיג דעם סוחר אין אַ פּראַק  
אויף ערגעץ אַ באַנקעט,  
בעטראַגענדיג זיך אמת פיין  
מיט לייטישער מאַניער,  
צי זופּענדיג געשמאַק  
אַ גלאַז שאַמפּאַניער וויין,  
איהם האַבען אַלע שיער  
געהאַלטען פאַר אַן אויפגעקומ'נעם גביר  
וואָס קויפט זיך אַיין  
אין ד'הויכע פענסטער . . .

און קיינער ניט, זאָגאַר דער נעהנטסטער  
פון זיינע שכנים, וואָלט פּיעלייכט אין לעבען  
געקענט דעם אמת אונטערשיידען,  
ווען ס'וואָלט ניט אויף דער וועלט געגעבען  
אַזאַ מין זאָך ווי ריידען . . .

קוים פלעגט ער נעהמען עפעס זאגען.  
פאשווינדען פלעגט דער מעות,  
און אימליכער (ניט אכמענדיג די בגדים  
וואס הערר אראנג פלעגט טראגען)  
האט באַלד געוואוסט אז דא איז —  
א מאלפע בלויו בצורת אדם...

## אַראַנג דער בעל-טובה

### II.

פון דעם אראַנג וואָס איך האָב אייך געמאַלט,  
דערצעהלט מען צווישען זאָלאָגען.  
אז איהם האָט איינמאַל זיך פאַרוואַלט,  
די ראַליע שפּיעלען פון אַ פּילאַנטראָפּ,  
אַ בעל-מצוה'טניק און אַ מהווער,  
און ער פּלעגט אומגעהן אַהן אַ קאַפּ,  
און שטאַרק צומראָגען,  
ניט וויסענדיג אַוואָ ער  
קאַן זיין פאַרלאַנג ערפּילען ...  
ביז ס'האַט זיך איהם געמאַכט,  
פאַרבייצוגעהן אַ טייך אַ שמילען,  
און דאַרמען האָט זיין אויג געזעהן,  
אַ פּיש וואָס איז געווען  
אין וואַסער ביז'ן מויל פאַרזונקען,  
און האָט צו איהם געוואונקען,  
(ווי איהם האָט זיך געדאַכט)  
מיט אויגען אויסגעגלאַצט און שמאַר —  
די אמת'ע סימפּטאָמען  
פון איינעם וואָס געפּינט זיך אין געפּאַהר  
צו ווערען באַלד דערטרונקען ...

ארצנג האט גלייך דערשמעקט  
צו אין אזא געשיכטע שטעקט  
די מעגליכקייט צו מאכען זיך א נאמען ...  
און אהן א רגע צו פארשווענדען,  
פארגארטעלט אונזער וואהלטהוער די לענדען  
און גיט א פאנג  
דעם אונגליקליכען נפש,  
איהם שלעפענדיג צום ברעג,  
אום איהם פון אונטערגאנג  
צו רעמען . .

אומזיסט האט זיך דער פראטעזשעפיש  
געווארפען און געצאפעלט מיט'ן עק  
און מיט תחנונים זיך געבעטען : —  
"לאז, גולן, מיך אוועק . . ."  
— "אהא, ווילסט זעלבסטמאָרד גאָר באַנעהן —"  
האט זיך ארצנג נאך מעהר צופלאמט —  
"און ווילסט דער טייך זאל דיר פארשלינגען ? ..."  
"דאך, ברודער, ניין !  
"דאס וועט דיר גיט געלינגען,  
"ווי לאנג אומאנג נאך לעבט . . .  
"ער וועט דיר דוקא צווינגען  
"צו לעבען — אויפ'ן זאמד . . ."

דאן, פול מיט נחת אָנגעשעפט,  
און שמאַליץ וואָס איהם האט זיך געטראָפען  
אזא מציאה,

צו ווערען מיט גאר וועניג מיהע  
א מלאך המושיע,  
איז הערר אראנג אוועקגעלאפען  
זיין וואהלטהאט פאר דער וועלט צו פראקלאמירען,  
און האט געלאזט די וואסער-בריאה  
אין וועהטאג אויפ'ן ברעג קרעפירען ...

## די זשאבע און דער בושעל

א פראש, וואס פון איהר קינדהייט אן  
האט אפגעפינסטערט איהרע טעג  
אין נאסקייט און אין נויטה,  
און ניט געוואגט פון שרעק

ארויסצוגעהן פון קויט —  
האט שמילערהייד און מאנאמאן,  
געקוואקעט איהרע קלאגען,  
אז לעבען מיינט זיך פלאגען  
און הויכט זיך אן און ענדיגט זיך מיט פיין,  
ווען פלוצלינג . . . שמעקט א שטארך אריין  
זיין שנאבעל אינ'ם טיך,  
און גלייך,

ניט ווארטענדיג צו מאל אויף „ברוך הבא“,  
הויכט ער אן מוסר'ען די זשאבע: —

„הער אויף דיין קלאגעדיגען נגון,  
„דיין ליעד איז מיאום און דערצו א ליגען . . .  
„דאס לעבען איז א שמענדיגער גענום,  
„א קוואל פון פרייד און פארגעניגען . . .  
נעהם מיך . . . אט וויל איך, שמעה איך אויף מיין דאך,  
„און קלאפ קאנצערט,

„צי זעה די זונן זיך שפייגלען,  
 „אין טייך און פלוס . . .  
 „אָט וויל איך, מ'הו איך גאר אַ מאַך  
 „מיט מיינע פליגלען,  
 און פליה אַוואו מיין האַרץ באַגעהרט,  
 „און אומעטום  
 אַוואו איך קום,  
 „געפין איך אַז די וועלט איז שעהן . . .  
 „און דו אליין,  
 „ווען דו וואַלסט ניט געוועזען קראַנק  
 „אויף מרה שחורה,  
 „דאַן, שטאַט צו קוואַקען אַזוי וויסט,  
 „אַז יעדען כאַפּט אַ מורא —  
 „וואַלסט דו אַ ליעד פון פרייד און דאַנק  
 „אַ גאַנצען טאָג געזונגען . . . ”

און צו באַשמעטיגען זיין תורה  
 אַז לעבען הייסט געניסען,  
 האָט אונזער בושעל-אַ פּ מ י מ י ס ,  
 אין א י י נ געשמאַקען ביסען,  
 די זשאַבע אַיינגעשלונגען . . .

## די זונן און דער מעלעסקאפ

די זונן האט פון איהר הויך אראפ  
באמערקט א מעלעסקאפ,  
וואס איז געוועזען קעגען איהר געריכטעם,  
און ווארפענדיג אויף איהם א בליק,  
וואס האט איהם שיער פארניכטעט,  
האט זי, פארערנערט, מיט א טאן א שארפען,  
איהם אנגעהויבען פארצו-ווארפען,  
פארוואס פון איהם איז  
ארויסגעקומען די קריטיק  
אז זי האט פלעקען און פגימות,  
און איז ניט גאנץ פאלקאמען . . .

דער אפארטאט,  
וואס האט געהאט  
ביי אלע אסטראנאמען  
א גוטען נאמען,  
פאר זיין באמערקען אקוראט,  
די שטערען און פלאנעטען,  
געענטפערט האט דער שטראהלען-געטין : —

„איך בין געוועזען יענער,



„וואָס האָט צוערשט אַנטפלעקט דיין גרייס,  
 „און אויב די וועלט אַצינדער ווייס  
 „דעם אונגעהיירען רוים, וואָס דו  
 „נעהמסט אין די הימלען צו —  
 „איז דאָס געשעהן נאָר  
 „דורך מיר, וואָס בין  
 „געווען אויף דיר דער בעסטער קענער . . .  
 „און ווען הלילה איך געפין  
 „אויף דיר אַ מום,  
 „מוזט דו נישט קוקען קרום  
 „און אָנהויבען זיך דינגען . . .  
 „דען אויב,  
 „דו האָסט פאַרדייהט מיין לויב  
 „מוזט דו מיין טאָדעל אויך פאַרשלינגען . . .“

## דער זאנג-שפיץ און דער שטרוי

(נאָך אַ מדרש).

דער הויכער גראָער שטרוי  
האַט איינמאַל זיך אזוי,  
געווערטעלט מיט'ן שפיץ פון זאנג:  
(און פאר איין גאנג,

באַמערקען איז כדאי  
אַז קריגער

ברעכט אויס געוועהנליך צווישען נאָהנטע פריינד) : —  
„דו נעהמסט זיך איבער שטאַרק, מיר שיינט,  
„און מיינסט, דו ביסט דאָס אויבערשמע פון חרין,  
„דאָך שוין דערפאַר אליין,  
„וואָס איך בין העכער אין געוויקס,  
„האַט אַזאַ קליינער ניקס  
„ווי דו, געמעגט  
„צו מיר אַרויסווייזען רעספעקט.  
„היינט בין איך עלטער דאָך מיט כמה וואַכען ...”

— דאָ האָט איהם זאנג-שפיץ אונטערבראַכען :  
„מײן אַלטער שטרויהעלד, כ'וויים  
„אַז זיך פערמעסטענדיג אין גרייס,  
„קען איך ניט גרייכען דייע קני,

„און עלטער ביסטו, ס'הייסט, דו ביסט  
 „שוין לאנג צוריק ארויס פון מיסט . . .  
 „נאר ווארט א ווילע,  
 „ביז ס'קומט די צייט פון שניט,  
 „און דו וועסט זעהן אהן מיה,  
 „די מעלה  
 „וואס איך פארמאג און דו האסט נ י ט . . .  
 „דיך וועט מען דרעשען און צורייבען,  
 „דיין שפרייבארד וועט דער ווינד צוטרייבען,  
 „און מיך אליין נאר וועט מען קלייבען,  
 „און לופטערען און פוצען . . .  
 „דען וואס דו האסט א לענגערע געשיכטע,  
 „בריינגט קיינעם נישט קיין נוצען ;  
 „דער עיקר, דאס געדיכטע  
 „איז בלויז דער קערן . . .  
 „און א י ו קליין מעסטעל ווייץ גערייניגט,  
 „קען מעהר ערנעהרען  
 „ווי הונדערט קוליעס שטרוי פאראייניגט . . . ”

## די אָפּגעפּיטערטע קאַץ

אַ קאַטץ וואָס איז געוואָרען פעט,  
פון שרצים און פון מייז,  
האַט ביסלעכווייז,

זיך איינגערעדט,

אַז זי פאַרדיענט אַ שכה,

און אַ מעדאַל,

פאַר איהרע גבורות צווישען ראַצען,

און אַז איהר אַרכייט פאַר'ן כלל,

איז גאַר ניט אַפּצושאַצען.

און אויף דעם סמך

פון איהרע אויפטהוען אין קעלער —

האַט זי מיט שטאַלצען דרך ארץ

ניט מעהר געוועלט גאַר אַנקוקען אַ שרץ,

און האַט גענומען נאַשען,

אויף לינקס און רעכטס,

פון יעדען טעלער

אָוואו זי פלעגט דערשמעקען אַ געקעכטס,

אַ שטיקעל פּוטער צי אַ ביסעל שמאַנט,

און נאַכאַנאַנד

ניט אויפגעהערט דעם גוף צו פאַשען.

דער טרייער הונד האט איינמאל, ביי דער האנד  
 געכאפט זי אויף א פעטען טאפ  
 און איהר דערלאנגט א גאב : —  
 „מיט וואס האסט דו פארדיענט אזא מין מאכל?—  
 „פאר מיר, פארשטעהסטו, קענסטו זיך ניט ריהמען,  
 „אז דו פלעגסט לעבען פון תעניתים . . .  
 „דיין רונד  
 „און בעל־הבתיש בייכעל  
 „איז, מוהמינקע, דער בעסטער סימן,  
 „אז דו האסט ניט פארגעסען דיין געזונד . . .  
 „און איצטער אז דו זוכסט תכליתים,  
 „און פעטע ביסענס אין דער קיך,  
 „און ברעקעלסט זיך  
 „מיט דיין אמאליגער מלאכה —  
 „וועט קומען גיך  
 „אויף דיר א פינסטערע מערכה.  
 „דען דו האסט דא  
 „ניט וואס צו טהאן,  
 „און וועט מען אין א בייזער שעה  
 „פון דאנען דיך פארטרייבען,  
 „דאן וועסטו בלייבען  
 „אין גאנצען אהן א פראפעסיאן . . .

## דאס געלע בלאט און די פישען

א געל און טרוקען בלאט,  
(וואס איז אין יעדען פרט  
געוועזען גלייך  
צו אלע געלע בלעטער)  
איז אין א טייך  
אריינגעפאלען,  
און איז געשוואמען מיט די וואלען,  
ווי נאכ'ן וועטער,  
זיך געבענדיג א קעהר  
אמאל אהין, אמאל אהער,  
און צייטענווייז  
זיך גאר געדרעהדעלט אין א קרייז ...

און איינמאל ווען דער פלום  
איז אנגעשוואלען זעהר שטארק,  
און אויף דעם קארק  
פון א געוואלדיג-גרויסער כוואליע,  
איז הויך דאס בלאט ארויפגעשטיגען,  
געווארען איז עס קאליע,  
און איז געקומען צום בעשלוס,  
אז ס'איז פון וואסער דער פארטרעמער,

און דארף דעם טייך רעגיערען  
און פיהרען . . .

די וועלען האבען צוגעשווינגען  
און שטאט זיך קריגען,  
גע'חזוק'ט און געקייכט  
פון זייער נייעם רעמער . . .  
דאך צווישען  
די פישען,  
וואס גלויבען זעהר לייכט  
(און לאזען זיך פיעלייכט  
דעריבער טאקי פאנגען אין דער נעץ).  
געווארען איז פון יענעם טאג  
א חק,  
דאס געלע בלאט צו אכמען,  
און וואס עס טהוט א זאג,  
אלס הייליגעס געזעץ  
מיט גרויס הכנעה צו באטראכטען . . .

## דער אנקער און דער מאַסט

אויף אלע זעגלען אָנגעצויגען,  
איז דורכ'ן ים אַ שיף געפֿלויגען  
אין האַסט,  
און אויבען,  
דעם קאַפּ צום הימעל אויפגעהויבען,  
געשטאַנען איז דער שלאַנקער  
און שטאַלצער מאַסט,  
און האַט אַראָפּגערעדט צום אַנקער :  
"איך הויב אָן גלויבען  
„אַז דו ביסט בלויז,  
„אַ'ן איבעריגער עלעמענט,  
„און ווען דאָס שיף וואָלט ווערען לויז  
„פון דיר, דאַן וואָלטען מיר געקענט  
„דערגרייכען פיעל  
„געשווינדער אונזער ציעל . . .  
„דען דיין געוויכט  
„אַ הויז וואָס עס פאַרריכט  
„ניט קיין שום אַרבייט, שלעפט אַראָפּ  
„און הינדערט,  
„און אונזער אַלעמענ'ס גאַלאַפּ  
„פאַרמינדערט . . . "



דאך קוים האָט ער דעררעדט  
 די דאָזיגע דבורים,  
 האָט אויסגעפלאַצט אַ גרויסער שטורעם,  
 און ווי מיט טייוועלשען געשפעט  
 האָט זיך דער ים צוברויזט,  
 ביז די מאַטראָזען  
 גענומען האָבען שנעל אַרונטערלאָזען,  
 די זעגעל-טיכער,  
 דאָן, לאָזענדיג דעם מאַסט זיך וואַרפען  
 און צאַפלען אין דעם פּויסט  
 פון בייזען וויכער,  
 געאַיילט וואָס גיכער  
 האָט יעדער צו דער אַלמער קייט.  
 אויף וועלכער אויפגעדרעהט,  
 געלעגען איז דער אַנקער גרייט  
 צו העלפען, ווען מע וועט איהם דאַרפען ...

און ווען דער ים האָט אויסגעשווימט  
 זיין גיפט,  
 און אויף זיין גרינער פלייצע  
 האָט ווידער זיך דאָס שיף צושטיפט,  
 און לוסטיג ווייטער זיך געשיפט —  
 דאָן האָט דער אַנקער אַיינגערוימט  
 דעם שיף אַ'ן עצה : —

„געדענק, מיין פריינד, די רעגעל —  
 „ניט אַלע מאָל איז גוט מיט פולער זעגעל,

„צו געהן אױואו די נייע װינדען טרייבען . . .  
עס טרעפען אַפּט אַזעלכע ציימען,  
װען פאַרמאָזשריימען  
„מיינט, אין די אינדען  
פון ים פאַרשווינדען,  
און בעסער פיעל, איז אויף אַין אַרט צו בלייבען,  
און אַן דעם אַלמען  
„און טרייען אַנקער זיך צו האַלמען . . .“

# א ראָב וואס האט נאַכגעמאַכט אין אַרלער

(נאָך לעסינג).

געהערט האָט ערגעץ וואו אַ ראָב,  
אז אַרלערס זיצען  
אַ רונדען מאַנאַט אַפּ  
ביים בריהען.  
איצט ווייס איך שוין — האָט זי געטראַכט —  
פאַרוואָס די קינדער וועלכע זיי געבערען,  
בעזיצען  
אַזאַ מין שוואַרצע מאַכט  
ביים פליהען,  
און קענען זעהן אַזש ביז די שמערען ...

און פאַלגענדיג די אַרלער'שע מעטהאָדע,  
האַט זי מיט גרויס התמדה,  
געבריהט אַ חדש צייט ניט אונטערבראַכען,  
און האָט געשוויצט און זיך געמאַטערט  
(עס איז געווען אַ גאַט-זאָך  
וואָס זי האָט מיט'ן לעבען אַפגע'פטר'ט)  
דאָך אויסגעלאָזען האָט זיך,

א פוסטער חלום  
פון איהר במחון,  
און שטאַט דעם אַדלער־דור,  
אַרויסגעקראַכען  
פון איהרע אייער זיינען נאָר  
א פאַר  
פאַסקודנע ראַבען־מנוולים . . .

## דער ווארפיש ז"ל

די פישער-לייט  
אין א געוויסען דערפעל ביי דער זייט  
פון ים אוקינוס,  
באשערט געווען איז האַבען אַ סיורפריז  
און קריגען אונערזאָרטעמע מתנות :  
אַ טויטער וואַלפיש, וועלכער איז  
מיט טראָן געוועזען אַנגעגאַסען,  
און זיינע ביינער  
באַטראַפען האַבען גרויסע סומען —  
איז אויפ'ן זאַמד אַרויפגעשוואומען  
זיי סאַמע צו די פים . . .

און ווייל ס'האַט יעדער איינער  
גענאַסען  
פון דעם געשטאַרבענעם לויטן,  
געבליבען איז ביי דעם נאַאיווען קהל,  
אַז אויביג זאַל  
דער גוטער וואַלפיש ז"ל  
פאַרבלייבען אין זכרון,  
פאַר די ירושה וואָס ער האָט דעם כלל  
געלאָזען נאָך זיין טויט . . .

פון דענסמאל איז ביי קינד און קויט  
אין יענעם שטעדטעלע געוואָרען,  
דעם נפטר'ס נאָמען הייליג און פאַרעהרט,  
און קיינער האָט זיך ניט באַקלערט  
צו געבען ווען עס איז אַ פרעג,  
אויב אין די טעג,  
ווען ער איז נאָך געווען ביי'ן לעבען,  
וואָלט ער פון זיין עשירות זיי אַ לעק  
געגעבען . . .

## די רייפען, די קליעפקעס און דער שפונט

ביי א געוויסען פאס  
געפילט מיט אלטען וויין,  
איז א ויכוח אנגעגאנגען :  
די קליעפקעס האבען מיט א האס  
געשריען צו די רייפען : —  
„בארבארען ! ...“  
„איהר דריקט אונז ציין  
„די ריפען און די שליפען,  
„און האלט אונז ווי אין צוואנגען,  
„צוזי ווי איהר וואלט זיין  
„די האררען,  
„און דאך,  
„מע דארף זיך גאר ניט נאררען,  
„פון פאס דעם תוך,  
„ענטהאלטען מיר  
„ניט איהר ...“  
„א ראייה האט איהר, ווען עס פאלט  
„אראפ א רייף איז גאר ניט קיין פארלוסט,  
„און קריגען מיר נאר ערגעץ וואו א שפאלט,  
„ווערט ביסלעכווייז די טון  
„דערפון  
„אין גאנצען פוסט ...“

די רייפען האַבען אין דעם קריעג  
 גע'מענה'ט : — „אײער גליק  
 „איז בלויז וואָס אונזער דריק  
 „אײך האלט ביינאָנד,  
 „אין איין צונויפגעפרעסמען באַנד . . .  
 „אַהן אונז וואָלט איהר אויף שפענדלעך זיך צושימען  
 „און וואָס דער צוואַנג  
 „און צוויק,  
 „איז גרעסער,  
 „אַלץ זיכערער און בעסער,  
 „פאַר דעם געטראַנק  
 „וואָס אונז איז אַנגעטרויט צו הימען . . .”  
  
 אַלץ מעהר און מעהר פון שמונד צו שמונד  
 פון ביידע צדדים האָט מען דיספוטירט  
 ביז פונקען האַבען אַזש געשפּריצט . . .  
 און אַלץ, ווייל מ'האַט אין גרונד  
 זיך ניט פאַראייניגען געקענט,  
 ווער אייגענטליך דעם וויין באַשיצט . . .  
 און אונטערדעסען האָט פאַסירט,  
 אַ קליינער אינצידענט :  
 דער שפּונט  
 אויף וועלכען מ'האַט אין דער דעבאַטע  
 ביז עתה  
 אַפילו ניט געקוקט,  
 (מע האָט עס גאַר פאַר נויטהייג ניט געפונען)  
 האָט פון זיין פלאַץ זיך שטיל אַרויסגערוקט  
 און פון דעם פאַס איז אַלצדינג אויסגערונען . . .



## די אייזלען נעהמען נקמה

די אייזלען האָבען זיך צולעצט,  
געפונען זעהר שטאַרק פארלעצט,  
פאַר וואָס מע האָט זיי אומעטום געמאַכט  
צו שאַנד,

און יעדער שרייבער האָט אומיסטען,  
אויף זיי געוואָרפען אַן אומזיסטען  
פאַרדאַכט,

אַז זיי פאַרמאַגען ניט אַ האָאַר פאַרשטאַנד ...  
און ס'איז אין אייזעל-פאַרלאַמענט,  
געבליבען פעסט מיט אלעמען'ס הסכמה  
צו נעהמען פון די קריטיקער נקמה  
און זיי באַצאהלען מיט פראַצענט ...

אַן אלטער חמור,  
וואָס איז אַ מענשענהאַסער און פערדאַמער  
געוועזען איז על פי טבע,  
און האָט געהאַט ביכולת  
מיט זיינע ווילדע קולות,  
דעם ליאַרעמדיגסטען גראַנער  
פאַרשעהמען  
(ער פלעגט צוליעב זיין רעווע)

אין אייזעל-לאגער,  
 אלס „גדול שבגדולים“ שמ'ען ... ) .  
 איז דאן  
 ארויפגעגאנגען אויף דער בימה,  
 און מיט זיין זיסער שטימע  
 געזאגט : רבותי שאט !  
 „איך האב א פלאן ...  
 „מיר זאלען, נעמליך, שאפען  
 „א'ן אייגענעם ארגאן,  
 „און קעמפפען מיט די זעלבע וואפען  
 „ווי יענער צד ...  
 „ס'הייסט לאזען דרוקען יעדע וואך  
 „א מין ...  
 „ווי רופט מען דאס ...  
 (זיין אייזעל-ליפ),  
 געוואוינט צו עסען-גראז,  
 האט ניט געכאפט דעם ריכטיגען טערמין)  
 „און געבען זיי א שטאך  
 „אין צעהנטען ריפ,  
 „מיט יעדען ווארט ...”

און מ'האט צומאל פארשפארט  
 צו זוכען רעדאקטארען,  
 דער מגיד, טאקי, איז געווארען  
 אליין דער קהל'שער שמש  
 אויף שינדען אלעמען די הויט,  
 און רייבען מארדעם, לויט  
 די אייזעל'שע פראגראמעס ...

און זאָגען. מוז מען, אז ער האָט פאַרריכט  
זיין פליכט,  
מיט עהרליכקייט און פלייס . . .  
ער האָט געקראָגען אַבאַגענטען,  
פיעל מעהר ווי צעהן אַגענטען . . .  
ער האָט צונויפגעשנאָרט אַ גרויסען פאַנד,  
און איז געווען צום ציעל שוין נאָהנט,  
ווען ער האָט פלוצלונג זיך דערמאָהנט,  
אז ער האָט אין זיין פלאַן געמאַכט אַ גרייז :

עס איז לגמרי איהם אַרויס פון זינען,  
אז אייזלען קענען זיך געפינען,  
וואָס זאָלען מאַכען גוואַלטען,  
און לאַנגע דרשות האַלטען,  
און רעווען קענען אימליכער קריטיק,  
און (ווען זיי שפיעלט דאָס גליק)  
צוזאַמענקלייבען קאַפיטאַלען,  
דאָך ווען עס קומט צו רעדאַקטירען  
זשורנאַלען,  
באַדאַרף מען האַבען „שוואַרצע גבורה“,  
ס'הייסט, פראַסט גערעדט, אַ קאַפעלע געהירן,  
צו קענען אַנשרייבען אַ שורה . . .

## א צדקה-פאל ביי די חיות

געקומען איז אין וואַלד אַ שליח-מיוחד,  
און האָט דערצעהלט  
אַ טרויעריגען ספור,  
פון וועלכע ס'האָט די וואַלד-ברואים געסקרוכעט  
(עס האָט זאָגאר דעם טיגער'ס האַרץ צובראַכען):  
דער גאַסעט האָט מיטגעטהיילט,  
אַ ערגעץ אין דער וויסטעניי, איז  
אַ הונגער ביי די חיות . . .  
און שוין פון כמה וואַכען  
איז דאָרט אַן אמת'ער יום-כפור . . .

דער לייב, מיט גרויסמוטה אַנגעפילט,  
האָט אויפ'ן שטעל צונויפגעברילט  
אַ קאַנפערענץ,  
אזאָו מען האָט באשפראַכען  
די מיטלען און די וועגען,  
וו'אָזוי מע זאָל צונויפקלייבען נדבות,  
פאַר די פאַראַנגליקטע קאַלעגען . . .

דער בער האָט פאַרגעשלאָגען טעניץ  
מיט פאַפולערע פרייזען,

דער פוקס, להיפך, האָט געבראַכט בעווייזען  
 אז ס'בעסטע איז אַ מאַסקעראַד,  
 און לויט אראַנגאָומאַנג'ס מחשבות  
 איז אויסגעקומען גלאַט,  
 צו שפיעלען אַן אַיִן-אַקטער  
 (דעם קאַמישען קאַראַקטער  
 האָט ער פאַראוים פאַר זיך באַדונגען) ...  
 אַהין אַהער ... דער כלל,  
 מע האָט באַשטימט אַ באַל,  
 אַוואָס ס'זאָל ווערען אויך געזונגען  
 און פאַרגעשמעלט טהעאַטער ...  
 און דאָן, לויט אימליכען'ס טאַלאַנטען,  
 די אַרבייט האָט מען אַינגעטהיילט ...  
 איין קאַמיטעט געוואָרען איז ערוועהלט  
 צו קריגען מוזיקאַנטען,  
 אַ צווייטער וואָס זאָל אַנאַזשירען,  
 אַ וועלט-בעריהמטען דעקלאַמאַטאָר ...  
 אַ דריטער אויפצונעהמען  
 די אַנגעזעהנע טהיערען  
 (און ווייזען, וועלכער פּלאַץ בעלאַנגט צו וועמען),  
 אַ פיערטער, אויף דעם וואָלד צו דעקאָרירען,  
 און נאָך אַ טויזן,  
 וואָס זייער נוי, קען  
 איך אַיך, אסור, ניט דערצעהלען ... \*  
 און אַנגעקומען איז דער גרויסער טאַג ...  
 פון אַלע ווינקלען און פון אַלע הייהלען  
 געגעבען האָבען זיך אַ טראַג,

פערפוצטע טיגערס, לעמפערטען און בערען  
 און פיקס און וועלף און נאך אזעלכע געסט ...  
 און איהר פארשטעהט ממילא אז דאס פעסט  
 בעזוכט פון נאך אזעלכע העררען  
 האט איינגעבראכט א שלל ...  
 ווער ס'האט א קעלבעל פרעזענטירט  
 (גע'גול'ט נעכטען פון א'ן ארמען הירט),  
 ווער ס'האט א ציג געבראכט,  
 (ארויסגע'גנב'עט פון א פויער'ס שטאל),  
 און ווער א לאם  
 (פון דלפון'ס לאנקע גערעכירט),  
 צי סתם

א'ן עוף

(געלאטכעט פון א קבצן ביי דער נאכט) —  
 ס'האט קיינער ניט געשפארט ...

און ווען דער אבענד איז געווען צו סוף,  
 האט זיך דער לייב  
 געטהאן א הייב  
 צום עולם, מיט א פרעהליכען רעפארט :  
 „איהר ווילט געוויס דערגעהן א טאלק  
 „פון אבענד ? ... ס'איז געוועזען א'ן ערפאלג ...  
 „דאס הייסט מ א ר א ל י ש ... און מיר דאנקען  
 „פאר אייער אמת'ע נדבנות,  
 „און אייערע געשאנקען,  
 „וואס וועלען קלעקען  
 „צו דעקען  
 „דעם קאסט פון די הכנות ... ”

דאס פובליקום, וואס האט זיך זעהר אמוזירט,  
האט הערצליך אפלאדירט,  
און האט דעם לייב און זיינע אסיסטענטען,  
געמאכט די שעהנסטע קאמפלימענטען,  
פאר זייער כלל־געפיהל און טהועריי . . .  
און קיינעם האט ניט מעהר געאארט,  
וואס ערגעץ אין דער וויסמעניי  
פון הונגער ווערט מען אויסגעדארט . . .

## דער גלאַק און די מעטאלען

א גלאַק וואָס איז געהאַנגען אויף אַ טהורעם,  
האַט נאָר וואָס אויסגעזונגען,  
זיין גרויסעס האַרץ אין קלאַנגדבורים,  
ביז ווייט און ברייט זיין שטימע איז געדרונגען,  
און טיעף אַרונטער אין דעם טהאַל,  
געצייטערט האָט דער עכאַ פון זיין קול —  
ווען פּלוצלונג הערט ער נאָהנט דערביי  
אַ בייזע שויסקעריי,  
צווישען די פאַרשיעדענע מעטאלען  
פון די קופּאַלאַם,  
דער הויפט דאָס בליי,  
געשאַמען האָט מיט קללות  
אויף איהם און אויף זיין שאַלען ...

„ווער האָט אַזוי-וואָס, ווען געזעהן ? —  
אַ גלאַק אַ שאַרלאַטאַן,  
„וואָס האָט זיין אייגענס ניט אַ גראַן,  
„און איז דורכאויס צונויפגעגאַסען  
„פון אונזערע גענאַסען —  
„פון אייזען, און פון קופּער און פון צין,  
„און, גאַט ווייס, נאָך פון וועלכען מיין —



„זאל מאַכען אזא פירוש פון זיין צונג,  
„און קריגען אלע שבחים פאר זיין קלונג...“

דארויף געענטפערט האָט דער גלאַק : —  
„איך האָב עם קיינמאל נישט פאַרדעקט,  
„און יעדער ווייס עם קלאַר,  
„אז אַלץ וואָס איך פאַרמאָג,  
„האָט איינציג ווייז אין אייך געשטעקט,  
„און בלויז אין מיר געוואָרען איז אַ באַר .  
„וואו אַלע קרעפטען,  
„און אַלע שטאַפען  
„צונויפגעטראָפען,  
„זיך וואונדערליך באהעפטען...  
„דאָך איך אליין פון טהורעם'ס דאָך  
„רעד צו דעם טהאל דעם הימעל'ס שפראַך...  
„דען וואָס איך האָב פון אייך גענומען,  
„ביי אייך פלעגט שטומען,  
„און וואָס ביי אייך געווען איז בלויז פאַרלאַנג,  
„און נאָר אַ נעבעלדיגעס וועלען —  
„ווערט מאַכט און ווירקליכקייט דורך מיין קלינג-קלאַנג,  
„און קריגט געשטאַלט דורך מיינע טרעלען...“

## די אפשאפונג פון שחיטה

א קלוגער פערד,  
וואָס האָט זיך אומגעקעהרט  
פון שטאָדט,  
געבראַכט די נאַכריכט האָט,  
אַז די רעגירונג האָט באַפויהלען  
אין גאַנצען אַפצושאַפען ש ח י ט . . .  
(די מעשה האָט פאַסירט אין פוילען  
צי ערגעץ אין דער ליטא).

און באַלד האָט זיך פאַרזאַמעלט אַ המון  
פון קיה און שאַף און ציגען,  
סון ענטלאַך, ענדיקעס און העהנער,  
און יעדער אויף זיין ניגון  
געבעמען האָט : „רב סוס'ע קרוין,  
„דערצעהלט אונז פון דאָס ניי  
„די גוטע בשורה . . .“

און ווען דער פערד האָט אַמאַל דריי  
די נאַכריכט ווידערהאַלט,  
און יעדעס מאַל אַלץ שעהנער,  
די זאך מיט אַלע קליפערלעך געמאַלט,

געשמראהלט האָט יעדענ'ס צורה  
פון שמחה אָהן אַ שיעור,  
און אויסגעבראַכען האָט אַ פילדעריי,  
מע זאָל זיך משמח זיין צוזאַמען,  
און פייערען דעם גמ . . .

דער האָהן האָט שנעל פאַרפאַסט אַ שיר  
מיט גראַמען,  
צו זינגען ווי די „מאַרסאַליען“,  
וואָס איז געלאָפען אונגעפּעהר : —  
„קומט קינדער פון קאַטן אַהער,  
„דער טאַג פון שטאַלץ דערגרייכט אונז אויך האָט,  
„פאַרטייליגט איז די מאַכט פון שוּחט . . .“

אַ הויכער ענדיק־קאַוואַליער  
גענומען האָט צום טאַנץ,  
אַ פעטע גאַנז ;  
צוויי קאַטשקעס האַבען מיט אַן אַלמען זמר,  
געדּרעהט זיך אין אַ „שעער“,  
און אַקסען, בעק און לעמער,  
געגאַנגען זיינען קאַרעהאַדען,  
ביז ס'האַט געציטערט אַזש דער באַדען . . .

און מיט אַמאַל  
האַט זיך דער פּערד צוהירושעט אויפ'ן קול,  
און צו די אויפגעראַמטע רינדער  
געזאַגט : — „איהר האָט מיך, קינדער,  
„הפנים ניט פאַרשטאַנען קלאַר . . .“

„איך האב אייך גאר  
 געוואלט דערצעהלען, אז  
 „לויט דעם ארויסגעגעבענעם אוקאז,  
 „אנשמאט  
 „וואס מ'האט  
 „אייך ביי אהער דעם האלד צושניטען,  
 „אייך וועט מען שויטען מיט א האק,  
 „צי גאר מיט א דוביגע . . .  
 „(דאס וועט זיך ווענדען אן געשמאק).  
 „די גאנצע נפקא-מינה  
 „איז, וואס מע האט געביטען  
 „מעט האדען און סיסטעמען —  
 דאס לעבען וועט מען סאי ווי סאי אייך  
 נעהמען . . .

## דער קאָפּ און דאָס האַרץ

דער קאָפּ זאָגט איינמאָל צו דעם האַרצען : „פריינד  
„עס זיינען פופציג יאָהר  
„דעם מויל געוואָרען היינט,  
„זינט ער האָט אָנגעהויבען קלאָר  
„צו ריידען,  
„און ס'וואַלט געווען אַ יושר פון אונז ביידען,  
„צו פייערען זיין יובילעי,  
„און אונזער דאַנקבאַרקייט איהם צייגען.  
„דען אַך און וועה,  
„וואַלט אונז געווען  
„ווען ער זאָל שווייגען . . .  
„מיר וואַלמען זיך געוואָרגען,  
„מיט אונזער אינהאַלט אין דער שטיל,  
„און מייַן געדאַנק און דייַן געפיהל,  
„געוועזען וואַלמען ווי אין פליען  
„געפאַנגען,  
„און פון דער וועלט פאַרבאַרגען . . .”

דאָס האַרץ (הגם געוועהנליך שוואַך)  
האַט דאָס מאַל זיך ענטזאָגט  
צו טהאָן דעם קאָפּ'ס פאַרלאַנגען

און האָט איהם ענטפערען געוואָגט : —

„אויב דיר געפעלט, געה מאַך  
„דעם דברן אַ פאַראַד,  
„ער האָט דיר אזוי טריי געדיענט,  
„אז ער האָט כשר פון דיין צד  
„פאַרדיענט

„די גרעסטע עהרע . . .  
„דאָך קיינמאל האָט נאָך ניט געטראָפּען,  
„דאָס מויל זאל פרובען זאָגען אַ פֿען  
„וואָס איך פֿאַר באַר גען שפּיר.  
„אזוואו עס זאל ניט קעגען מיר  
„באַגעהן אַ זינד אַ שווערע . . .”

## אליהו הנביא און די הינד

„כלבים משחקים אליהו  
הנביא בא לעיר“  
(בבא קמא, ס').

פאסירט אמאל האָט אין אַ כרך,  
אַז אליהו דער פּראָפּעט,  
(וואָס האָלט געווענהליך זעהר שוואַך  
פון גרויסע שמעדם,  
און וואוינט אין פּלעצער שטילע,  
וואו קיינער זעהט איהם ניט אפילו),  
געקומען איז אַהינצו אויף בעזוך,  
און האָט נאַטירליך זיך געריכט,  
אַז ווען דער סלוך  
פון זיין וויזיט וועט זיך פאַרשפּרייטען,  
וועט ער געפינען יעדע גאַס געדיכט  
מיט מענשען,  
וואָס וועלען קומען ענטוועדער זיך בענשען,  
צי גלאַט אַ בריימען  
קבלת פנים איהם דערלאַנגען,  
און איהם עמפּפאַנגען  
מיט בלומען און בוקעמען.

און רעדעס און מוזיק,  
 און נאך אזעלכע שטיק,  
 וואס צוליעב זיי פלעגט זיך דער אלטער הימען,  
 א גרויסען מקום צו באטרעטען,  
 און האט בכלל געהאט וויזמען . . .  
 היינט שמעלט זיך פאר,  
 ווי איבערראשט ער איז געווארען גאר,  
 ווען שטאט די קאמיטעמען,  
 (פון וועלכע ער האט מיט פארדראָס  
 זיך אנגעברייט אנטלויפען),  
 געגעבען האבען זיך א לאַז,  
 פון אלע הויפען  
 די כלבים,  
 און שפרינגענדיג, גענומען  
 באגריסען אליהו'ס קומען  
 אין נאמען פון דער שטאדט'ס תושבים . . .

דער גאסט געבליבען איז פארווירט,  
 און האט געשפירט  
 א שרעקליכען בזיון . . .  
 ביז צוגעקומען איז א פיאַם,  
 דער פיהרער פון די הינטלעך  
 (וואס האט הפנים פון זיין בעלהבית  
 גענאָשט  
 די שוואַרצע פינטלעך),  
 און האט באַרוהיגט אליהו'ן : —  
 „איהר, רבי, ווערט ניט איבערראשט  
 „פון אונזער הינטישער פראַגראַמע . . .



„איהר ווייסט מסתמא  
„וואס ס'שטעהט אין בבאָקמא —  
„אז ווען עס קומט אַ הויכער גאַס ווי איהר.  
„דאָן זיינען מיר  
„פון תמיד אַן בעלנים.  
„אויף זיין די ערשטע צום קבלת־פנים : \* . ■

## דער פאפונאי

א רויט-געל-גרינער פאפונאי  
וואס דורך א צופאל איז פון שטייג  
געוואָרען פריי,  
איז אין דעם וואַלד צוריק אוועק,  
און דאַרטען אויף א צווייג  
געשטאַנען גאַנצע טעג,  
און פאַר די פּוּיגלען דעקלאַמירט,  
די פּראָזען און די ווערטער  
וואָס ער האָט אַיינשמודירט  
אין די פאַרשיעד'נע ערטער,  
אזאָו ער פלעגט זיך אויפהאַלטען אין שטאַדט.

און ווייל ס'האָט קיינער ניט געקענט דערגעהן  
דעם מיין,  
פון יענע קלאַנגען וואָס ער פלעגט  
אַרויסגרילצען פון זיין גרגרת,  
געשושקעט האָט מען זיך בסוד,  
אַז ער איז  
אַ דיכטער פון דעם נייעם גוסט,  
וואָס רעדט פאַרדעקט.  
און ווען ער האָט אַרויסגעלאָזט אַ קול,

האַט יעדער גלייך געוואוסט,  
אַז אַהן אַ צווייפּעל שטעקט  
דערינען  
אַ טיעפּער זינען,  
און יעדער „קראַק“ איז אַ סימבאָל,  
און פּול מיט אַלערליי כּונות . . .

און ווען איהר פלעגט אין וואַלד שפּאַצירען,  
געהערט האַט איהר זיך קליגען,  
און קריגען  
און דעכאַטירען,  
און זוכען מיטלען  
ווי אויסצופאַרשען דעם פאַרהילמען אמת  
פּון די פּאַעמאַס  
(אַזוי פלעגט מען בעטימלען  
דעם פּאַפּוגאַי'ס געשרייען).

גאַט ווייס ווי ווייט געגאַנגען וואַלט די זאַך,  
ווען ניט די נאַכטיגאַל  
וואָס האַט געהאַט אַ כּלל,  
אַז זינגען דאַרף מען אויף אַ שפּראַך,  
וואָס גרויס און קליין פאַרשמעהען,  
און פלעגט ממילא האַסען  
ווי פעסט,  
די נייע תּרגום-לשון-משוגעת'ען . . .

זי האַט פּון איהר פאַררוקטען נעסט,  
אַרויסגעטרילערט איהר פּראַטעסט : —

„וואָס דאַרפֿט איהר מיינע העררען,  
„זיך שמריימען  
„און קלערען,  
„און זיך דעם מח ברעכען,  
„און פרעגען : „וואָס בעדיימען  
„דעם פּאַפּוגאַי'ס געשפרעכען ?“  
„ווען ס'איז אַין אָפּענער סעקרעט,  
„אַז ער אליין  
„לחלוטין הויבט ניט אָן פאַרשמעהן,  
„די ווערטער וואָס ער רעדט...“

## דער האָז צווישען גדולים

(נאָך לעסינג).

פון וואַלד דער מלך,  
האָט אויך געוויסע שטונדען,  
ווען ער איז בגילופין . . .  
און איינמאל פיהלענדיג זיך פרעהלעך,  
האָט ער אַ האָז צו זיך גערופען,  
און אַ געשפרעך מיט איהם פאַרבונדען . . .

דער האָז בענוצענדיג די לאַגע,  
וואָס מאַכט זיך איינמאל אין אַ שמיטה,  
האָט צו דעם לייב געווענדט זיך מיט אַ פראַגע :  
„דו זאָג מיר, ביטע,  
איז טאַקי אמת יענע זאַגע,  
„וואָס איך האָב פון מיין זיידען'ס מויל געהערט,  
„אַז אַפּטמאַל ווערט  
„אַ לייב מיט שרעק בעפאַלען,  
„ווען ער דערהערט דאָס שאַלען  
פון ערגעץ־וואו אַ האָהן,  
„און איילט זיך צו אַנטלויפען ווי פאַר'ס'מ'ט,  
„אַוואו די אויגען טראַגען ? . . .”

דער לייב האָט צוגעכאַמט.

און לאכענדיג געזאגט זיין קליינעם קאמפאניאן :  
"מיר אלע גרויסע, זוהנינקע, פארמאגען,  
"א קליינעם פעהלער, א געוויסען,  
"אזוי, למשל — ווי דו מוזט אודאי וויסען  
"אויב דו האסט אזא קלוגען זיידען —  
"דערשפירט דער עלעפאנט א שרעק אין רוקען.  
"און ציטערט ווי א בלאט אין ווינד,  
"ווען ער דערהערט א חזיר כרוקען . . ."

"נו, איצט פארשטעה איך — האָט דער האָז  
געזאָגט מיט פריידען —  
"די אורזאכע פאר וואָס  
"איך ציטער אזוי שטארק פאר הינד . . ."

## דער שטיין און די בוימער

א שטיין וואָס איז פון אבות-אבותינו,  
אין וואָלד געלעגען אַ פארשטאַרטער,  
אַ קאַלמער און אַ האַרטער,  
באַצויגען מיט אַ גרינעם שימעל —  
האַט ווי אַ בייזער שומר  
בעקוקט די שעהנע  
און זאַפּט-געפילטע בוימער,  
וואָס פלעגען אונטער'ן פרייען הימעל  
זיך שושקען מיט אַ לוסטיגען געטימעל,  
און טעגליך  
האַט זיי דער שטיין דערלאָנגט אַזעלכע דרשות :  
„עס נעהמט אָן אַ חלשות,  
„צו זעהן ווי לייכט-בעוועגליך  
„איהר זייט,  
„און ווי איהר נאַכאַנאַנד זיך בייט . . .  
„ביי אייך איז קיין פרינציפ ניט פעסט,  
„דאָ טהוט איהר אָן אַ גרינע וועסט,  
„און דאָ אַ ברוינליכען שינעל,  
„דאָ זייט איהר רויט, דאָ געל,  
„דאָ רוישט איהר און דאָ קנאַקט איהר,  
„און קיין זאך האַלט ניט אָן אַ צייט . . .

„ווען ניט מיין שטיינערנער כאראקטער,  
וואָלט איך שוין לאַנג זיך אָפּגעזעגענט,  
מיט אייער קרייז  
וואו יעדען טאָג בעגעגענט  
„אין אַנדער ניס . . .”

אַ דעמב אַ מהודר,  
אַ שטאַרקגעבויטער זקן  
מיט גרינע בלעמער-לאַקען,  
האַט דורגעשניטען איהם די רייד :  
„דער אונטערשייד,  
פון אונז צו דיר  
„איז, ברודער,  
וואָס מיר  
„ענטוויקלען זיך פון וואָך צו וואָך,  
„און וואָס ען איז ביי אונז פרינציפּ,  
„און דיר איז ליעב  
„צו ליגען יאָהר פאַר יאָהר,  
„און צוקריגען אפילו ניט אַ האַאַר  
„אַ חוץ פיעלייכט אַ ביסעל מאַך . . .”



## דער היפאפאטאם

ווי אייך בעקאנט איז, מן הסתם,  
האָט קיינער ניט פון אלע פאבעל-מאכער,  
פון עזאפ ביז קרילאָוו  
אַ וואָרט געשריבען פון היפאפאטאָם.  
איהר וועט ביי זיי געפינען יעדען עוף,  
אַ לייב, אַ פוקס, אַ וואַלף, אַ בער,  
זאגאר אַ דבר אחר,  
נאָר קיינער האָט ניט ביז אַהער  
אַן גראָען וואַסער-פערד געדענקט,  
און דאָס, נאטירליך, האָט איהם שטאַרק געקרענקט.  
ער פלעגט מאַג-טעגליך מיט פאַרדראָס,  
דאָס וואַסער פליושקען דורך דער ברייטער נאָז,  
און מאַכען אַזאַ טרויעריגע העויה,  
אַז ס'איז געווען אַ צער צו קוקען.  
„פאַר וואָס — האָט ער ביי זיך געקלערט —  
„בין איך אַזאַ פאַרשאַלט'נע חיה.  
„אַז קיינער האַלט עס נאָר ניט ווערטה  
„צו שרייבען וועגען מיר אַ צייל? ...  
„ס'איז פשוט צום צופוקען.“

אַ משערעפאכע, אַלט ווי מתושלח,

און קריכענדיג פאמעלעך,  
 האָט איהם געטרייסט : — „מיין ליעבער קאמעראַד,  
 „די מעשה, לויט ווי איך פארשטעה,  
 „איז זעהר גלאַט —  
 „עס פיהרט זיך שוין אזוי פון דור המבול,  
 „אַז דער וואָס וויל אַרײַנגעהן אין אַ פּאַבעל,  
 „(צי ערגעץ אין זשורנאַל נאָטיצען)  
 „דאַרף האָבען איין זאַך פון די צוויי :  
 „ער מוז באַזיצען,  
 „אַ גרויסע מעלה, צי אַ מיאוס'ען חסרון.  
 „צי גוט, צי שלעכט — ער מוז זיין אַ מחבל.  
 „דו, אָבער, פריינד, היות  
 „דו ביסט ניט מיט קיין מעלה גרויס,  
 „אום זיך אַרויסווייזען צו קאַנען,  
 „טאָ פּרעה זיך כאַטש וואָס דו ביסט ניט געבאַרען,  
 „מיט פּעהלערען גענוג אום צוציהען דעם עולם,  
 „דען איידער זיין אַ שורקע צווישען גדולים,  
 „שוין בעסער זיין אַ פּראָסטער גולם,  
 „און קיינער זאל דיך ניט דערמאָהנען . . . ”

## דער מאנץ-בער און דער פערד

(נאָך לעסינג).

א בער,  
אין אויסגעצייכענטער מלומד  
אין אלע סארטען טעניץ,  
און וואָס מע רופט, אין אמת'ער כל-בו,  
זאָגט איינמאל צו אַ שעהנעם פערד: „איך ווער  
„בעפאלען פון אַין אומעט,  
„ווען איך באַטראַכט דיין עקזיסטענץ . . .  
„דו געהסט אזוי,  
„אז ווען איך זעה דיין הלוך,  
„דערפיהל איך  
„אז דו האָסט קיין שום קונסט-באַגריפען ניט  
„און ביסט אין גאַנצען רויה . . .  
„דו ווייסט דאָך ניט אפילו ווי מע גיט  
„אַין אַנשמענדיגען טריט . . .”

— אַדוני קאַמעדי —

געענטפערט האָט דער פערד צוריק —  
„אויב טאַנצען אויף אַ פרעמדער שטריק,  
„און מאַכען ווילדע שטיק  
„אַהן אייגענעם פאַרשטאַנד,

„הייסט זיין א קינסטלער, לויט דיין בליק,  
„דאן איז אומזיסט,  
„דיין מיטליד און דיין צער,  
„דען איך דאנק גאט דערפאר  
„וואס איך בין ניט קיין נאכמאכער-ארטיסט...“

# די משערעפאכע אין געוועט מיט'ן האָז

(נאָך לאַפּאַנטען).

אַ משערעפאכע האָט זיך מיט אַ האָז צורעדט  
און טהוט אַ זאָג צו איהם  
(אפילו זיך ניט געבענדיג אַ קרים) : —  
„איך מאַך מיט דיר אַ וועט,  
„(הגם דו ביסט אין לויפען אַזא העלד)  
„אַז איך וועל צו דעם קוסט  
„וואָס שטעהט דאָרט ווייט ביים עק פון פעלד,  
„פיעל גיכער אַנקומען פון דיר . . .”

„דו מוסט  
„הפנים זיין פאַרריקט —  
האַט פון געלעכטער זיך דער האָז געשטיקט —  
„צו וועלען וועמען זיך מיט מיר,  
„ביי וועמען  
„אַזא שפּאַציער  
„באַדאַרף סך הכל נעהמען  
„פיעל ס'נעהמט צו צעהלען פיער . . .  
„און דו וועסט גאַנצע שעה'ן

„זיך שלעפען ביז דו וועסט דערגרייכען . . .“

די טשערעפאכע, אבער, איז באשטאנען  
ביז וואנען

דער האז האט נאכגעגעבען איהר שגעון . . .  
און קוים האט מען דערלאנגט דעם צייכען.  
גענומען האט זי שטעלען פים,  
און לאנגזאם זיך געשארט  
אויף איהר געוואוינטער ארט . . .

דער האז דערוועהנדיג אזעלכע שפרייזען,

פארשמעהט אז ס'איז

ניטא זיך וואס צו איילען,

און פיעל ער זאל זיך ניט פארווילען.

וועט ער נאך אלץ באווייזען

דעריאגען דאס געווינס . . .

ער כאפט דערוויל פון הימליכקייט א ביס,

באקוקט ארום דאס גרינס,

און ציהט אריין דעם זיסען ריח . . .

דער כלל, ער איז זיך משמח.

ערשט ווען א שמונדע איז געווען פארלאפען

געגעבען האט ער זיך צום קוסט א לאז,

געבליבען אבער איז ער מיט א נאז : —

ער האט שוין דארט די קריכערקע געטראפען . . .

## די פאפולערע זשאנע

א זשאנע וועלכע איז געווען אים שטאנד,  
צו לעבען אי אין וואסער, אי אויף לאנד,  
(ווי אלע זשאנעס פון נאטור)  
איז איינמאל אויף א פלאץ געפאלען,  
צו מאכען קאפיטאלען,  
פון איהר צווייזייטיגען טאלאנט . . .

און יעדעס מאל וואס זי איז אויף א טור  
געקומען פון'ס טייך אויף דער יבשה,  
געהאלטען האט זי דארט א דרשה  
(דען קוואקען פלעגט זי קענען גאר ניט שלעכט),  
אז אין דער גרויסער רעפובליק  
פון פישען,  
איז זי דער גבאי ראשון,  
און אז זאגאר דער גרויסער העכט,  
מוז טאנצען וועדליג איהר מוזיק . . .

און גלויבענדיג באמונה שלמה,  
האט אימליכע בהמה,  
ארויסגעצייגט דעם קליינענקען טוביעקט,  
רעספעקט . . .

דאך ווען די זשאבע האט צוריק  
אין טייך זיך אומגעקעהרט.  
פון איהרע רייזען.

האט זי א נייעם נוסח פאבריצירט :  
איהר איינפלוס קאנטראלירט —  
האט זי דערצעהלט — די העכסטע קרייזען  
פון די וואס געהען אויף דער ערד ...

און ס'האט איהר ניט געקאסט פיעל מיה  
ביז ביי די פיש ווי ביי די מיה  
(איון צד ניט וויסענדיג פון צווייטען)  
האט אנגעהויבען זיך א קלאנג פארשפרייטען  
אז די נאטור באשאפען האט די פראש.  
צו שמעהן בראש  
פון אלע ברואים וועלכע שווימען ...  
א סימן,  
אז די מבינים  
פון יענע מינים,  
וואס געהען אום אויף אלע פיער,  
געלאזען האבען פיהרען זיך פון איהר ...

אזוי האט מאנצענדיג אויף צוויי ירידען,  
געלעבט די זשאבע לאנג, צופריעדען,  
אין כבוד און אין רוה,  
פארדאנקענדיג איהר מזל'דיגע דאליע  
אין יעדען פלאץ, דער אויסגעטראכטער ראליע  
וואס זי שפיעלט כלומרשט אנדערסוואו ...



# דעם הירש'ס און דעם אַדלער'ס מיינונגען

(נאָך לעסינג).

בעטראַכטענדיג דעם שטרויספויגעל'ס געשמעל,  
האַט איהם אַ הירש אַזוי באַצייכענט :  
„דער בחור קען ניט לויפען שנעל  
„נאָר פליהען מוז ער אויסגעצייכענט . . .“

דער אַדלער ווידער,  
בעקוקענדיג די גליעדער  
פון פויגעל־ריען,  
געוואוסט האָט אויף געוויס,  
אַז פליהען קען דער שטרויס ניט בשום אופן,  
דערפאַר איז ער אַ מאדים אויף די פיס,  
ווען ס'קומט צום לויפען . . .

## די הינטער-רעדער און די פאָדער- רעדער

די הינטער-רעדער פון אַ וואַגען  
געהאלטען האַכען אין איין קלאַנגען,  
אַז יעדער

זעהט קודם-כל די פאָדער-רעדער,  
הגם די הינטערשטע אין גרייס אין כרייט  
פאַרנעהמען מעהרער . . .

דער דייקסעל איז געווען אַ הערער  
פון זיירע רייד,

און האָט געענטפערט שטאַרק דערצאָרענט : —  
„אויב איהר ווילט פראַגרעסירען,  
דאָן מוזט איהר רעספעקטירען  
די וועלכע שטעהען אייך פון פאַרענט,  
דען דאָן בלויז, ווען מען נעהמט צוריק זיך קעהרען,  
אייד קען מען לאַזען די מנהיגים ווערען . . .”

## דער פאָדעם און די שעער

א פאָדעם וועלכער איז געלעגען.  
א קעגען

א שאַרפער אויפגעמאַכטער שעער —  
האַט מעהר,

אַלס רודף-שלום, ניט געקענט פארליידען  
צו זעהן ווי ביידע קלינגען,

באַקוקען זיך איינאַנדער מיט אַ מינע  
פון שנאה,

און זיינען גרייט איינאַנדער זיך צושניידען . . .

און ס'איז געבליבען ביי דעם פאָדעם,

אַריינגעגען זיך צווישען ביידע צדדים

און זיי מיט גוטען איינריידען, צי צווינגען

זיי זאָלען מאַכען, ווי עס איז,

אַ קאַמפראַמיס . . . .

און טאַקי באלד איז ער געווען אין מימען

פון ביידען,

און האָט גענומען ריידען

באַ'טעמ'ט און זיס

פון אחדות און פאַרבאַנד,

פון שלום און פון גוטע זימען . . .

דערצו האָט ער מיט פּאַקטען אַלערהאַנד  
זיי פאַרגעשמעלט,  
וויפּיעל די וועלט  
האַט פּון מחלוקת'ן געליטען,  
און פּיעל זי ליידט נאָך יעצט . . .

געבליבען, אַבער, איז ער שנעל צו שאַנד,  
דען ביידע זיימען, מאַכענדיג איין האַנד,  
דעם פּרידענמאַכער האַבען דורכגעשניטען,  
און זיך אַליין אפּילו ניט פאַרלעצט . . .

## דער שפיגעל און דאס געזיכט

צום שפיגעל האָט גע'טענה'ט דאָס געזיכט :  
"דיין פליכט

"דאַרף זיין דעם אמת טריי צו ווייזען,  
"און דאָך איז יעדעס בילד דיינס פול מיט גרייזען,  
"און אַלצדינג ווערט

"ביי דיר פאַרביטען און פאַרקעהרט :  
"די זייט וואָס איז די ר ע כ ט ע אויפ'ן וואָהר —  
"זי שטעלט אַלס די לינקע פאַר,

"און וואָס איז אין דער אמת ל י נ ק ,  
"ווערט אומגעדרעהט ביי דיר אויף ר ע כ ט...".

"דו ביסט גערעכט" —

געענטפערט האָט דער שפיגעל גיך —

"איך אָבער ברינג

"אַזוי אַרום דיין יעדען שטריך,

"אַז ס'איז גענוג,

"זאַלסט געבען בלויז אַ קוק

"און וויסען אַז דאָס מיינט מען דיך...".

## די דאנקבארע אייזלען

(נאך עזאפ).

די אייזלען זיינען פאר דעם כורא'ס טהראן  
געקומען און געקלאגט :  
"מיר זיינען, דאכט זיך, גרייט צו טהאן  
"די שווערסטע ארבייט וואס די וועלט פארמאגט.  
"מיר שלעפען זיך אין אלע וועטערען  
"און ליידען רוהיג קעלט און היץ,  
"מיר קלעטערן  
"מיט משה אויפ'ן קארק  
"ארויף צום העכסטען בארג,  
"און דראפען זיך אויף אלע שמאלע וועגען —  
"פאר וואס זשע קומט אונז געבען שמיץ.  
"ווען מיר חלילה זיך באוועגען  
"מיט אונזער לאסט, ניט גיך גענוג ? ... "

מיט מיטלייד געבענדיג אויף זיי א קוק,  
האט אפגעענטפערט דער באשאפער :  
"איך קען ניט אלע אייערע פארשקלאפער,  
"ארייניאגען אין קאפ  
"דעם שכל, אז מען קען ניט געהן גאלאפ,  
"ווען מ'איז מיט משה אנגעלאדען.

„דאך וועל איך אייער פעל אזוי פארגרעבען,  
„אז אלע ריטהער וועלען אייך אין לעבען  
„ניט אנטהאן מעהר קיין שאדען . . .  
„איהר, פשוט, וועט פארלירען די הרגשה . . .”

די אייזלען האבען גליקליך זיך געפיהלט,  
וואס אזוי גיך געווארען איז ערפילט  
די ארעמע בקשה . . .

דערנאך

א גאנצע וואך,

געשמועסט האבען זיי, אז נאט

איז לויטער לייעבע און גענאד . . .

## די פישען פאטריאמען

געוויסע פישען־פאטריאמען  
דארנמער קארפען, אָקונעס און העכמען,  
סאַרדינקעס  
און סטינקעס.  
און אלע מינים און געשלעכטען —  
פאַרזאַמעלט האָבען זיך צו שפּאַמען,  
פון דער יבשה און איהר פיהרונג.

אַ קאַרפּ  
האַט אויסגעמאַלט מיט שוואַרצער פאַרב,  
ווי אלע לעבען דאַרט פאַרווילדערט,  
דערהויפּט האָט ער געשילדערט  
ווי אימליכער איז אונטערטהעניג,  
און בויגט זיין קאַפּ צו דער רעגיערונג  
פון אַ באַשטימטען קעניג.

„אַ ביישפיעל האָט איהר, וואו איהר טהוט אַ בליק“ —  
האַט דער בעל־דברן אילוסטרירט —  
„דער מלך פון די חיות איז אַ לייב,  
„און פיהרט  
„אַ'ן אמת'ע ממשלה,  
„און פרופּט  
„אפילו געבען זיך אַ הייב



„אין לופט,  
 „געפינט איהר דארט דיזעלכיגע נבלה ...  
 „פארצן  
 „א'ן אדלער א טיראן,  
 „א שטאלצער שופט,  
 „וואס פון קדמונים  
 „דער קעניג פון דעם פויגעל-פאלק זיך רופט ...  
 „ביי אונז אין וואסער וואלמען מיר אזוינעם,  
 „גערופען מיט זיין וואכעדיגען נאמען ...  
 „אט זעהט,  
 „מיר האבען, דאכט זיך, אינ'ם אקעצן  
 „א וואלפיש א טימאן,  
 „וואס רודערט אויף די תהום'ען —  
 „דאך וועמען פון די פישען וועט  
 „גאר איינפאלען אין מארד,  
 „דעם וואלפיש געבען כבוד אלס מאנארך,  
 „און טימולירען „מאיעסטעט" ? ...  
 „און דאס אלץ, ברידער, זיינען רעזולטאטען  
 „פון וואס מיר זיינען דעמאקראטען —  
 „געענדיגט האט דער רעדנער זיין ערקלערונג.

„איך זעה ניט איין דאס גליק  
 „פון אונזער רעפובליק" —  
 „האט פראטעסטירט א קלוגער הערינג —  
 „דער גרויסער דא ווי דארט  
 „אזוי פארט,  
 „א קעניג און א'ן אויטאקראט,  
 „אויב ניט אין נאמען איז אין טהאט ... "

## דאס צינגעל און די וואגשאלען

דאס צינגעל שטעהנדיג אין מיטען וואג,  
און שטארק צופרידען  
וואס ביידע וואגשאלען זיך באלאנסירען,  
טהוט אויפגעראמט צו זיי א זאג : —  
„איך קען אייך גראטולירען  
„מיט אייער דראנג  
„צו גלייכהייט און צו פרידען . . .  
„דען שטאט וואס איהר האט לאנג  
„זיך אום דעם ראנג  
„געשטרימען,  
„און מיך, דעם רודף שלום,  
„געווארפען כף הקל'  
„ווי צוויי דערביזערטע טייוואלים —  
„איצט שטעהט איהר ברידערליך ענאל,  
„און איך אין מיטען  
„שטעה פול מיט פרייד און קוועל,  
„וואס ענדליך איז געענדיגט דער דועל . . . ”  
געענטפערט האבען אין דועט  
די וואגשאלען מיט בייסענדען געשפעט : —  
„אינו קומען שבחים זעהר וועניג

„פארוואס מיר זיינען כ ל ו מ ר ש ט אייניג . . .  
 „דען איצטער אויך נאך אין דער טהאט,  
 צו זיך ציהט יעדער צד,  
 „און שטילערהייד  
 „געהט פאר  
 „דער אלטער ספאר,  
 „און איז ארויסצושפרינגען גרייט . . .  
 „דאך קיינער קען ניט איבערוועגען  
 „די זייט אנטקעגען  
 „אפילו אויף א האאר די ברייט . . .  
 „און דאס וואס זעהט ווי פריינדשאפט אויס לפניס,  
 „איז בלויז דער באלאנסירטער קאמפף  
 „פון שונאים . . .”

## דער פוקס און די מאסקע

(נאך עזאפ.)

א פוקס, געפינענדיג א מאסקע ליגען  
דעם איינדרוק האט געקריגען,  
אז ס'איז דער שארבען פון א נפטר,  
און ער האט א פארמיעפטער  
גענומען קלערען  
און אלערליי השערות אויספרובירען :  
צו וועמען האט דער קאפ געקענט געהערען ? ...

ער קוקט אריין  
אזאז דער מארך האט געזאלט זיין —  
נימא קיין זכר פון געהירן ...  
ס'איז פוסט

ווי אין א פאס ...  
דערפאר האט ער געטראפען,  
א גרויסע מויל וואס איז געווען אפען ...  
דער פוקס, ווי אייך איז אלעמען בעוואוסט,  
געהערט ניט צו דעם קלאס

פון די נארענים,  
און נאך אזעלכע צוויי סימנים  
געווארען איז איהם קלאר ווי טאג,  
אז ס'איז דער מוח און דער פנים,  
פון א'ן ארטאדעמאנאג ...

## דער לוח

א לוח אַנגעפראָפּט מיט ריכטיגע  
אינפֿארמאַציאָנען,  
(אַזוינע וויכטיגע  
א שטייגער,

ווי, פיעל מינוטען אויפ'ן זייגער,  
די זונן פארגעהט קורצפרייטאָג. אָדער  
ווען עס פאלט דער מולד אויס, ראש חדש אדר) —  
פלעגט א געשפרעך ניט פיהרען קאָנען,  
אזוואו ער זאָל אייך ניט דערמאָנען,

ווי פינקטליך און גענוי איז זיין ידיעה . . .  
אזוי, למשל, פלעגט ער געבען אייך א זאָג :  
„אין יענעם און אין יענעם מאָג.  
“א שטונדע מיט א פערטעל נאָך דער שקיעה,  
“אזוי פיעל יאָהר נאָך „גזרת ת"ח . . . “  
און נאָך אזא פראָלאָג,  
גענומען האָט ער ליפערן,

א לאַנגע רייהע  
פון דאָטען און פון ציפערן,  
וואָס ניט געלעגען אייך איז  
אפילו אין דער לינקער פאה.  
און האָט ניט מיט דעם עצם פון דער זאָך  
געהאַט די מינדסטע שייכות . . .

און קיינעם וואָלט עס ניט געאַארט,  
דען ווער ערוואַרט  
צו הערען עפעס אַנדערס פון אַ לוח ?  
איז אַבער מיט'ן קאַלענדאַר  
געווען דער גור,  
וואָס ער האָט דוקא זיך געשפּאַרט  
צו ווערען אַ פיגור  
אין קלאַסישער ליטעראַטור . . .  
ביז איינמאַל אין אַ היציגען ויכוח,  
זיך האָבען וויציגע אויטאָרען  
גענומען צו דעם בעל-זכרון . . .

איך קען אייך ניט אין גאַנצען איבערזאָגען,  
דעם טעקסט  
מיט וועלכען מ'האַט דעם פּאַקטען-שפּריצער,  
פון אַלע זיימען אַפּגעציוואָגען,  
נאָר דאָס געוועזען איז דער קיצור : —  
דו מעגסט  
פּראַפעסאָר לוח, זיין מיט צי פ ע ר פּול,  
דער פּסול  
איז אַבער, וואָס דו ביסט אַליין אַ נ ו ל . . .

## דעם פודעל-הונד'ס התפעלות

(נאָך לעסינג).

א פודעל וועלכער איז מרחקים דורכגעלאָפּען.  
האַט זיינע ברידער אָנגעהויבען שטראַפּען :  
„איחר מעגט באַגראַבען זיך פון שאַנדע.  
„אין אייער גאַנצער באַנדע  
„איז איינער ניט פאַרפּאָן  
„וואָס זאָל זיך קענען מעסמען.  
„מיט יענע הינד וואָס כ'האַב באַגעגענט  
„אין אַ געוויסער געגענד,  
„ווען כ'בין געווען אין הינדוסטאַן . . .  
„פאַראַנען דאַרטען  
„א סאַרט פון כאַרטען,  
„וואָס האַבען אַזאַ מוטא אַ פעסמען.  
„אַז איינמאַל (כ'בין געווען אַליין א'ן עדות  
„און ס'האַט מיך אָנגעכאַפט אַ גרויל)  
„גיט חברה זיך אַ הייב,  
„און איז ניט פויל  
„אַרויפצופאַלען אויף אַ לייב . . .”  
„און דאָן איהם האַבען זיי באַצוואונגען ?  
„אין מגיד'ס רייד איז  
אַ פלינקער הונד אַריינגעשפרונגען.

„דאָס ווייס איך ניט אויף קלאָר“ —  
 האָט פאַרגעזעצט דער רעדנער מיט אַ ביל —  
 „אַ לייב באַצווינגען איז ניט קינדערשפּיעל . . .  
 „דאָך שטעלט אײך פאַר,  
 „וויפּיעל קוראַזש  
 „מע דאַרף באַזיממען, אַזש  
 „צו אַטאַקירען  
 „דאָס מעכטיגסטע פּון אַלע טהיערען . . .“

„אויב דאָס איז זייער גאַנצער קונץ“ —  
 געענטפּערט האָט דער עולם אין אַ כאַר  
 דעם פּרעדיגענדען חבר —  
 „דאָן זיינען יענע הינט אַ האַאַר ניט בר אַווער  
 „נאָר נאַר ישר אַ סך פּון אונז . . .“



## די רעגענטראפענס און דער פעלז

פון רעגענטראפענס האָט דער פעלז געלאַכט :  
„איז טאַקי אמת אז איהר וואַנט צו דענקען,  
„אז ס'ליגט אין אייער מאַכט,

„אַראַפּצושווענקען

„אַטהייל פון מיר, וואָס לאַך זיך אויס  
פון שטאַרקסטען שמורעס'ס ברויז,

„און בין אזוי מאַסיוו געבויט,

„אז קיינמאַל האָט אַפילו ניט דער בלייז,  
„געלאַזט אַ קרייז,

„אויף מיין פאַרהאַרטעוועטער הויט ? ... ”

די טראַפענס האַבען שטיל דעם שטיין פערטרויט :  
„ס'האַט קיינער ניט פון אונז'רע ברידער,  
„די מינדסטע האַפט באַזונדערס,

„דאָך האַבען מיר מיליאָנען

„לעגיאָנען,

„און ווען מיר קאַנען

„ניט אויפטהאַן היינט קיין וואַנדערס,

„דאָן קומען מיר אויף מאַרגען ווידער,

„און הויבען אָן די אַרבייט פון דעם ניי . . .

„מיר פּרעגען ניט ווי לאַנג עס דאַרף געוועהרען,

„איך ניט, פיעל יאהרען זיינען שוין פערביי,  
און מעגסטו נאך ווי הארמנעקיג זיך וועהרען,  
וועסט סוף כל סוף  
ניט אויסמיידען די שמראף,  
און וועסט א קרבן פון די טראפענס ווערען“ ...

# די גריל און די נאכטיגאל

(נאך לעסינג).

א גריל

בעהאלטען צווישען הויכע זאנגען,  
וואס האט פארדולט דעם קאפ,  
מיט איהרע כלומר'שמע געזאנגען —  
רופט איינמאל צו דער נאכטיגאל זיך אָפּ :

„גיב צו כאַטש אַז מיין סמיל,  
„פון דיינעם איז פיעל פאפולערער,  
„און צווישען ארכיימער פון פעלד,  
„האב איך די גרעסטע צאהל פארעהרער,  
„דען זיי געפעלט  
„אין צייט פון שניט,  
„מיין היימיש ליעד  
„פיעל מעהר ווי דיינע הויכע גענג . . .  
„דערצו געדענק,  
„אז די באוואונדערענדע הערער  
„וואס איך פארמאג,  
„געהערען  
„צו יענע קלאסען, וועלכע זיך ערנעהרען

„מיט פראצע און מיט שוויים אויף זייער שטערען . . .  
„און זייער מיינונג האט ממילא  
„די גרעסטע וואג . . . ”

געענטפערט האט דער טרובאדור  
פון דער נאטור,

צוגיסענדיג זיך אויף זיין זיסער כלי : —  
„איך וועל דיין ווארט ניט ווידערשפרעכען  
„וואס אנבעטרעפט די ארבייטס־מענער,

„איך רעכען

„אז זיי געהערט די גרעסטע אכטונג,

„פאר זייער עהרליכקייט און ענערגי . . .

„דאך ווען עס קומט צו דער באטראכטונג

„פון הלכות מעלאדי

„און מענער —

„דארט העלפען ניט מאזאליעס אויף די פינגער,

„און אורטהיילען נאר קענען די

„וואס זיינען קענער

„און מוסחים אויף א גוטען זינגער . . . ”

## די וועטער-פאהן און דער זייגער

די וועטער-פאהן אויף א געוויסען טהורעם  
האָט זיך בעריהמט מיט איהר נביאות,  
און האָט געזאָגט אז זי איז  
די איינציגע וואָס ווייזט גענוי די ריכטונג,  
וואוהין עס בלאָזט דער שטורעם,  
און קוים זיך מאַכט אין וועטער נאָר אַ ניים,  
האַלט זי עס גלייך פאַר איהר פאַרפליכטונג,  
מיט פלינקען פליים  
די וועלט דערפון צו לאָזען וויסען . . .

דער שטאַדט-זייגער, פון איהר ניט ווייט  
(וואָס האָט געוויזען אַקוראַט די צייט)  
האַט איהרע טענות דורכגעריסען : —  
„איך מוז, זיי מוחל, דיך פאַרריכטען,  
„ניט דו דריקסט אויס גענוי דאָס וועטער,  
„דערויף איז דאָ אַ באַראַמעטער . . .  
„דו ווייסט בלויז אַלע ווינטען נאַכצוטאַנצען,  
„און דאָן דאָס אַנרופען ב ע ר י כ ט ע ן . . .  
„אַ ראיה האַסטו, ווען עס טרעפט,  
„אַז שטילע צייטען קומען אָן,  
„דאָן שטעהסטו ווי געפלעפט,  
„און ווייסט אין גאַנצען  
„מיט זיך ניט וואָס צו טהאָן . . .”

## דער האהן און דער פערל

(נאך לאפאנטעו).

א האהן זיך גריבלענדיג אין מיסט  
מיט פלייס,  
האט דארט דערוויסט  
א פערעל פון א הויכען פרייז.  
און נאך א קורצען ביים  
האט ער אוועקגעשליידערט איהם אויף גיך ...  
דערביי האט ער גערעדט צו זיך  
זיך קרימענדיג פון עקעל : —  
"אזא מין נישטיג ברעקעל,  
"און איך האב נאך צוערשט  
"געמיינט, ל ה ב ד י ל, ס'איז א ג ע ר ש ט..."

## דער פארזיכטיגער פוקס

(עזאָפּ־לאַפּאַנטען).

פאַרגלוסט זיך האָט דעם לייב, צו מהאַן  
אַ קוק אויף זיינע אונטערטהאַנען,  
און ער האָט אויסגעשיקט שטאַפעמען  
אין אימליכען ראיאָן  
וואו ס'זיינען נאָר פיער־פּיסיגע פאַראַנען,  
און זיי געלאָזט פאַרבעמען  
אויף כבוד אין זיין שלאָס . . .

דער ערשמער איז געקומען אויף בעזוך  
אַ בער, דאָך קוים האָט ער באַטרעמען  
די שוועל,

האַט איהם אין נאָז  
געטהאַן אַ שנעל.

דער שרעקליכער גערוך  
פון די נבלות

מיט וועלכע אָנגעפילט געווען די הייהל איז,  
און ער האָט מיט אַ פלוך  
זיך ביידע נאָזלעכער פאַרדריקט . . .

דער וואַלד־באַהערשער האָט באַמערקט די תנועה.

און אהן א שום באקלערען,  
דעם עזות פנים אפגעשיקט,  
אין דעם גן־עדן פון די בערען  
אויף אויב'גע רוהע ...

דער אפע האט דעם לייב געגעבען רעכט :  
„באגעהן אזא מין חטא“ —  
האט ער גערעדט —  
„האט נאר געקענט דאס בערישע געשלעכט ...  
„ווי געהט מען עס און מע פארשוועכט  
דעם קעניג'ס מאיעסטעט ? ...  
„דערצו נאך וועמען ? א י י י . . . א צדיק תמים,  
„וואס האט א שם פאר גרויסמוהיג און נאכעל ...  
„און אויסער דעם איז  
„דער ריינער אמת,  
„אז דער גערוך פון אייערע פאלאצען  
„איז גארניט אפצושאצען ...  
„דער דופט פון רויזען און פון בשמים  
„איז קעגען איהם. ווי דער גערוך פון קנאכעל ...”

אזא מין גראכען שקר,  
האט ניט דער לייב געקענט פארטראגען,  
און האט אהן צערעמאניעס אפגעשלאגען  
כפרות מיט דעם אונטערלעקער ...

„און וואס זאגסט דו ? —  
געווענדעט האט זיך צו  
דעם פוקס, דער שטרענגער אימפעראטאר,



נאך זיינע צוויי משפטים —  
"איך וויל דעם ריינעם אמת וויסען . . ."  
דער דורכגעטריבענער פיקח  
האט אנגעהויבען פלוצלונג ניסען . . .  
"איך האב, אדוני מלך, קאמער" —  
האט ער געזאגט דערקאפענדיג דעם אמהעם —  
"און האב נישט כלל קיין חוש הריח . . ."

## דער טהאָל און דער באַרג

צום שמאַלצען שנעע־געקרוינטען באַרג,  
האַט שמאַכטענדיג דער טהאָל צרויפגעבליקט,  
און מיט באַוואַנדערונג זיך אויסגעדריקט :  
„ווי שמאַרק

„געשאַפען דיך די געטער האַבען !  
„ווי וואַנדערבאַר דיך האַבען זיי באַגליקט ! ..  
„די ריינסטע ווינטען לאַבען  
„פון פריה ביז שפעט דיין קאַרג ...  
„און דאָן

„ווען איבער מיין געזיכט  
„נאָך קריכט  
„דער גראַעך נאַכט־טומאַן,  
„שוין פאַלט אויף דיר דאָס ליכט  
„פון דער ערוואַכענדער אויראַרא,  
„און ציערט דיך מיט אַ גאַלדענער עטרה...

„דאָך איך באַצאָהל“ —  
געענטפערט האַט דער באַרג דעם טהאָל —  
„פאַר די מתנות מיט אַ הויכען פרייז ...  
„איך בין  
„קיינמאַל ניט פול מיט לוסטיגקייט און גרין,

„ווי דו ביזט צייטענווייז,  
 „און ווען איך שמעה א ליכט-באגאסענער  
 „צום ה י מ ע ל גאווה'דיג געקעהרט,  
 „בין איך צוגלייך אן אויסגעשלאסענער  
 „פון אלע פריידען פון דער ערד,  
 „און א י י נ ז א ס ווי אריינגעלעגט אין חרם . . .  
 „די ר פעהלען קיינמאל ניט חברים —  
 „דו האסט די קליינע בלומען ;  
 „דו האסט די פויגלעך וועלכע שימען  
 „דיין אויער אן, מיט טרעלען און מיט קלאנגען ;  
 „דו האסט די ביענען וועלכע זומען  
 „ארום די בליטהען . . .  
 „איך, אבער, בין פאר זיי צו הויך און גרויס,  
 „און טיינע קאמפאניאנען זיינען בלויז  
 „די אויביג-נאגענדע פארלאנגען,  
 „צו קענען ביז די שמערען אזש דערלאנגען . . .”

# דער הונד וואס האט זיך געיאגט נאך א שאמען

(נאך עזאפ.)

א הונד וואס האט אין זיינע צייהן,  
געהאלמען פעסט א פעטען בייך,  
איז מיטגעפאהרען אויף א פראם,  
און זעהענדיג אין וואסער'ס תהום  
א שאמען

פון א געשמאקען קנאכען,  
איז זיינער איהם ניט מעהר אין האלז געקראכען,  
און לאזענדיג זיין ביסען פאלען  
אריינגעשפרונגען איז ער אין די וואלען  
צו כאפען יענעם זיסען בראמען ...

זיין שטראף געווען איז אויגענבליקליך :  
ער איז געוועזען גליקליך,  
א הונגעריגער און א נאסער  
ארויסקומען כאטש לעבעדיג פון וואסער ...

## דער פוקס אלס רעפארמאטאר

(נאך עזאפ).

א פוקס האָט פון א פאַסמקע'ס קלעם,  
גערעטעט זיך דורך דעם  
וואָס ער האָט נאַכגעלאָזט זיין עק  
אַלס סוואוועניר,  
און איז אליין אוועק  
געפינען א געראַמערע קווארטיר.

ווי יעדער איינער קען פארשמעהן,  
געקרענקט דעם פוקס האָט ביו'ן ביין  
צו ווייזען פאַר דער וועלט זיך אַהן א וויידעל,  
און אויף דעם געקסטען פיקס־קאַנגרעס,  
האַט ער באַמערקט (נאַטירליך זעהר איידעל)  
אַז טראָגען עקען איז א מאַדע  
וואָס שטאַמט פון א באַרבאַרישער פּעריאַדע,  
און דאַרף ביי היינטיגען פּראָגרעס,  
ניט לענגער עקזיסטירען . . .

„כדי מיר זאלען ווי עם דאַרף זיין  
„די פּראָגע קענען דיסקוטירען“ —  
האַט פאַרגעלעגט א קאַמעראַד

מיט שארפזינן —  
„וואָלט ניט געשאַדט  
„דער ווירדיגער קאלעגע,  
זאל אויף אַ רגע  
„זיך אומדערהען במחילה . . .”

דער פּוקס האָט ניט געוואַרט  
אויף כבוד פון דער קהלה,  
און האָט זיך האַסטיג אָפּגעשאַרט.  
בעטריבט און נידערשלאַגען . . .

און עקען ווערען נאָך ביז יעצט געטראַגען . . .

## דער פוקס און די פישען

(פון מדרש).

א פוקס, וואָס איז געווען געוואוינט  
צו געבען עצות, סאי מען פרעגט  
סאי ניט,  
(בעזונדערס ווען דער עסק האָט געלוינט  
און ער האָט פון זיין אייגענעם פראַיעקט  
— געהאַפּט צו ציהען אַ פראַפיט) —  
געשטאַנען איז ביים וואַסער'ס ברעג,  
און זעהענדיג די פישען לויפען,  
איז ציטערניש און שרעק  
מען זאָל זיי ניט חלילה פאַנגען,  
האַט ער אויף זיין געוואוינטען אופן  
— זיי איינצוריידען אַנגעפאַנגען :

„איחר נאררען,  
„וואָס טויג אייך דאָ צו לעבען אין געפּאָהרען,  
„אז מעהר,  
„קומט אויפ'ן ברעג אַהער,  
„און איחר וועט זיך בעפרייען,  
„פון אַלערליי פאַרפאַלגונגען און נור'ען . . .”

א קלוגער שלייען  
 וואס האט אין לעבען פיעל ערפאחרען,  
 געענטפערט האט אין אל'מענס נאמען :  
 „אויב אין די טייכען און די שטראמען  
 „וואס האבען אונז אזוי פיעל יאָהרען  
 „גענעהרט.  
 „(צי שלעכט צי גוט)  
 — „ניט זיכער זיינען מיר אויף איין מינוט —  
 „היינט וואס וואלט שוין פון אונז געוואָרען,  
 „ווען מיר בעזעצען זיך אויף דר'ערד ?  
 „דארט קענען מיר זיך גיכער ריכמען,  
 „מע זאל אין גאַנצען אונז פערניכטען . . . ”



## א שעפס אין אדוואקאט

א שעפס א פילאָזאָף  
וואָס צווישען אלע שאַף  
גע'ש'ט האָט שטאַרק מיט זיין למדנות  
אין אלערליי זאַקאַנעס  
פון בהמות און פון חיות —  
האָט אַבגעאַרבייט טעג און נעכט,  
און אויפגעשטעלט אַ ליסס פון צעהן צי צוועלף  
אונצווייפּעלהאַפּטע ראיות,  
אַז קיינער פון די וועלף,  
האָט ניט דאָס מינדסטע רעכט  
אַ מיטגליעד פון דער סטאַדע צו פאַרלעצען . . .

און איינמאַל אין אַ קאַלמער נאַכט פון שבת,  
ווען וואַלפּזאַהן איז געקומען אויף וויזיט,  
איז, אַנגעוואַפענט מיט געזעצען,  
אַרויס אַנטקעגען איהם דער אַדוואַקאַט,  
מיט פעסטע טריט,  
און זעהענדיג דאָס בילד,  
ווי ער וועט באַלד דעם אַנטי-שעפּס בעזיעגען.

האַט ער פאַראוים געפיהלט  
אַ מאַדנעם פּערגעניגען,  
און פשוט מיטלייד מיט'ן וואַלף געהאַט . . .

דער וואַלף (וואָס איז געווען פון נייעם סאַרט  
און האַט געגלויבט  
אין פרייהייט פונ'ם וואָרט)  
האַט איהם ערלויבט  
צו טענה'ן פיעל ער וויל,  
און שעפּסעל האַט אַ שמונד כּסדר,  
געברויכט זיין בעסטען סטיל,  
און ווי אַ דורכגעמאַכטער ריידער  
זיך אויסגעשפּראַכען אזוי קלוג און וויציג,  
און מיט אזוי פיעל האַרציגען געפיהל,  
אַז אַלע לעמער האַבען היציג  
געמעקעט „בראַוואַ“,  
און פון בעוואונדערונג און אהבה,  
געגעבען זיך אַ נדר,  
פאַר איהם צו שטימען ביי דער נעקסטער וואַהל  
אַלס אַלדערמאַן פון שעפּסענ-שטאַל . . .

דער וואַלף האַט אַפּגעוואַרט דאָס ענד  
פון דעם אַפּלאַדיסמענט . . .  
דאָן, נעהמענדיג דעם רעדנער ביי'ן גרנרת,  
איהם איינגעשושקעט האַט ער זאָכט :  
„האַסט שעהן באַשפּראַכען דעם אינטערעס ;  
„דיין לאַנגיק איז אַ פּראַכט . . .

„און ס'איז געווען א תענוג דרך צו הערען.  
„דאך, נארעלע, וואס טויג מיר דרך ארץ  
„צי יושר,  
„ווען כ'האב א שעת הכושר...  
„און קאן דך אהן א תירוץ  
„מיט האק און פאק פארצעהרען...“

# דער קרוג און דער געלד-פייטעל

(פון תלמוד)

געטראפען האט אז אין א קרוג  
(וואס איז אין פלוג  
געווען געמאכט פאר וואסער אדער מילך)  
איז דורך א צופאל אדער נס,  
אריינגעפאלען א דוקאט,  
און תיכף איז דאס ליימענע געפעס  
געווארען גאר א גאנצער כוואט,  
און האט זיך מיט אזא מין הילך  
צוקלונגען,  
אז דער וואס האט דעם חפץ ניט געקאנט  
פון גאהנט,  
האט פון דעם ליארעמדיגען טאן  
געדונגען,  
אז דארט זיינען אימפעריאלען  
אריינגעפאלען,  
אודאי א מיליאן . . .

דערביי איז אויפ'ן טיש געלעגען  
א בייטעל אָנגעפאַקט געדיכט  
מיט רענדלאך שיכט אויף שיכט,

וואָס האָט פֿון זיין באַהאַלמענעם פאַרמעגען  
 אפילו נישט אַרויסגעלאָזט אַ קלונג . . .  
 דאָך ווען ער האָט דעם קרוג געהערט  
 אַזאַ מין ליאַרעם מאַכען,  
 און מיט אַזאַ פאַרשייטער צונג  
 זיך ריהמען,  
 האָט ער צו איהם זיך לאַכענדיג געקעהרט.  
 „אויף צוויי באַשטימטע זאַכען  
 „איז מיר דיין פילדערען אַ סימן” —  
 האָט ער צום לעהם געזאָגט —  
 „ס'איז קודם אַ באַווייז,  
 „אַז די מטבע איז ביי דיר אַ ניים,  
 „און דו האָסט פריהער זעלמען  
 „צי קיינמאַל נישט, פאַרמאַגט  
 „קיין געלמען . . .  
 „און דאָן דערקענט מען אויפ'ן שמעל,  
 „פון וואָס דו טומעלסט אַזוי הויך,  
 „און ביסט די גאַנצע וועלט מבטל,  
 „אַז איצטער אויך  
 „פאַרמאַגסטו ביי דיין לייב און זעעל,  
 „נישט מעהר ווי אַ ין דוקאַטעל . . .”

# די פליעג וואס האט געזוכט אונ- שטערפליכקייט

א'ן אומרוהיגע פליעג,  
אין איהרע וואנדערייען דורך א צימער,  
האט אויפ'ן טיש באמערקט א שטיק  
בורשטיין,  
אין וועלכען איינע פון איהר מין  
געלעגען איז פארבאלזאמירט,  
אויף אייביג און אויף אימער ...

זינט דאמאלס האט די קליינע פאנטאזירט,  
פון דער אונשטערבליכקייט פון פליעגען,  
און האט אליין א שטארקע לוסט געקריגען,  
אונשטערבליך זיך צו מאכען,  
און גאנץ באגינען אין דער פריה,  
ווען זי  
פלעגט פון איהר שלאף ערוואכען,  
און שפעט ביי נאכט,  
האט נאכאנאנד די פליעג געטראכט,  
ווי צו דערפילען איהר באגעהר.

זי איז ניט מעהר,  
געפלויעגן היין און הער,

געניסענדיג איהר ביסעל זונענשיין,  
 זי האָט פאַרגעסען  
 אפילו עסען,  
 און געהמען אין איהר מויל אַרײַן  
 אַ זופּ,  
 און האָט זיך אַזוי לאַנג געקוועלט,  
 ביז זי איז פון דער וועלט  
 געגאַנגען דורך אַ פריהען טויט,  
 און מ'האַט זי אויסגעקעהרט פון שטוב,  
 צוזאַמען מיט'ן קוים . . .

אַ הייפּעל חבר'טעס געטרייע  
 וואָס האָבען גוט די פליעג געקענט,  
 איז נאַכגעפלוויגען נאָך דער לוייה,  
 בעוויינענדיג איהר ענד,  
 און איינע האָט מיט אומעט  
 געזשומעט : —

„שוין מעהר ווי איינער איז געשמאַרבען,  
 אַ קרבן.

„פון וועניג מאַכט און פיעל פאַרלאַנגען,

„שוין מעהר ווי איינער האָט געגאַהרט,

„צו די אונשמערבליכע באַלאַנגען,

„און אויסער וואָס ער האָט זיך ניט דערוואַרבען,

„די לאַנגע צוקונפּט וואָס ער האָט ערוואַרט,

„האַט ער פאַר זיך די קורצע געגענוואַרט,

„אומזיסט אומנישט פאַרדאַרבען . . .”

## די ווינדמיהל און דער אדלער

א ווינדמיהל האט מיט בייזען ניד  
געזעהן א'ן אדלער פליהען,  
מיט פליגלען ברייט  
צושפרייט,

און האט צו איהם ארויפגעשריען :  
„דו טראגסט זיך מיט א שטאלצען קאפ  
„ארום אין הויכען אויר,  
„ווי דו וואלסט זיין מיט וואלקענס חבר-לאווער,  
„דאך קום אקארשט אראפ  
„אהער,

„און טהו מיט מ י י נ ע פליגלען זיך א מעסט,  
„און דו, במחילה, וועסט  
„ניט אויסהאלטען עקזאמען . . .  
„דען איינער מיינער האלט אין לענג פיעל מעהר,  
„ווי דינע צוויי צוזאמען,  
„ניט רעדענדיג שוין פון דער צאהל,  
„דען איך האב צוויי פאאר אויף א מאל,  
„און דו, ניט מעהר ווי א י י נ ס סך-הכל . . .”

דער אדלער האט מיט שטאלץ  
באטראכט דעם קאמישען ספעקטאקעל,



פון א געטריב'נער מיהל,  
געבויט פון האַלץ,  
וואָס וויל  
צום פרייען שווימער פון די הימעל-רייכען  
זיך גלייכען,  
און האָט זיין ענטפער איהר אַראַבגעלאַכט :  
„ווען דו זאָלסט אַרבייטען אין צווייען,  
„מיט אַלע כּחות טאַג און נאַכט,  
„וועסט דו זיך תּמיד אין אַ צירקעל דרעהען ...  
„און פּיעל דו זאָלסט ניט מאַהלען.  
„וועסט נאַכאַנאַנד  
„זיך וויעדערהאַלען,  
„און בלייבען אויף דעם זעלבען שטאַנד . . .”

## דעם פלינדען קל וחומר

צוויי אַרימע לייט,  
אַ זעהעדיגער און אַ בלינדער,  
אַמאַל אין זומער־צייט,  
געקויפט בשותפות האַבען,  
אַ מעסטעל קאַרשען זייער האַרץ צו לאַבען,  
און האַבען אויסגענומען הייליג,  
אַ קיינער זאַל נישט קריגען מינדער,  
און קיינער מעהרער פון זיין חלק,  
און יעדער פון די שותפים זאַל  
בלויז איין קאַרש געהמען אויף אַמאַל . . .

אַ קורצע וויילע  
לויט אַפּמאַך האַט מען זיך געטהיילט,  
ביז אונזער בלינדער שלינגער  
וואָס האַט געהאַט די מעלה  
פון לאַנגע פינגער,  
האַט, ווי זיין מנהג, „זיך פאַרצעהלט“,  
און אין זיין מויל געפאַקט.  
צוערשט צו צוויי, און דאַן צו דריי . . .  
פאַרגעסענדיג אין גאַנצען דעם קאַנטראַקט.

דאָס שעהנסטע אָבער איז געווען דערביי,  
 וואָס ער אליין האָט ענדליך,  
 (ווען ער איז שוין געוועזען פול)  
 גענומען שרייען קאַראָאָל.  
 אז זיין קאַלעגע האָט איהם שענדליך,  
 באַשווינדעלט און באַרויכט . . .  
 און (לויט זיין ב ל י נ ד ע ן קוק)  
 גע'טענה'ט האָט ער זייער קלוג : —  
 „אויב דו האָסט מיין בעטרוג  
 „ערלויכט,  
 „און ניט געוואָגט אַ וואָרט צו זאָגען,  
 „האָסט דו אַהן צווייפעל,  
 „גע'גנב'עט כּפּל,  
 „און מיך געוויס נאָך מעהר באַטראָגען . . .”

## א היה אויף דער לבנה

(נאך לאפאנטען).

א'ן אסטראנאם וואס האט געוויסענהאפט  
שטודירט די אייגענשאפט,  
דאס אויסזעהן, און די מאס  
פון יעדען הימעל-קערפער, דורך זיין גלאז —  
האט איינמאל ביי דער נאכט, אנטפלעקט  
א גרויסע חיה וועלכע זיך באוועגט  
אויף דער לבנה, סאמע אין דער מיט.  
און גלייך אויף מארגען האט דערמיט,  
די גאנצע וועלט געקלונגען . . .  
פאעמען (הונגעריג נאך נייע שטאפען)  
בעפאלען זיינען ווי א כשר'ע מציאה,  
די וואונדער-בריהא,  
און האבען זי באזונגען.  
אין שעהנע קלינגענדיגע סטראפען ;  
נאטור-קענער און פילאזאפען  
די מוחות האבען זיך געשליפען  
מעת לעת'ן נאך דער רייה,  
און אימליכער פון זיי  
געגעבען האט דעם זעלמענעם פענאמען  
א נאמען.

לויט זיינע אייגענע באגריפען.  
און ביי די פרומע איז געבליבען פעסט  
אז ס'ווייזט מסתמא,  
אויף פעסט  
צי אויף מלחמה . . .  
דער כלל, די גאנצע וועלט איז טעג און וואַכען,  
געגאנגען האַדאַראַם . . .

איין מאַרגען אַבער האָט דער אַסטראָנאָם  
געכאַפט זיך אַהן זיין אירטחום,  
ענטדעקענדיג אין טעלעסקאָפּ אַ שכן  
וואָס האָט ניט ווילענדיג פאַרפיהרט איהם : —  
אַ קליינע מילב איז דאָרט אַרומגעקראַכען . . .

## די ביען און די שפין

(בעארבייט).

א גאלד-געפארנטע ביען  
(פון יענעם מין

וואָס טהוט אויף אַרבייט אַהן אַ שיעור)  
איז דורך אַן אויפגעמאַכטע טהיר,  
אַריינגעפלויען אין אַ צימער,  
און טאַנצענדיג אין זונענשימער  
געזשומעט מיט אַ פּרעהליכען געמיטה . . .

איהר טאַנצען אַכער און איהר זשומען  
איז קענטיג ניט בעקומען

דער גראַער שפין אין ווינקעל פון סופיט . . .  
און וויגענדיג זיך אויף איהר זיידען-בעט,  
מיט גאווה האָט זי פון דער ביען געשפעט : —  
„וואָס מאַכסטו דאָ אזא פּוראַר ?

„אַ גאַנצע טאַג נאָר פליהסטו אום,

„און לאַטכעסט פון אַ ליאַדע בלום,

„אַ לעק פון דאָ, אַ שמעק פון דאַרט,

„און האָסט דיין אייגענס ניט אַ האַאַר . . .

„אַט זעהסטו, איך בין פון אַן אַנדער סאַרט,

„איך טראַג אין לייב מיין גאַנצע וועבעריי,

„און יעדער פאָדעם וואָס איך פלעכט,  
„אין מיין געביי,  
„איז מייןס מיט רעכט . . .”

— „איך וועל מיט דיר ניט שמררייטען”  
— האט איהר די ביען געענטפערט שאַרף  
„ס'איז אמת אז איך נאָש פון אלע זייטען,  
„און נעהם די שטאַפען וואָס איך דאַרף  
„אָוואו נאָר איך געפין,  
„דערפאַר ביי מיר אין געסט  
„ווערט אויסגעפרעסט  
„דערפון אַ שענהע האַניג צעל,  
„פאַר גאָט און לייט אַ פאַרגעניגען,  
„און דיין געשפין  
„הגם אַריגינעל,  
„טויג מעהר ניט ווי צו כאַפען פליגען . . .”

## דער דארער הונד

א דארער הונד, א קודלעוואַטער  
און קענטיג ניט קיין איבריגס זאַטער,  
געשמאַנען איז ביים איינגאַנג פון אַ דאַרף,  
און ווער עס האָט זיין תּחום באַטרעטען,  
האַט ניט געקענט פון איהם זיך רעטען  
מיט גוטע ווערטער אָדער גלעמען . . .  
דער כלב פלעגט זיך טהאַן אַ וואַרף  
און מיט אַזאַ רציחה בילען  
אַז ס'פלעגט דאָס לעבען ווערען פּריקרע . . .  
און ס'האַרץ פלעגט איהם ניט שטילען  
אַוואו ער פלעגט ניט נעהמען מעשר  
פון יענעס'ם איקרע,  
צי קירצער מאַכען יענעס'ם הויז . . .

נאַטירליך איז אין יענער לאַנדשאַפּט,  
דער חשק, מיט דעם פאַלע־רייסער  
צו מאַכען נעהנטערע באַקאַנטשאַפּט  
געווען ניט זעהר גרויס,  
און ווי אַ פּייל  
פון בויגען  
איז אימליכער געפּלויגען,



דערזעהענדיג דעם סוחר פאר אַ מייל . . .

דער הונד אליין האָט אָבער דוקא  
זיך זעהר שטאַרק געגרייסט דערמיט,  
וואָס בשום אופן  
האָט קיינער נאָך אין לעבען ניט.  
זיין האַווקע  
געקענט באַשמעכען אַדער קויפען,  
(הגם עס וואַלטען זיך געפונען קונים)  
און ער האָט ט ר י א ו מ פ י ר ט ,  
מיט די תּחתונים  
וואָס ער האָט רואינירט . . .

„דו האָסט זיך ניט מיט וואָס צו גרייסען“  
האָט איהם זיין שטאַלץ צוקלאַפּט אַמאָל  
אַ פאַסטוך־הונד (וואָס פּלעגט זיין קול  
געברויכען דאָן בלויז ווען ס'איז נוציג)  
— דען אַלע ווייסען

„אַז האַווקען קען דער קלענסטער צוציג . . .  
„און וואָס דו לאַזט זיך אין דיין פּרעכען  
„בעפאַל

„פון קיינעם ניט באַשמעכען,  
„דאָס טהוסט דו ניט כדי דעם כלל  
„צו דיענען,

נאָר פּשוט, ווייל דיין בייזע גאַל  
„קען קיינעם ניט אַ טריט פאַרגינען . . .”

## דער בארייזטער קעמעל

א קעמעל וואָס האָט פיעל גערייזט  
און דורכגעשפרייזט,  
פון עק צו עק  
די וויסטע פון זעהארע —  
געקומען איז מיט גליק  
א היים צוריק,  
און ווי דער מנהג איז פון די אלטע טעג,  
ווען ס'קומט א'ן אורח פון א ווייטען וועג,  
געמאכט האָט אימליכער פיר איהם א וואַרע,  
און אַנגעקליבען האָט זיך א געזעמעל  
פון פרעמדע און בעקאנטע,  
צו הערען די אינטערעסאַנטע  
היסטאָריעס,  
וואָס מיטגעבראַכט אַהן ספק האָט דער קעמעל  
פון די מדבריות  
אזוואו ער איז געווען . . .

דער גאַסט האָט ניט געצויגען די עצמות,  
און האָט אַהן שום הקדמות  
אזוי באַשריבען זיין נסיעה : —  
„איך קען

„איך ראשית ברענגען די ידיעה,  
 „אז אין די ניין חדשים אדער צעהן,  
 „וואס ס'האט געדויערט אונזער ריין,  
 „געקריגען האב איך וועניג שפיין,  
 „ווער רעדט שוין פון א טרונק . . .  
 „ס'פלעגט טרעפען עפטערס אז מיין צונג  
 „פארטריקענט און צובריהט איז  
 „געווען פון דארשט . . .  
 „א חוץ דעם האט דער זאמד  
 „אזוי געפלאמט  
 „מיר די קאפיטעס,  
 „אז ס'לעבען פלעגט מיר ווערען נמאס . . . “

„און דאס איז אלץ  
 „וואס דו האסט אויסגעפארשט ? “ —  
 האט אימעצער געפרעגט.

דער קעמפל האט בתמימות  
 געוויגט זיין קרומען האלז,  
 און אויף זיין קעמעלשען דיאלעקט  
 געענטפערט רוחיג : — „איך,  
 „פארשטעהט איהר, האב בעאבאכט ריכטיג  
 „בלויז דאס וואס איז צו וויסען וויכטיג —  
 „ס'הייסט, דאס וואס איז נוגע מיך . . . “

## דער זומער-פויגעל און דער חריין-וואַרעם

אַ זומער-פויגעל יום-טוב'דיג קאלירט  
אין אלע פארבען פון דעם רעגענבויגען,  
איז פונ'ם פרייען פעלד אריינגעפלויען  
אין גארמען,  
און דארמען  
באזוכט די אלטע ביים,  
אויף וועלכער ער האָט קליינערהייד  
אַ וואַרעם-עקזיסמעניץ געפיהרט,  
אין קעפעל פון אַ קרויט . . .  
און וואו ער האָט אַ שוועסטערקינד  
דערבליקט,  
האָט ער איהם ברידערליך פארטרויט,  
וואָס פאַר אַ שעהנע וועלט  
אין וואַלד און אין לאַנקע זיך געפינט,  
און וואָס אַ זומער-פויגעל קריגט  
צו זעהן אין פעלד,  
אָוואו ער פליהט . . .  
און אויסגעלאָזט  
זיך האָט זיין ליעד,

אז יעדער וואָרעם,  
ווי שפל און ווי פראַסט,  
ווי שוואַך און אַרעם  
ער זאל ניט זיין,  
מוז האַפען און מוז שמרעבען,  
זיך ווען עס איז אין לעבען  
אַרויפהויבען צום זונענשיין,  
און זעהן דעם הימעל אין זיין גאַנצער גרייס . . .

נאטירליך, האַבען אלע הייס  
כאדאַנקט דעם טרייען חבר,  
און איהם געוואונשען מזל-ברכה,  
פאַרוואָס ער איז פון הויכען אויר  
געקומען קוויקען זיין משפּחה  
וואָס לעבט אזוי געמיינ . . .

איין וואָרעם נאָר, וואָס האָט געמאַכט  
זיין דירה אין אַ שמענגעל חריין,  
האַט, זיך פאַרקרימענדיג, געלאַכט  
און צו דעם שמעטערלינג געמורמעלט בייז : —  
„מע זעהט בעשיינפערליך אז דו אליין,  
„ביסט אַנגעפילט מיט פּוסטער לופט,  
„און קיינמאַל ניט געפרופּט  
„א זאך שטודירען ביז'ן דעק . . .  
„איך ווייס

„פון זיך,  
„איך קריך  
„און גראַב אין חריין זיך גאַנצע טעג.

„און גרונטעווע און זיך  
 „שוין אזוי לאנג  
 „די מאטעריאלען פאר א בוך,  
 „וואס איך וויל שרייבען איבער מרור,  
 „און דאך  
 „איז פון דעם גאנצען ענין נאך  
 „נימא א שום בעגריף א קלארער  
 „אין מיין געדאנק . . .  
 „און דו קומסט סתם  
 „צו פלאטערען  
 „און ווילסט מיט ש ע ה נ ה י י ט  
 „די ערד און הימעל פטר'ען,  
 „ניט וויסענדיג צומאל דעם טעם  
 „וואס חריין האט . . . ”

דער ליכטיגער אינזעקט  
 אוועקגעפלוויגען איז אין אייל.  
 און האט פון שאנד זיך טיעף אין וואלד פארשטעקט,  
 און שפעטער ווען ער האט די בוימער  
 דערצעהלט דעם ווארעם'ס קל-וחומר,  
 גענומען האבען זיי אזוי שמארק לאכען,  
 אז פאר א מיל  
 געהערט האט מען די צווייגען קראכען . . .

## דער אלטער שוך

אין אלטער שוך אין אפגעניצטער  
אין אויסגעקרימטער און פארשפריצטער,  
איז אויפ'ן טראטואר געלעגען,  
צוזאמען מיט א הויפען אש,  
און פלעגט ער זעהן זיך אויף דער גאס באוועגען,  
א שטארקען און געזונדען שוך,  
א שטיוועל אדער א קאמאש,  
באלד פלעגט ער איהם באגריסען,  
מיט דעם באטריבטען שפּרוך : —  
„זיי, ברודער, וויסען,  
„דיין געהן און לויפען איז הכל הכלים,  
„דען ס'גאנצע לעבען איז א חלום.  
„אט נעהם א מוסר זיך פון מיר,  
„מיך האט געטראגען א באנקיר . . .  
„ביי טאג פלעג איך מיט גאווה שפרייזען  
„אויף בערוזעס און אין קאמערציעלע קרייזען,  
„און אבענדס פלעג איך טרעטען  
„אויף טהייערע פארקעטען . . .  
„און דאן ווען כ'האב פארלארען דעם לאקיר,  
„האט אפגעקויפט מיך אין ארטיסט  
„(פאר האלב אומזיסט)

„און איך פלעג טאָג פאַר טאָג זיך דרעהען  
 „אין בילדער-גאלערעען . . .  
 „און דאָך ווען ס'מאַכט זיך מיר אַ שאַנס,  
 „צו ווערען ווידער גאַנץ  
 „און קומען צו מיין אַלטען גלאַנץ,  
 „(אין קונסט צי אין פינאַנץ)  
 „וואַלט איך זיך זעהר שטאַרק באַדאַנקט,  
 „און וואַלט בלויז רוה און איינזאַמקייט פאַרלאַנגט . . . ”

אין מיטען פון אזא מין זאַץ  
 „איז פון דער גאַס אַ בעטלער אַנגעקומען,  
 און האָט דעם שוך צו זיך גענומען . . .  
 און אונזער דעקלאַמירענדער קהלת  
 הגם צוריסען און צופליקט,  
 און אָהן אַ זכר פון אַפסאַץ,  
 געוואָרען אויפ'ן שמעל איז  
 ווי מיט אַ נייער הויט באַצויגען,  
 און איז געווען באַגליקט,  
 וואָס ער האָט אין אַ קבצן'ס אויגען  
 געפונען חן,  
 און ס'איז געווען ביי איהם אַ זכות  
 צו זיין כאַטש אויף אַ בעטלער'ס פוס,  
 אַבי צו קענען ווידער געהן . . .



## דער ווינד און די פוימער

(נאָך אַ מדרש).

אַ שנעלער ווינד געקומען איז צו גאָסט  
אין וואַלד,  
און כאָטש ער איז געווען אין האָסט  
און האָט געזאָלט אַוועקגעהן באַלד,  
האָט יעדער בוים, פון קליינעם ביז'ן גרויסען,  
גענומען רוישען מיט געוואַלד  
און אַנדערצעהלען איהם ספורים,  
פון אַלערליי אינטריגעס און סקאַנדאַלען,  
וואָס זיינען פאַרגעפאַלען  
צווישען איין בוים און דעם צווייטען  
(ווייל חברה האָט זיך אָנגעשטויסען,  
אַז רייזענדיג אַרום דער וועלט,  
מסתמא וועט דער שטורעם  
די מעשות אומעטום פאַרשפרייטען).  
און זיך אליין האָט יעדער פאַרגעשמעלט,  
אַלס אויסנאַהם פון אַרומיגען המון,  
אַלס סאַמע פער  
און קרוין  
און אויבערשמע פון שטייסעל . . .

דער ווינד (וואָס איז באַריהמט,  
 צו קענען בלאָזען הין און הער  
 און דרעהען זיך און ביימען,  
 אויף אלע זיימען)  
 האָט יעדען איינעם צוגעשטימט  
 מיט אַז אינטימען טרייסעל.  
 דאָן איז ער ווייטער שנעל געפלוויגען,  
 ביז צוגעצויגען  
 זיין אויפמערקזאמקייט האָט  
 אין אַ געדיכטען סאַד,  
 אַ גרויסער בוים,  
 מיט רייפע עפעל אַזוי שווער באלאָדען,  
 אַז ער האָט ביז'ן באַדען  
 זיך אַזש געבויגען,  
 און האָט דעם אורח קוים.  
 געשושקעט אַ קבלת פנים ...

„איך קום אַקאַרשט פון וואַלד אַריבער“ —  
 האָט איהם דער ווינד ערקלערט —  
 „און האָב זיך דאַרטען אַנגעהערט  
 אַ סך

„אינמריגעס און געשיכטען ...  
 האָסט דו ניט אויך, מיין ליעבער,  
 „פון דיינע שכנים אַדער שונאים  
 „אַ קליין סקאַנדאַל־כעל צו באַריכטען ?  
 „צי עפעס וועגען זיך ? ... אַ שבח ? ...“

דער עפעל-בוים האָט זאָכט געווייגט דעם קאַפּ :

„איך גיב זיך צופיעל אָפּ  
„מיט מיינע פרות,  
„צו זוכען אימצענ'ס עברות,  
„און מאכען פון אינטריגעס א געשעפט ...  
„און מיך אליין וואָס אנבעטרעפט,  
„איז בעסער פיעל, מיר דוכט  
„אז איך זאל שווייגען,  
„און ריידען זאל די פרוכט  
„אויף מיינע צווייגען ...”

## די צוויי קעץ

א מאַל ביי נאַכט אום איינס אַ זייגער  
(ווי זייער שמייגער)

צוויי קעץ געפראוועט האָבען „תקון-חצות“ . .  
און כאַמט דורך פענסטער און דורך מהירען,  
צו זיי געפלויען זיינען סאוווענירען  
פון שטיקער אלטע גלאַז.

און ביינער

און שמיינער,

און פרענטעס פון פאַרראַסטען אייזען,  
און נאָך אַזעלכע צערטליכע באַווייזען —  
געמיאַוקעט האָבען ביידע אויף די דעכער  
וואָס העכער,

און יעדע האָט מיט איהרע קוויטשערייען,  
געזוכט די אַנדערע אַריבערשרייען . . .  
ווייל יעדע האָט געטראַכט,

זי דרש'נט בעסער,

און ס'האַט זי ווי אַ מעסער,

דער צווייטער'ס קול געשמאַכען . . .

און סוף כל סוף האָט אויסגעבראַכען

די גרויסע שלאַכט,

וואו יעדע האָט געברויך געמאַכט,

פון איהרע קעצישע כלי-זיין —

די נעגעל און שיניים,  
און מ'האט מיט וואוטה  
זיך אנגעהויבען פליקען,  
און רייסען זיך און שטיקען  
און טרייבערען און שינדען,  
ביז ס'איז ארום א לוזשע בלומ  
גערונען . . .

און ווען די נאכט גענומען האט פארשווינדען,  
און ס'האט דער האהן גענומען וועקען  
דעם עולם צו ותיקון,  
האט ער געפונען  
דעם שלאכט-פלאץ שטיל ווי א בית חיים.  
געלעגען זיינען בלויז שיריים :  
צוויי עקען,  
א חוץ א פאאר  
צופליקטע האאר . . .

און יענעם מארגען האט דער האהן  
אין שמונה עשרה צוגעלעגט די שורות :  
„געלויבט זיי אונזער הארר און פאטער,  
פאר וואס דו האסט פון אויביג אן  
„געשאפען א געזעץ,  
„אז ווען עס שלאגען זיך צוויי קעין  
„און ווילען ווייזען גבורות,  
„דאן ווערט  
„די ערד  
„צוגלייך פון ביידען פטור . . .”

## דער אדלער און דער קריינער שטראם

א גרויסער אדלער איז אראפגעפלויגען,  
פון הימעל'ס ברויטען בלאען תהום  
ארונטער אין א שטילען טהאל ;  
און ווען עס זיינען זיינע אויגען  
געפאלען אויף א שמאלען שטראם,  
וואָס האָט אָהן שום פרעמענזיעס זיך געצויגען,  
און קיים געפלוסקעט אויפ'ן קול,  
האָט ער מיט מיטלייד איהם באַקוקט . . .

„איך קען עס ניט פארשמעהן“ —  
האָט זיך דער קעניג־עוף געוואונדערט —  
„ווי דו קענסט לעבען אזוי אָפגעזונדערט,  
„און פון דער גרויסער וועלט פאַררוקט . . .  
„פאַרדריסט דיר גאַר ניט צייטענווייז,  
„וואָס דו ביזט אזוי קליין ? . . .“

דאָס וואָסער'ל האָט אָפגעענטפערט מילד : —  
„איך טהו מיין אַרבייט אין מיין קליינעם קרייז,  
„איך בין צופרידען ווען איך קען דערלאַנגען,  
„א פרישען טראָפען מיינע שכנים־זאַנגען,  
„אויף־פרעה זיך ווען דורך מיר ווערט אַנגעפילט

„מיט זאפט,  
„דאָס הערצעל פון אַ נאָהנמער רויז . . .  
„(אויף מעהרער האָב איך ניט קיין קראַפט).“

„און ווען אַמאָל  
„מיך הויבט עס אָן פאַרדריסען  
„וואָס איך בין אזוי שמאַל,  
„און קען ניט אויפטהאָן עפעס גרויס' —  
„דערמאָהן איך זיך אָן אַקעצן,  
„וואו איך און אלע טייכען פליסען . . .  
„און איך שטאַלציר  
„וואָס דאַרטען איז פון מיר,  
„אַ טראַפען כאַטש פאַרען . . .“

## דעם ספינקס' גרלות

א יונגער לייב וואָס האָט געשמאַכט  
זיין בילדונג צו פאַרענדיגען,  
האַט מיט זיין שמענדיגען  
באַגלייטער, אַ געאיכטען  
כײַרען פּוּכט, געמאַכט  
הײַזע הײַזע עגיפטען . . .  
באַדאַכטענדיג די גרויסע זעלטענהייטען  
מיט וועלכע ס'האַט פּוּן ווייטען  
גע'ש'ט.

געשפּאַנט, געשפּאַנט, ביז אונזערע טוריסטען,  
געקומען זיינען צו אַ וויסמען  
געזעמד,  
און האָבען דאָרט געזעהן אַ ספינקס,  
פּוּן שטיין געהאַמערט,  
און מאַסען מענשען (קענטיג פּוּן דער פּרעמד)  
אויף רעכטס און לינקס  
אַן איהם זיך האָבען פעסט געקלאַמערט,  
זיך מיהענדיג צו איהם אַרויפצוקלעמערען . . .  
ס'איז קלאַר געוועזען  
אויף אַלע פּנים'ער צו לעזען,



אז זיי פארגעמערען  
דעם שטומען געזי,  
און כאפען שמארק פון איהם התפעלות . . .

א קורצע ווייל איז  
דער לייב געשמאנען שטום,  
און קרום  
געקוקט אויף דער אַבלאווע,  
דאן, געבענדיג מיט כעס א זעין  
זיין עק אן דר'ערד,  
האַט ער זיך צו דעם פוקס געקעהרט : —  
"איך וואַלט געווען ציקאווע  
"צו וויסען, וואָס אזא פאַרזעהעניס  
"האַט אייגענטליך פאַרריכט,  
"צי וועלכע וויכטיגע געשעהעניס,  
"די וועלט באַטראַכט, אַלס איהר פאַרדינסט —  
"וואָס יעדער מאַכט פון איהר אזא געריכט . . ."

כ'קען, פאַני לייב, דיר געבען א באַריכט" —  
געענטפערט האָט דער קלוגער פיהרער,  
פאַרקרימענדיג גע'ממזר'ט זיין געזיכט —  
"אז ז'האַט ניט אויפגעטהאַן דאָס מינדסט' . . .  
"דו קענסט דאָך נאָך דער צורה איהרער  
"אַליין זיך איבערצייגען,  
"אז זי איז מעהר ניט ווי א גולם . . .  
"דער עולם  
"זעהט אַבער גדלות אין איהר שווייגען . . ."

## די פלעדערמויז אלס פעדאגאג

א פלעדערמויז האָט לאַנג זיך אומגעטראָגען  
מיט דער געהויבענער פאַנטאַזיע,  
אַז זי איז פון נאַטור באַשטימט,  
צו ווערען וועלט-באַריהמט,  
אַלס איינע פון די בעסטע פעדאָגאָגען,  
און ז'האַט דאַרום,  
אַהן שום  
באַראַטהונגען, געגרינדעט אַ גימנאַזיע,  
אַוואו די פויגלען צו ערציהען,  
אין הלכות-פליהען,  
לויט אַ ספּעציעל פאַרפאַסטער שמה . . .

זי איז — האָט זי דערצעהלט אין איהר רעקלאַמע —  
אין די ענינים אַ געניטע . . . .  
זי האָט פון כמה  
און כמה יאַהרען,  
שטודירט די פליה-מעטהאָדען,  
און האָט געזעהן דעם שאַדען,  
וואָס קומט אַרויס  
פון דעם  
וואָס פויגלען האַבען דעם חסרון,

צו פליהען אהן א שום סיסטעם ...  
וויל זי, די פלעדערמויז  
בכך,

די פעהלערען פארריכטען,  
און איז זיי גרייט צו אונטערריכטען  
ווי זיך אין אויר צו באגעהן ...

שוין איינגעטהיילט די קלאסען און די שמונדען ...  
דער נאכט-עוף זיצט ווי אויף געהאקטע וואונדען,  
און ווארט אויף שילער ...  
און פלוצלונג — קלינגט א נאהנמער טרילער ...

(דער פלעדערמויז צו מוטא,  
איז גלייך געווארען בעסער)  
א יונגער שוואלכ קומט אן  
און טהוט

א זאג, מיט גרויס הכנעה:  
„גוט נ'אכענד אייך, פראפעסאר!  
„אויף אייער נעכטיגער מודעה,  
„געקומען בין איך נעהמען א לעקציען  
„אין אייער פליה-פענסיאן ...  
„נאר קודם,  
„פארגינט מיר די הנאה  
„צו זעהן, ווי שעהן  
„איהר פליהט אליין ...”

און אויף איהר בוידעם  
נאך זיצט,  
די פלעדערמויז ביז איצט —

צופרידען מיט איהר הויכער שמעלונג,  
הגם זי איז געבליבען אהן א קנעלונג,  
און ליידונג איז דער חדר . . .  
דען ליידער  
וויל יעדער תלמיד זעהן צוערשט,  
ווי זי אליין די לופט באהערשט . . .

## דער האָז צווישען פרעש

(פאַראַפראָזירט פֿון לאַפּאַנטען).

אַ האָז געלעגען איז ביי זיך אין גריבעל,  
און האָט מיט ביטערען פאַרדרום  
געטראַכט : —  
"צו וואָס האָט דער פּאַהיבעל,  
"מיך אויף דער וועלט געבראַכט ? ..."  
"אַזאַ מין טרום  
"ווי איך האָט ניט געדאַרפֿט דערזעהן דעם שייַן . . .  
"אַ ווייטער שאַס,  
"אַ האַווקע פֿון אַ הינטעל,  
"אַ טרוקען בלאַט וואָס פּאַלט אין גראַז  
"צו גלאַט דאַס רוישען פֿון אַ ווינדטעל,  
"און ס'פּאַלען איין  
"מיר די געבלימען . . ."  
און טאַקי אין דער מיטען  
פֿון זיינע פינסטערע רעיונות,  
דערהערט זיך ווי אַ שאַרף . . . און שוין איז  
דער האָז געוועזען אויפֿן דרך . . .

אַ גאַנצע שמונד אַין ערך  
צי מעהר פיעלייכט,

ניט נאכגעלאזען האט ער זיין געלאף,  
און האט געסאפעט און געקייכט,  
פון אַנגסטען שרעקליכע בעצוואונגען,  
ביז ער האט מיעד און שלאף,  
דערגרייכט אַ זומפ מיט הויכע גראַז באַשיצט,  
און איז אַהין אַריינגעשפרונגען . . .

אַהן אַטהעם און פאַרשוויצט,  
האַט ער זיך ווידער שוין געגרייט,  
צו נעהמען שילמען זיין מערכה,  
ווען צו זיין גרויסער פרייד  
האַט ער בעמערקט די סומאַטאַכע,  
וואָס ביי די זשאַכעס איז געוואָרען.  
די בשורה  
פון זייער אורח'ס גבורה,  
האַט קענטיג זיך פאַרשפּרייט  
אַין אַלע עקען,  
און אַלע זיינען פאַר זיין צאַרען,  
אַין טייך געשפרונגען זיך פאַרשטעקען . . .

דער האַז, בעהאַלמען צווישען ריטלעך  
האַט אויסגעגליכען זיין פיגור,  
פאַרגעסענדיג אַין גאַנצען זיין חסרון,  
און האַט גערעדט צו זיך געמיטהליך :  
„אַן אונגליק מיט דער מעלאַנכאָליע . . .  
„אַזוי ניט קענען ד'אייגענע נאַטור  
„ווי אַיך, איז פּראַסט אַ פּלוך . . .

”אז איך בין ברוך השם  
”א גבור, און פארנעהם  
” ביי לייט א גרויסע ראליע,  
” דאס קען מען, דאכט זיך, זעהן פון דעם  
” וואס פרעש אפילו לויפען פאר מיין דוך ...

## דער קארגער

(נאָך עזאָם).

אַ קאָרגער, וועלכער האָט געהאַט פאַרבאָרגען,  
טײַף אין דער ערד אַ גרויסען שאַץ,  
האַט אויסגעפונען איין פּריהמאָרגען,  
אַז נאַכט־גנבים קלוגע  
אַרויסגענומען האָבען  
די רענדלאַך, און אויף זייער פּלאַץ  
אַ הויפּען שטיינדלאַך אַיינגעגראָבען . . .

דער קאָרגער איז געווען פון שמערץ משוגע,  
און האָט פון זיך די האַר געריסען.  
אומזיסט איהם האָט געפרופּט צו טרייסען אַיינער :  
„דו פּלעגסט דאָך פון דיין רייכטהום ניט געניסען,  
„ווען דו האָסט עס געהאַט,  
„טאָ לאַז זיך גלאַט  
„דיר דוכטען, אַז אַנשטאַט די שטיינער,  
„דאַרט לייעגען זעק מיט גאַלדענעם מעטאַל,  
„און דו האָסט גאַרניט אַהנגעוואָרען . . .”

„זאָל זיין, אַז איך בין כלל



„ניט אַרעמער געוואָרען  
„און מיר איז די געשיכטע גלויך“ —  
צוגאַסען האָט דער קמזן זיך אין קלאַגען —  
„ווי קען איך אַבער דעם געדאַנק פאַרטראַגען,  
„אַז עמיץ איז דורך מיר געוואָרען רייך“ . . .”

## דער מאַפּס-הונד און דער צוג

אַ מאַפּסעל וואָס זיין ענדאָ איז געווען,  
אַ גאַנצען טאָג אין זונן צו ליעגען  
און כאַפען פליגען,

צו ווען ניט ווען

זיך נאָך דער אַלמער קאַץ צו יאָגען —  
האַט איינמאַל, געבענדיג אַ קוק,  
דערזעהן אַ שנעלען צוג  
מיט אימפעט דורכ'ן פעלד  
זיך טראָגען.

און געבענדיג אַ הויב זיך ווי אַ העלד  
פון זיין געזעס,  
געפלויען איז ער כאַפען דעם עקספרעס,  
און האַט געבילט אַזוי משונה,  
אויף די וואַגאַנעס און די רעדער,  
אַז יעדער

געקענט האַט מיינען ס'געהט איהם אום חיונה . . .

און גאָר ניט אַכטענדיג וואָס רוק און לענד איהם  
געטהאָן שוין האַכען וועה,  
געלאַפען איז ער הענדום פענדום,  
מיט קולות און געוואַלטען.

א שטונדע נאך דער רייה,  
ביו ער האט אויף די פיס די שוואכע,  
ניט מעהר געקענט זיך האלמען,  
און איז געפאלען ווי א פלאכע,  
פארסאפעט און אהן אטהעם . . .

א כארט (א ספעציאליסט אין הלכות יאגד)  
געפונען האט איהם  
ביי'ם טראקט,

אין אויסגעוויקמען און א נאמען  
און מיט א הייזעריגען האלי,  
און איהם געפרעגט געלאמען  
(דערמיט נאך האט ער זאלין

געשאמען אויף דער וואונד  
פון קליינעם הונד) : —

„קענסט דו פיעלייכט מיר זאגען,  
„וואס דו וואלסט אייגענטליך געטהאן  
„מיט א וואגאן,

„ווען דו זאלסט טאקי איהם דעריאגען ? . . .”

## די יונגע מויז זעהט די וועלט

(נאך לאפאנטען).

א יונגע מויז  
וואס האט צום ערשטען מאל געטהאן א פרוף,  
ארויסגעהן פונ'ם הויז,  
און האפען אויף דער וועלט א בליק,  
געקומען איז אין איילענים צוריק,  
זיך טרייסלענדיג פון שרעק אין גאנצען גוף.

„ווען דו זאלסט ווייסען, מאמע“ —  
האט זי ארויסגעסאפעט פאר איהר מוטער —  
„וואס מיר האט ערשט פאסירט ...  
„איך לויף אזוי אין הויף, און זעה, ווי סאמע  
„אקעגען מיר שפאצירט,  
„א'ן אנשמענדיגע דאמע  
„געקליידעט אין א ווייסען פוטער,  
„געבויט כמעט ווי איך און דו,  
„דאך גרעסער פיעל,  
„דערצו  
„בא'ח'ט און שמיל,  
„און מיט מאנירען ווייך ווי פוטער ...“

„איך חלש מיט דער פריצ'מע ווערען  
 „באקאנט,  
 „און הויב אן קלערען,  
 „פארשיעדענע תרוצים,  
 „כדי מיט איהר צו ווערען נאָהנט,  
 „ווען פלוצים ...  
 „זיך לאזט דערהערען  
 „א ווילדער אויסגעשריי ...  
 „איך טהו צושראקען זיך א דרעה,  
 „און זעה, פון מיר ניט מעהרער ווי א שפאן  
 „שטעהט א צוויי-פיסיגער בויאן,  
 „באוואפענט מיט א רויטער קאם,  
 „און קוקט אויף מיר אזוי משונה ביז  
 „אז מיר איז קאלט און הייס,  
 „געוואָרען אין מיין רוקען,  
 „און כ'האָב דערשפירט פון טויט דעם מעם ...  
 „כ'האָב באלד פארשטאַנען נאָך זיין קוקען  
 „אז ער וויל פשוט מיך פארצוקען,  
 „און בין אין האַסט אַוועקגעשפרונגען ...  
 „מיר איז אפילו ניט געלונגען  
 „דער גוטער דאַמע זאַגען מיין „אַדיע" ... "

„לויט ווי איך זעה,  
 „מיין טאַכטער, פון דיין שילדערען" —  
 „געענטפערט האָט די אַלטע מיט א קרעכץ —  
 „דערשראקען האָט דיך זעהר  
 „א האָהן, א קרעהער  
 „וואָס קען בלויז ליאַרעמען און פילדערען ...

„זיי וויסען אבער, אז א ז ו י נ ע  
„אונז טהוען קיינמאל ניט קיין שלעכטס,  
„דאך יענע, שטילינקע, מיין שאץ,  
„איז אונזער גרעסטער שונא —  
„די ווייסע קאץ . . .”

## די מאלפע און דער פוקם

(נאָך לעסינג).

די מאלפע האָט זיך פאַר'ן פוקם געגרייסט : —  
„דו ווייסט

„אַז אין דער וועלט איז גאָר נימאַ

„אַ חיה,

„וואָס איך בין ניט אומשטאַנד קאַפירען

„מיט אימליכער העויה . . .”

— „יא, יא”

געענטפערט האָט דער וויצלינג פון די טהיערען —

„קענסט יעדען נאַכטהאַן זעהר גיך . . .

„ביסט אַבער ניט ביכלת

„מיר ווייזען אַזאַ נידעריגע בריאה,

„אפילו פון די סאַמע פסולת,

„וואָס זאַל זיך נעהמען די יגיעה,

„אין עפעס נאַכצומאַכען דיך . . .”

## די אייזלען פאר עזאפ'ן

(נאך לעסינג).

צו עזאפ'ען דעם גרויסען פאבעל-דיכטער  
געקומען איז א'ן אייזעל מיט א ביטע :  
„האסט לאנג גענוג פארשווארצט אונז די געזיכטער  
„און האסט אין דיינע אנעקדאמען,  
„געשמעלט אונז אין דער זעלבער כחה,  
„ווי נארען און אידיאמען ...  
„קענסט דו ניט אין דער צוקונפט עפעס קלוג'ס  
„אונז לאזען ריידען פאר דער וועלט ? ...  
„למשל, ווי דו ביסט  
„זיך נוהג מיט'ן פוקס ? ...”

„איך וואלט געוועלט  
„א טובה מהאן אייך גערען —  
געענטפערט האט דער פאבוליסט —  
„ווען כ'קאן  
„עס מהאן.  
„און ניט צוגלייך אליין א'ן אייזעל ווערען ...”



## די פעט-געווארענע הוהן

(נאך עזאפ).

א מיטגליעד פון דעם היהנער-שטאל,  
וואס האט דורך אלע פיער סעזאנען,  
טאג איין טאג אויס א'ן איי געלעגט,  
האט חן געקריגען ביי איהר פרינציפאל,  
און ער האט זי גענומען שפייזען,  
מיט דאפעלטע פארציאנען —  
ניט ווייל ער איז געווען גענייגט  
איהר דאנקבארקייט ארויס-צווייזען,  
נאך פשוט, ווייל ער האט געדענקט,  
אז אויב זי שענקט  
איהם איצטער יעדען טאג א'ן איי,  
וועט זי, א'ן אפגעפיטערטע, איהם געבען צוויי ...

דער אויסלאז, אבער, איז געווען א ביטערער,  
דען אויסגעפונען האט דער פיטערער,  
אז די מאכלים,  
געהאט א ווירקונג האבען גאנץ פארקעהרט ...  
און שטאט וואס זי

פלעגט פריהער יעדען אין דער פריה,  
לכל הפחות,  
כאמ"ש א י י ן איי צושמעלען אמאל איהם.  
האט זי פון פעטקייט אויף צו להכעים,  
אין גאנצען לעגען אויפגעהערט . . .

## דעם לייב'ס שטאנדפונקט

(נאָד עזאָפּ).

א'ן עולם מענשען איז פאַרגאַפּט  
געשטאַנען, און באַוואַנדערט אַ געמעלד,  
וואָס האָט אויף לייַווענד פאַרגעשמעלט,  
אַ העלד  
פון אונגעהיירער קראַפּט  
בעזיענענדיג אַ לייב אַהן שום כלי־זיין . . .

פאַרבייגעגאַנגען דאַן איז גראַד  
אַ לייב א'ן ע כ ט ע ר  
און האָט מיט שפּאַט,  
באַטראַכט דעם פּאַלק'ס באַוואַנדערייען . . .  
— „דער פינולער פון דעם דאַזיגען געשמיר“  
— האָט ער געזאָגט מיט גרויס געלעכטער  
„געהערט צו אַיער אייגענער חברותא . . .  
„היינט וואָס איז די רבותא ?  
„ווען לייבען וואַלטען זיין ווי איהר באַגאַכט  
„צו קענען בילדער פאַרבען,  
„דאַן גאַראַנטיר

„איך צייד, אז איהר  
„וואלט קיין התפעלות ניט געכאפט  
„פון צייער שמשון . . .  
„מיר וואלטען איהם שוין  
„פאר צייד געוויזען מיט א'ן אפ'נעם שארבען . . .”

## די מוק

א מוק, צי ריכטיגער, א מיקעל  
וואָס מיט זיין שוואַרצען סניקעל  
האַט קיינעם ניש געלאָזט צורוח,  
און דאָרט אַוואו  
עס האָט געקענט,  
געטהאָן א ביס,  
אַמאָל די הענד  
אַמאָל די פיס,  
אַבי צו מוטשען  
און צו דאָקומשען,  
און אַהן אַ שום פאַרוואָס —  
האַט איינמאָל בייסענדיג אַ נאָז  
אַזוי גערעדט: „פון טיטום צייטען אָן  
„איז אונזער פראָפעסיאָן,  
„פון אַלע אַנדערע די קרוין ...  
„דערהויפּט דער לויהן  
„וואָס מיר, די מוקען, קריגען,  
„פאַר אונזער בייסען,  
„איז מעהר ווי ס'כאַפען אַלע פליגען,  
„וואָס זייגען כלומרשט אויף צופלייסען! ...  
„און דאָן דאָס פאַרגעניגען

„צו זעהן, ווי יענער רייכט  
„די נאָז און טרייכט  
„און קען אונז ניט פארטרייבען  
„איז גאָר ניט צו באַשרייבען . . .

„דאָך מעהר ווי יעדען זאָך איז  
„פאַר מיר אַ נחת,  
„ווען כ'טהו אַ טראַכט,  
„אַז מיך האָט גאָט געמאַכט  
„פאַר זיין ספּעציעלען פּאַליציאַנט . . .  
„דו געה" — האָט ער געזאָגט צו מיר —  
„און וואו דו מהוסט אַ ריהר,  
„סאָך אַן אַ בייל, אַ וואונד, אַ בראַנד,  
„און אַהן שום חקירת ודרישה  
„ביים יעדען ילוד אשה . . .  
„און מעג ער זיין אַ צדיק תמים,  
„דו ביים  
„און ריים  
„און ציה איהם טראַפענסווייז

„די דמים . . .  
„דיין ליפ  
„זאַל זיין אַ שפּילקע און דיין צונג אַ נאָדעל,  
„און צווישען שמעכערס  
„בעטראַכטען זאַל מען דיך אַלס גדול . . .  
„און זאַלסט ניט קיינמאַל עפעס העכערס  
„ווי שמעכען, האַבען אַלס פּרינציפ . . .”

און אונטערדעמען,

האט אונזער מוק פארגעסען  
אז ערגעץ איז פארצן א האנד א שווערע  
פון וועלכע בלויז א פינגער איז גענוג,  
צו ממית'ן ז מוק,  
און ענדיגען איהר שווארצע קאריערע ...  
און תיכף טאקי איז ארונטער  
א פאטש, א שטארקער א געזונטער —  
און ... (איהר וועט מוזען מיר פארשפארען,  
דערצעהלען וואס איז פון דער מוק געווארען) ...

## א מוראזשקע'ס השגה

(נאך לעסינג).

א פארשער וועלכער האט געוועלט  
בעקענען זיך פון ערשמער האנד,  
מיט יעדען געגענשטאנד,  
געוואנדערט האט דורך וואלד און פעלד,  
און אלץ באטראכט מיט גרויס אינטערעס,  
ביז ער איז  
געקומען צו א פלאץ,  
אוןא מוראזשקעס האבען  
א קונציגען טונעל  
אין זאמד זיך אויסגעגראבען,  
פאר זייער אוצר'ל פון קערנער.  
און שנעל  
האט זיך דער נייגיריגער לערנער  
אראפגעלאזען אויף די קניה,  
און איז געלעגען אויף דער לויער,  
און מיט גענויער  
בעאבאכטונג און שווערער מיה,  
שטודירט די קליינע ארכימעקטען  
און בויער . . .



און צו דערזעלבער צייט,  
 פון זייער זייט  
 איהם גופא האָבען די אינזעקטען  
 בעטראַכט פון קאַפּ ביז פיס,  
 ביז איין מוראַזשקע, וועלכע איז  
 געווען אַ גוואַלדיגע חכמת  
 (און טאַקי צוליעב דעם איז  
 געווען די קייזערין  
 פון קליינצינקען געזעמעל)  
 גענומען האָט אויף זיי זיך בייזערען.  
 „וואָס קוקט איהר אויף דעם קוני לעמעל ? “ —  
 האָט זי געלאַכט פון זייער  
 בעוואונדערונג, מיט גרויס איראַניע —  
 „דאָס איז אַ פראַסטער לעדיג-געהער,  
 „וואָס איז געקומען אויף בעזוך  
 „אין אונזער פלייסיגע קאַלאַניע,  
 „ווייל קעניג שלמה אין זיין בוך,  
 „זאָגט אַלע פוילע אָן  
 „ביי אונז צו קומען געהמען אַ לעקציאָן “ ...

## די פערד און דער וואַגען

(נאָך עזאָפּ).

צוויי פערד אין שוויים געבאָדען,  
פאַרמאָטערט און ערשעפט,  
א פוהר מיט משא אַנגעלאָדען  
געדולדיג האַבען הינטער זיך געשלעפט . . .  
און קיינער פון די צוויי  
האַט ניט פרוכירט זיך קלאַגען,  
צי געבען אַ געשריי  
אַזוי ווי טראָגען  
דעם שווערען כאַמוט,  
און אין געשפאַן זיך פלאַגען,  
געוועזען וואַלט פון תמיד  
אַ מצוה און אַ חיוב . . .

דער איינציגער און עכטער איוב  
געוועזען איז דער וואַגען . . .  
ער האַט ניט אויפגעהערט צו קרעכצען  
פאַר זעכצען,  
און כריפען

און סקריפען,  
אזוי ווי ער וואלט קוים נאך זשיפען.  
און דער וואס האט זיין קלאנג געהערט,  
האט איהם באדויערט, שטאט די פערד ...

## דער הונד וואס פילט אויף דער לבנה

דער האָהן האָט ביי דעם הונד געפרעגט :  
"צו וועלכען צוועק באַפּאַלסטו  
"די ליכטיגע לבנה יעדע נאַכט ?  
"צי טאַקי האַלטסטו,  
"אַז דיין אַטאַקע מאַכט  
"אויף איהר דעם מינדעסטען עפעקט ? —  
"דו ביסט דאָך גלאַט אומזיסט-אומנישט  
"די כחות דיינע מפקיר . . . "

געענטפערט האָט דער האַווקער  
(אפילו ניט אַ האָר צומישט) :  
"ווען דו ווילסט וויסען, ברודער האָהן,  
"דעם רושם וועלכען איך מאַך אָן,  
"דאָן גיב אַ קוק אויף איהר קאַליר,  
"און זעה ווי בלאַס  
"זי איז, בשעת  
"איך בייזער זיך אויף איהר . . . "

## דאס אדלער'ר און דער אדלער

(נאך לעסינג).

„באלד ווי איך וועל  
נאר קענען פליהען פריי און פראנק“ —  
האט פאנטאזירט פאר זיינע ברידער  
א קליינציג אדלער'ל, ניט לאנג  
ארויסגעפיקט פון איי —  
„זיך יאגען וועל איך נאר ספעציעל,  
נאך פויגלען וועלכע זינגען,  
„דען לויט די זיסע ליעדער  
פון זייער קעהל,  
פארשמעה איך אז דאס פלייש פון זיי,  
איז פאר'ן גומען  
„א וואוילער ביסען . . .“

דער אלטער אדלער האט זיין טרוים צוריסען.  
„ווען דו וועסט קומען  
„אין מיינע יאהרען“ —  
געלערענט האט ער זיין בן-יקיר —  
„דאן וועסטו וויסען  
„די זינגפויגלעך'ס חסרון . . .  
„דער קול ביי זיי איז טאקי א געשמאקער,

„און פון דער וויימען א מחיה,  
דאך זיי אליין  
„געוועהנליך זיינען אהן א טעם און קליין,  
„און ס'לויהנט זיך ניט צו מאל,  
„מע זאל  
„גאר קומען אין בעריהר מיט דער חבריא ...”

## די ציבעלע און דער נום

איך מוז  
דיך מאַכען אויפּמערקזאַם, מיין ליבער —  
האַט פאַר אַ נום  
אַ ציבעלע נעגרייסט זיך מיט איהר זכות —  
אַז איך שטייג דיך אַריבער . . .  
דען וואָס מען שיילט פון מיר אַראָפּ,  
מאַכט אין דעם מאַפּ  
די זוג געשמאַקער,  
און איז אַ מאַכל ווען אפילו רויה . . .  
און דו ליעגסט אין אַ פעליץ  
וואָס האַט אַ טעם פון שטרוי,  
אַ חוץ וואָס ער איז האַרט ווי פעלז,  
און קען דעם קנאַקער  
צוברעכען אלע צייהן אין באַק . . .  
אַ קנאַפּער בראַק  
איז, וואָס מיין הויט איז שטייניג —  
האַט אויף דעם זעלבען טראַפּ  
דער נום געענטפּערט — דען איך האַב  
אַ זיסע יאָדרע אינעווייניג . . .  
לאַפּוקי דיר, פּעהלט אויס דער עיקר . . .  
דאָס הייסט,  
אַז דו בעשמעהסט  
פון לויטער שאַלאַכץ־שטיקער . . .

## די פרוכטען און די שישקע

(נאך עזאפ).

געאמפערט האבען זיך אין סאך,  
א רוימער עפעל מיט א באר א שעהנער,  
און יעדער איינער  
גע'מענה'ט האט,  
אז ער פארשעהמט דעם צווייטען צד,  
מיט זיין קאליר און אראמאט . . .

„וואס דארפען מיר וכוה'עס פיהרען ? —  
האט אונטערבראכען זייער קריגעריי  
א שישקע, זייערע א שכנה —  
„מיר האבען, דאכט זיך, אלע דריי  
„מיט וואס מיר קענען פאר דער וועלט שטאלצירען  
„און יעדער האט זיין אייגענעם „מורנו“ . . .

דערהערענדיג אזא מין סטיל,  
געווארען זיינען ביידע פרוכטען שטיל . . .



## די שלאנג און די זעג

(נאך עזאם).

א שלאנג

וואס איז געוועזען מוכן ומזומן,  
צו גיפטיגען און אזוי זי איז געקומען,  
און האט ממילא יעדען אנגעגריפען —  
האט איינמאל אוף איהר גאנג  
דערזעהן א'ן אונשולדיגע זעג,  
און האט אויף איהר דאס צינגעל שוין געשליפען ...

„דו, בעסער, רוק זיך גיך אוועק! “ —  
געסטראשעט האט דער שטאָהל זיין בייזען פיינד —  
„איך האב ביז היינט,

„נאך קיינעם ניט קיין שלעכטס געטהאָן,

„דאָך ווען עס קומט אזא מחבל

„ווי דו, און גרייפט מיך אָן,

„בין איך קאפאָבעל

„צו געבען אזא שטאָך אַ שאַרפען.

„אז ער זאל שוין קיין צווייטען ניט באַדארפען ;

„דען איך קאויר

„אז צייהנער האב איך שטאַרקערע פון דיר,

„הגם

„פון די נע קומט אַרויס נאָר סם,

„און איך מיט מיי נע נוץ און פראָדוציר ... “

## די העפליכע מוק

(נאך לאקמאן, אין אראביש)

א קליינע מוק (איך ווייס ניט אויב  
פיעל גרעסער פון א שטויב)  
וואָס איז פון פליהען מיד געוואָרען,  
דערזעהט ווי אויף א פעלד דערביי  
זיך פיטערט א בוהאי,  
און האָפּ! שוין זיצט זי אויף זיין האָרן...  
זי שמעהט און רייבט זיך מיט'ן פיסעל,  
און וואָרט מיט אומגעדולד א היבשע ביסעל,  
מען זאל באַמערקען איהר וויזנט,  
און אויף צו להכעיס — דוקא ניט...  
איז זי ניט פויל  
און עפענט אויף דאָס מויל,  
און טוט א זאָג: —  
אדוני אַקס, אויב דיר הלילה,  
פאַלט שווער מיין וואָג,  
פאַרבלייב איך ניט אפילו  
אַן איינציגע סעקונד,  
און האָב מיר שוין א „זיי געזונד“...  
ווייל דו מוזט וויסען,

אז ס'איז אַקעגען מיין געוויסען,  
צו פאלען אימיצען צו לאסט,  
און אויסער דעם איז גלאט  
ניט פאסיג פאר מיין גראד,  
צו זיין אן אומגעווינשטער גאסט...

טוט קאלט דער אַקס אַ כרום  
(און קעהרט אפילו זיך ניט אום):  
כלייב יא, כלייב ניט, טו ווי דיין הארץ געלומט,  
וואָס אַרט מיך וואָס דו טוסט?  
ווען כ'וואַלט דיין מענה-לשון ניט געהערט,  
וואַלט איך אפילו ניט געוואוסט,  
אז דו געפינסט זיך אויף דער ערד...

## די לייביכע

(נאָך לאַקסאַן, אין אַראַביש)

פרוי האָז, וואָס איז געוועהנט געוואָרען  
אַ קימפעטאַרין  
צו זיין מיט מוזל אַלע וויילע,  
האַט שטאַרק געגרויסט זיך מיט דער מעלה...  
באַגעגענט זי אַמאַל אַ לייביכע אין וועג,  
און מיט אַ צינגעלע אַ גלאַטען  
טוט זי ביי איהר מיקלאַמפערשמען אַ פרעג:

ווי קומט עס וואָס איך האָב  
אַ קימפעט אלע פאַר מאַנאַמען,  
און — קיין עין-הרע זאל זיי נאָר נישט שאַמען —  
און שיט מיט קינדערלעך ווי באַב...  
און דו ווערסט נאָר  
געלעגען איין מאָל אין אַ יאָהר,  
און האָסט אינגאַנצען בלויז אַ הייפעל קינדער? ...

דעם אונטערשייד קאָן זעהן אַ בלינדער —  
געענטפערט האָט איהר קאלט  
די קיניגין פון וואַלד —  
דו פרוכפערסט זיך אויף אלע גראַזען,  
און פלאַדעסט אָן אַ וועלט מיט האַזען...  
און איך געבער נישט מעהן  
ווי אין אַ יאָהר אַמאָל,  
און קליין  
ממילא איז די צאָהל  
פון מיין געזינט, דערפאַר  
איז אימליכער — אַ לייב, אַ גבר...



